Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 30

Poznań, poniedziałek dnia 20 stycznia 1930

Rok XXV

W obronie życia moralnego narodu

Jest to bardzo zastanawiające, że dyskusje budżetowe, prowadzone od maja 1926 w miarę czasu stają się coraz żywsze, i coraz głębiej wnikają w życie wewnętrzne. Inaczej zgoła wyglądały w poprzednim Sejmie, inaczej w obecnym. Były dawniej prowadzone z większą kurtuazją i z większem liczeniem się z czynnikami „sanacyjnemi", z większym oportunizmem, aniżeli współcześnie.

Jest wysoce pouczające czynić nieraz zestawienia, jakiej zmianie uległy nastroje w ciągu lat trzech ostatnich. O ile po maju — jakkolwiek sam system był lżejszy i nie posiadał tylu wykonawców, co obecnie — bardzo wielu czy z oportunizmu czy też z jakichś innych pobudek poddawało mu się serwilistycznie, o tyle teraz coraz bardziej wyprostowuje się kręgosłup społeczeństwa i wzmaga się jego reakcja. Napięcie nastrojowe jest dzisiaj zupełnie inne, aniżeli kilka lat temu. Przyczyniła się do tego przedewszystkiem sama działalność obozu „sanacyjnego". Dała ona bowiem mnóstwo materjału do krytyki i do refleksji.

Niechybnie dla społeczeństwa i dla państwa byłoby znacznie lepiej, gdyby tego materjału nie było. Życie byłoby o wiele prostsze i pozbawione tych wszystkich miazmatów, jakie naniosła ostatnia doba. Nie byłoby tego spustoszenia moralnego.

Musiało ono bardzo wezbrać, skoro o niem zaczęli już mówić ci, po których nie można się było spodziewać takiej odwagi mówienia. Rzecz szczególna, iż wezbrało ono w tych dziedzinach życia, gdzie w grę wchodzą właśnie pierwiastki moralne i duchowe. „Sanacja" miała być reakcją na „bezmiar nieprawości", reakcją uczucia i dusz. A właśnie po trzech i pół latach „reakcji sanacyjnej" coraz głośniej rozbrzmiewa nawoływanie przeciwko „bezprawościom".

Ostatnie debaty w sejmowej komisji budżetowej toczyły się nad resortami: wyznań i oświaty oraz sprawiedliwości. Trudno o bardziej ściśle związane resorty z życiem moralnem narodu. Trudno też było o bardziej surową krytykę, od tej, jaką się słyszało w przemówieniach poselskich.

Dzień po dniu. W piątek na cenzurowanem był min. Czerwiński, w sobotę — atmosfera współczesna praworządności.

O ile chodzi o dziedzinę pierwszą, to wysuwały się na czoło: wychowanie religijne młodzieży i społeczeństwa, upaństwowienie wychowania, ingerencja władzy administracyjnej w działalność czynników szkolnych. Kwestje religijne, religijne wychowywanie społeczeństwa i młodzieży coraz częściej staje na porządku dziennym naszego życia: sam minister podkreślił, iż posiadamy w państwie 7 wyznań i około 40 sekt; daje to miarę usiłowań, jakie pewne czynniki wkładają w nasze życie duchowe, by w niem wprowadzić chaos i zamieszanie. Rewelacje o kursie oświaty pozaszkolnej w Łowiczu, urządzonym pod egidą ministerjum oświaty, brzmią niemal fantastycznie, dowodzą jednak niezbicie, jak wszelkiemi szczelinami sączy się w społeczeństwo nasze jad destrukcyjny, jad rozkładu moralnego i poderwania podstaw religijnych i kulturalnych.

Tem wszystko jest niebezpieczniejsze, iż znajduje oparcie w pewnych kierunkach liberalnych. Ogłoszone swego czasu w kwartalniku „Pro fide, lege et rege" przez K. M. Morawskiego rewelacje o uchwałach Wielkiego Wschodu w Paryżu jasno wskazują, jakie dziedziny życia kulturalnego masonerja uważa za najbardziej podstawowe i na jakie kładzie szczególny nacisk. Akcja, prowadzona współcześnie przez niektóre czynniki liberalne, idzie całkowicie po linji wskazań masońskich.

Ministerjum oświaty oscyluje pomiędzy kierunkami liberalnemi a Kościołem, aby mu się zbytnio nie narazić. We wszystkich jednak poczynaniach o charakterze liberalniejszem (np. potępienie nacjonalizmu, równouprawnienie wszelkich wyznań) znajduje gorliwe uznanie ze strony wszystkich czynników lewicowych i oczywiście B. B.

Za to przy omawianiu upadku praworządności, co było tematem dyskusji przy budżecie ministerjum sprawiedliwości, w obronie p. Cara stanął tylko blok rządowy. Nawet referent, członek Koła Żydowskiego, więc oportunista z natury rzeczy, umiał się zdobyć na tyle szczerości, że wskazał na załom sprawiedliwości i praworządności, jaki zapanował w latach ostatnich. Minister Dutkiewicz przyznał, iż jego poprzednik istotnie dawał się ponosić temperamentowi politycznemu, on zaś uważa się za jego antytezę. Wysoce to wymowne. Cytowane przez mówców przykłady nacisku były tak silne, że nikt ich nawet nie usiłował obalić. Cały system zaatakował między innymi pos. Lieberman, członek P. P. S.

I tu właśnie trzeba podkreślić, jak życie ściga brak logiki i oportunizm lewicy. Nie dalej, jak w lutym ub. roku Klub Narodowy zgłosił wniosek o wyrażenie p. Carowi votum nieufności. Wniosek ten upadł wskutek stanowiska lewicy, która, nie chcąc doprowadzić do kryzysu rządowego, stanowiska tego nie poparła i wskutek tego tylko stanowisko p. Cara wzmocniła. W rok potem tenże sam p. Lieberman, który poprzednio starał się ułatwić lewicy wyjście z kłopotliwej sytuacji, sam napiętnował działalność ministra sprawiedliwości.

Oportunizm polityczny, uprawiany kosztem zasad, musi się zemścić na każdym. Przekonała się o tem lewica po maju, ale się zeń nie wyleczyła. H. W.

Pp. Naumann i Graebe inspiratorami umowy likwidacyjnej

Sensacyjne rewelacje „Berliner Börsen - Zeitung"

Berlin, 20. 1. (Tel. wł.) Dziennik nacjonalistyczny „Börsen - Zeitung" w dłuższym artykule wstępnym omawia umowę likwidacyjną z Polską i odsłania zakulisowe poczynania, które poprzedziły dojście umowy do skutku. Szczegóły te mają charakter wprost rewalacyjny.

Mimo, iż plan Younga — pisze „Börsen-Zeitung" — przewidywał uregulowanie wszystkich problemów spornych z Polską na okres roku po ratyfikacji planu Younga, a więc okres sporny, rozpoczęto nagle zaraz po śmierci Stresemanna gwałtownie rokowania forsować i to ze względów raczej osobistych posła Rauschera, aniżeli z powodów rzeczowych. Intencje te nie były po myśli polityki „Auswärtiges Amt" różniły się bowiem wiele od linji politycznej Stresemanna.

W dalszym ciągu z rewelacyjnego artykułu dowiadujemy się, że w robocie zakulisowej odgrywają dużą rolę niemieccy posłowie do Sejmu Naumann i Graebe, którzy interwenjowali osobiście w Berlinie, ostrzegając, iż jeśli Polska nie zrzeknie się dalszej likwidacji, jakoteż prawa odkupu mienia kolonistów niemieckich, oni zrzucą z siebie odpowiedzialność za dalsze losy mniejszości niemieckiej w Polsce. Interwencja Naumanna wywołać miała taką konsternację w niemieckiem ministerjum spraw zagranicznych, iż polecono telegraficznie posłowi Rauscherowi jaknajrychlejsze podpisanie ugody. Po zawarciu ugody poseł Graebe interwenjował osobiście u ministra Curtiusa, wskazując na konieczność modyfikacji pewnych punktów ugody, dotyczących prawa odkupu mienia kolonistów niemieckich. Widząc jednak, że interwencja jego nie wywarła odpowiedniego wrażenia, Graebe doprowadził do zwołania specjalnego posiedzenia przewódców stronnictw, na którem zdołano uzyskać solidarność wszystkich stronnictw, przyczem zwrócono się do Schachta o ocenę finansowej strony ugody. Schacht zalecił rozszerzanie wiadomości, iż pretensje których zrzekły się Niemcy, wynoszą miljard marek.

Dla opinji, iż umowa jest katastrofalną, zdołano również pozyskać wszystkie stronnictwa i zagrożono Curtiusowi, że ugoda w obecnej formie nie będzie ratyfikowana. Postanowiono, iż Curtius wygłosi w Reichstagu specjalne oświadczenie rządu, w którem rząd zastrzeże się, że ugoda nie jest identyczna z Locarnem wschodu. Oświadczenie to opracowane było wspólnie z przedstawicielami mniejszości niemieckiej w Polsce (!), poczem polecono posłowi Rauscherowi podjęcie natychmiastowych rokowań z ministrem Zaleskim, w celu modyfikacji ugody. Obecne rozmowy w Genewie nie doprowadziły jeszcze do zamierzonego rezultatu, t. j. do modyfikacji, tak, iż zakończenie rokowań w tej kwestji nastąpi zapewne, zdaniem autora, w Berlinie.

Tyle „Börsen-Zeitung". Należy mieć nadzieję, że nasze sfery kierownicze ustosunkują się należycie wobec postępowania posłów niemieckich do Sejmu polskiego, którzy poza plecami Polski prowadzą tajne konszachty z rządem niemieckim.

Umowy dodatkowe do układu likwidacyjnego (sprawa kolonistów) mogą być odrzucone mimo ratyfikowania układu likwidacyjnego

Berlin, 20. 1. (Tel. wł.) Nacjonalistyczna agencja Telegraphen-Union ogłasza częściowy tekst umowy likwidacyjnej polsko-niemieckiej, podpisanej w dniu 31 października r. ub.

Według tej agencji umowa ta, zwana oficjalnie umową „wyrównawczą", obejmować ma trzy strony druku, a umowy dodatkowe 9 stron. Niemcy rezygnują w umowie ze wszystkich pretensyj finansowych wobec Polski, m. in. z pretensji o odszkodowania, należne państwu pruskiemu, następnie z pretensji o odszkodowania za rzekomo nieprawne likwidacje oraz za odszkodowania z tytułu procesów międzynarodowych, jakie toczyły się pomiędzy Niemcami a Polską. Polska w przyszłości nie będzie likwidowała, a trybunał rozjemczy polsko-niemiecki w Paryżu zostaje skasowany.

Osobna klauzula stwierdza, że umowa likwidacyjna jest „ne varietur" — to znaczy, że może być przez parlamenty niemiecki lub polski przyjęta lub odrzucona tylko w całości, bez zmian; natomiast umowy dodatkowe (dotyczące m. in. zrezygnowania przez Polskę z prawa odkupu osad Komisji Kolonizacyjnej) nie podlegają tej klauzuli.

W sprawie rezygnacji z prawa odkupu znajduje się zastrzeżenie, że rezygnacja ta nie dotyczy wypadków, w których spadkobierca popełnił zbrodnię lub występek (crime ou dèlit). Jak wiadomo, w sprawie tej właśnie klauzuli Polska poczyniła obecnie Niemcom w Genewie dalsze ustępstwa.

Naogół tekst umowy, podany przez Telegraphen-Union, nie różni się od tego, co już było znane. Dzienniki prawicowe niemieckie oczywiście jeszcze nie są zadowolone z ustępstw polskich i domagają się od Polski dalszych koncesyj. Pozatem prasa niemiecka nie ukrywa swej radości z powodu sukcesów dyplomacji niemieckiej.

Rezygnacja Polski w Hadze

Berlin, 20. 1. (Tel. wł.) Biuro Wolffa ogłasza depeszę, obrazującą wyniki obrad haskich. Depesza ta stwierdza m. in., że w dniu 17 bm. Polska oficjalnie zrezygnowała z żądania wysuniętego przez nią na początku konferencji, a dotyczącego włączenia tekstu układu likwidacyjnego polsko - niemieckiego do ugody haskiej.

O wolność prasy

Na posiedzeniu najbliższem Sejmu wniesiony będzie do laski marszałkowskiej projekt ustawy o amnestji za t. zw. przestępstwa prasowe, innemi słowy, chodzi o wyroki, stosowane przez sądy z tytułu „dekretu prasowego".

W związku z tem pisze „Robotnik":

„Decyzja co do wniosku zapadła ostatecznie w związku z wyrokiem Sądu Najwyższego, zatwierdzającym orzeczenia niższych instancyj sądowych, skazujące kilku dziennikarzy na paromiesięczne więzienie za rzekome zniesławienie komendanta głównego policji państwowej".

„Sądowi Najwyższemu przewodniczył p. Leon Supiński, który w ten sposób wszedł niejako po raz drugi w życie na stopnie historji, ale od strony — że tak powiemy — odwrotnej, niż w listopadzie r. 1918, jako minister sprawiedliwości rządu ludowego".

„Awyznaniowe" stanowisko p. Czerwińskiego

Przemówienie p. min. Czerwińskiego w komisji budżetowej nasunęło „Dniu Polskiemu" taką uwagę:

„Nie możemy nie podkreślić, że po raz pierwszy w Polsce minister oświaty i wyznań zajął oficjalne stanowisko awyznaniowe, połączone tylko z sympatyczną tolerancją dla spraw religijnych nazbyt relatywistycznie ujętą. Tego stanu rzeczy nie uważamy za zadawalniający".

A jednak ten stan rzeczy jest logicznem następstwem „rewolucji majowej" i jej następstw, za które konserwatyści z „Dnia Polskiego" ponoszą współodpowiedzialność.

Mowa marsz. Trąmpczyńskiego w komisji budżetowej Sejmu przeciw systemowi b. ministra Cara

W komisji budżetowej Sejmu, w obradach nad budżetem ministerjum sprawiedliwości, przemawiali między innymi:

Poseł Czapiński: Wojewodowie Lamot i Kirst do propagandy gazet „sanacyjnych" wciągają także urzędników sądowych. Zapytuję, czy p. minister gotów jest uczynić wszystko, aby się podobne rzeczy nie powtarzały? Mam okólnik prezesa sądu apelacyjnego w Toruniu p. Rybczyńskiego z jego podpisem, gdzie się gorąco poleca członkom sądu prenumerowanie „Dnia Pomorskiego", a w drugim okólniku podany jest odpis cennika ogłoszeń w tem piśmie.

Wicemin. Sieczkowski: Fakt, o którym wspomniał p. Czapiński, zdarzył się jeszcze przed objęciem teki przez obecnego p. ministra. Prezes sądu, autor tego okólnika, został już przedtem spensjonowany. (Głos: Ale czy za to?) Nie mogę być niedyskretnym w sprawach zwolnienia sędziów

Poczem zabrał głos poseł Trąmpczyński:

Na dobro b. ministra Cara muszę zapisać, że dał p. Rybczyńskiemu dymisję. Ale poszło o co innego. P. Rybczyński tego bezprawia nie popełnił z własnego sentymentu, lecz pod presją p. Lamota, a dostał dymisję, że tej presji ulegał jeszcze za mało. Także w innych sądach zdarzało się to samo, nietylko w Toruniu, uważało się kasę skarbową za jakiś folwark.

Uposażenie sędziów

Aplikanci sądowi byli pociągani do opłat emerytalnych od swoich marnych uposażeń. Kilku poskarżyło się przed Trybunałem Administracji i wygrało sprawę, mimo to dotychczas zwrot wpłaconych kwot nie nastąpił, budżet wydatku na to nie przewiduje. Prócz tego p. Świątkowski w ministerstwie sprawiedliwości oświadczył, że wyroki te dotyczą tylko spraw indywidualnie rozstrzygniętych, gdy tymczasem wyroki te powinny być dla wszystkich wypadków miarodajne i przez wszystkie władze respektowane.

Pozycja „zapomogi" ubliża stanowi sędziowskiemu, sędzia nie powinien żyć z zapomóg, o których rozstrzyga prezydjum sądu, to jest nowa furtka, żeby niezależność sędziów podkopać. Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe prowadzi do tego, że — zwłaszcza, urzędnicy niżsi — mają pokusę, aby te dodatki dla siebie wygospodarowywać i sprawy opóźniać. Lepiej przyjąć za te sumy większą ilość urzędników.

Wymiar sprawiedliwości, zbyt opieszały w sprawach pieniężnych, może się stać parodją, gdy wyrok zapada bardzo późno, kiedy dłużnik już nic nie ma. To też weszła petycja do p. ministra, aby zaprowadzić klauzulę wykonalności na wekslach we wszystkich dzielnicach państwa. Przy obecnym stanie źli płatnicy rozmyślnie przeciągają sprawy, bo to jest dla nich najtańszy kredyt. Wskutek tego n. p. w Poznańskiem jest kredyt najdroższy, bo niema egzekucji śpiesznej na weksle.

Jedynym środkiem poprawy bytu sędziów jest taki, żeby od przyszłego budżetu zdecydować się na przyznanie im odpowiednich dodatków funkcyjnych, i to nie zbyt zróżniczkowanych. Powinniśmy się bowiem trzymać systemu angielskiego, żeby miedzy uposażeniami sędziów różnych stopni nie było wielkiej różnicy. W Anglji wszyscy sędziowie są równie płatni, i to jest gwarancją niezawisłości sądu. Wyobrażam sobie, że kwota na te dodatki funkcyjne wyniosłaby w przyszłym budżecie 3 miljony razem. Sędziowie powinni być bezwarunkowo najlepiej płatni zpośród wszystkich urzędników. Nie może być tak, żeby w tem samem mieście starosta miał pensję dwa razy taką, jak sędzia. (P. Rosmarin: Przed wojną było zupełnie przeciwnie).

Nacisk na sądy

Teraz muszę przypuścić atak do dotychczasowej działalności p. Cara. Rozumiem, że dzisiejszy minister nie chce nic złego o nim powiedzieć, albo nie jest dostatecznie poinformowany. Twierdzę, licząc się ze słowami, że system p. Cara musiał doprowadzić do deprawacji sądów i muszę zaprzeczyć temu, żeby ten system był lojalny. P. Car postarał się, aby wszystkie sprawy prasowe dostały się w sądzie grodzkim przed p. Litauera, a w okręgowym przed 8-my wydział karny. Byłem na rozprawie Niemojewski - Maleszewski u p Lautera i nie widziałem nigdy, żeby jakikolwiek sędzia w ten sposób naginał stan faktyczny na korzyść osoby, z którą sympatyzuje. Ósmy wydział karny przy zatwierdzaniu konfiskat pozwolił sobie na następujący kwiatek: Zatwierdził konfiskatę „Gazety Warszawskiej", ponieważ ona, polemizując z jakąś gazetą „sanacyjną" o p. marszałka Piłsudskiego, jako bohatera, umieściła słowo „bohatera" w cudzysłowie. Jest to serwilizm w sądach niebywały.

P. Car dekretu o reorganizacji sądów używał do rewanżu na swoich przeciwnikach. Sprawa dymisji p Mogilnickiego było osobistym rewanżem p. Cara. Zwłaszcza okręg pomorski był specjalną ofiarą jego rewanżów Po przemówieniu marsz. Piłsudskiego w Kaliszu 6 sierpnia 1927 na zjeździe legjonistów jakaś gazeta pomorska umieściła polemikę przeciwko tej mowie. Oskarżona o tę polemikę bez wniosku p. Piłsudskiego, została uwolniona przez dwie izby, ponieważ sąd bardzo słusznie oświadczył, że p Piłsudski przemawiał w Kaliszu nie jako członek rządu, lecz jako legjonista do legjonistów. Sędziom, biorącym udział w tych wyrokach, zagrożono represją i po 1 stycznia 1929 na mocy dekretu represję tę wykonano w formie dymisji lub przeniesienia. Wręczę p. ministrowi prośbę jednego z tych sędziów, aby jego dymisję cofnięto, gdyż jest rujnująca.

Inny kwiatek z praktyki p. Cara. Kiedy dekret prasowy został konkluzją Sejmu skasowany, powstała przed sądami kwestja, czy ma on dalej walor. Zanim Sąd Najwyższy sprawę rozstrzygnął w tym sensie, że konieczną jest publikacja zniesienia w „Dzienniku Ustaw", sądy niektóre zwracały się do marszałka Sejmu z zapytaniem, czy taka uchwała zapadła. P. Car jednego z prezesów sądu, który go odwiedził, wezwał, aby owych sędziów ostrzegł, żeby nie rozpoczynali walki z rządem i groził represjami. Prezes dał odpowiedź, że sędziowie są przecież niezależni w wyrokowaniu. Gdy ów prezes wyszedł, powiedział do siebie: dokądeśmy zeszli?!

Stanowisko ministra sprawiedliwości powinno być podniesione, tylko to będzie gwarancją praworządności w państwie. Powinien on stać się wicepremjerem i mieć prawo bezwzględnego protestu przeciw bezprawiom zamierzonym. Na rachunek p Cara kładę wszystkie kompromitujące wypadki złamania konstytucji od maja 1926, bo p. Meysztowicz był figurantem, rozmaite figle w odraczaniu Sejmu, niepublikowanie uchwały sejmowej o zniesieniu dekretu prasowego. Gdyby był w gabinecie zasiadał minister prawnik, mający kość pacierzową, nie byłoby przyszło do pobrania 8 milj. na cele wyborcze.

Tuszowanie śledztw o zbrodnie

Najciemniejszą jednak stroną jego działalności było tuszowanie śledztw o tajemnicze zbrodnie, jakie zaszły po maju 1926. Mam na myśli napady na Zdziechowskiego, Nowaczyńskiego, Mostowicza i zamordowanie Zagórskiego. Charakterystyczną była w tych wszystkich wypadkach bezczelność zbrodniarzy, rzekomo negatywny wynik śledztwa, a wreszcie głęboka tajemnica, otaczająca śledztwo. Kiedy byłem na wystawie policyjnej w Dreźnie, widziałem zestawienie fotograficzne, dowodzące, jak wielkie usługi oddaje publiczność przy trudnych śledztwach, tutaj zaś p. Świtalski z wielkim tupetem groził z trybuny represjami tym, którzy napiszą, że Zagórski został zamordowany, chociaż cały świat wie, że to prawda, tylko władze prokuratorskie nie chcą w to wierzyć.

Do pana ministra zgłaszam się z prośbą, aby przekonał się o prawdzie mego twierdzenia, że u nas się śledztwo tuszuje, z akt, dotyczących sprawy Mostowicza.

Sprawa red. Mostowicza a komendant policji warszawskiej

Już w dniu 11 czerwca 1928 r. przedstawiłem w Sejmie rezultaty śledztwa w sprawie napadu na Mostowicza Śledztwo zarządzone przez p. ministra Meysztowicza wykazało:

1) że w połowie września 1927 r na ulicy Grójeckiej krótko przed północą kilku zbójów napadło na red Mostowicza, że go ogłuszyli razami, wnieśli do przygotowanego auta, wywieźli do lasu sękocińskiego, tam ciężko pobili i porzucili;

2) że samochód, w którym zbrodni dokonano, nosił numer samochodu wojewody Krahelskiego, samochodu przypadkowo stojącego w głównej komendzie policji państwowej;

3) że jednak w tymże samochodzie spał całą noc szofer wojewody, że raczej zbóje tylko numer owego samochodu zabrali i zawiesili na służbowym samochodzie komendanta policji państwowej p. Maleszewskiego, że zatem do zbrodni został użyty ten ostatni samochód;

4) że samochodem powoził przodownik Sikora, zaufany szofer p. Maleszewskiego, który się przyznał, że jeździł na polecenie porucznika Kosińskiego, przydzielonego do policji państwowej w Warszawie.

Na te wywody nie nastąpiła żadna poważna odpowiedź ze strony rządu

Kiedy sprawę tę na początku 1929 r jeszcze raz poruszyłem przy budżecie ministerstwa spraw wewnętrznych i żądałem mianowicie dyscyplinarnego śledztwa nad pytaniem, jakim sposobem funkcjonarjusze policji śmieli użyć samochodu urzędowego p Maleszewskiego do wykonania zbrodni, p min Składkowski po trzech dniach z triumfem odpowiedział, że w ostatnich dniach i prokurator wojskowy i cywilny śledztwo w sprawie zbójeckiego napadu na Mostowicza zawiesili dla braku czynu karygodnego A więc — odpowiedziałem wówczas — „Mostowicz sam się wywiózł za miasto i sam się pobił"? Na te kpiny ze sprawiedliwości chwilowo nie dało się nic zrobić — trzeba było czekać!

Tymczasem w grudniu 1929 r p Maleszewski w Mostach Wielkich pod Lwowem przy poświęceniu szkoły policyjnej oświadczył o redaktorach obozu opozycyjnego „Pokazaliśmy, że umiemy bić i dalej bić będziemy!" To orzeczenie zupełnie jasno zostało udowodnione w procesie przeciw Adamowi Niemojewskiemu o obrazę p Maleszewskiego W tym procesie dwaj świadkowie redaktorowie Cieszkowski i Podoski na mocy natychmiast zrobionych zapisków zeznali, iż p Maleszewski słów tych użył. Pomimo wypierania się p. Maleszewskiego i pomocy danej mu przez sędziego Lautera wszyscy obecni na terminie wynieśli wrażenie, że to nie ci świadkowie „kłamią" Tłomaczenie, jakie nadał p Maleszewski swym słowom, pozbawione było wszelkiego sensu. Nawet sędzia Lauter tak przychylny p Maleszewskiemu, w ustnie komunikowanych motywach wyroku uznał, że oskarżonemu Niemojewskiemu dowód prawdy udał się w 70 proc Pomimo to skazał Niemojewskiego za nieoględność.

Każdy rozsądny człowiek musi uznać za niezrozumiałe, jak funkcjonarjusze policyjni mogli mieć śmiałość, użyć do zbrodni samochodu swego szefa bez tegoż wiedzy; więcej jeszcze niezrozumiałem jest to, że ów szef nie zrobił żadnego kroku, aby tę sprawę wyświetlić.

Upraszam p. ministra o wyjaśnienie sprawy wbrew woli czynników, które dotąd śledztwem kierowały.

Nie ustawajmy w pracy

Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Gdynia, w styczniu.

W roku ubiegłym zdarzył się taki wypadek, że jeden z kupców polskich sprowadził do portu w Gdyni transport śledzi. Czyn godzien pochwały, ponieważ dotychczas cały import śledzi angielskich dla Polski szedł tylko przez Gdańsk. Śledzie, wyjątkowo tłuste, przedstawiono w Gdyni do odprawy celnej. Odnośny urzędnik ministerstwa skarbu orzekł, że są to „śledzie w oliwie". Ponieważ taryfa celna nie posiada takiej pozycji, zaproponował, że śledzie ocli według pozycji „sardynki w oliwie". Kupiec, przerażony wysoką stawką, domagał się ekspertyzy. Oświadczono mu, że jest to możliwe, ale próbkę towaru trzeba posłać do laboratorjum w Poznaniu; wynik ekspertyzy może być wiadomy za twa tygodnie. Niedoszły gdyński importer śledzi nie mógł czekać i transport skierował do Gdańska, gdzie w przeciągu kilku godzin towar celnicy gdańscy ocilli jako zwyczajne śledzie. Śledzie z Anglji i Szkocji dla Polski idą dalej przez Gdańsk.

Opisany powyżej wypadek nie dowodzi jeszcze, że warunki pracy kupców w porcie gdyńskim nie odpowiadają najprostszym wymaganiom handlowym, ale wskazuje, że trzeba usilnie i wszechstronnie działać, żeby port w Gdyni dawał kupcom i przemysłowcom przynajmniej te same przywileje i ułatwienia, które dają porty konkurencyjne.

W tej myśli Rada Portu w Gdyni przesłała Ministerjum Skarbu w Warszawie odpowiedni memorjał, który wskazuje na bolączki Gdyni i podaje środki zaradcze.

Według tego memorjału, utrudnienia w odprawie celno-skarbowej, tak przy imporcie, jak przy eksporcie, w porównaniu z odprawą celno-skarbową tych samych towarów w obok leżącym porcie gdańskim, wytwarzają w Gdyni taką sytuację, że wielokroć kupcy i spedytorzy, chcący przeładować towar w Gdyni, zniechęcają się i towar przewożą do Gdańska celem dokonania tam odprawy celnej.

Zdaniem Rady Portu w Gdyni, postępowanie skarbowo-celne w Gdańsku przy tym samym towarze, idącym do Polski lub wychodzącym z Polski, jest dla kupca łatwiejsze, tańsze i dogodniejsze, aniżeli w Gdyni. Oprawa celno-skarbowa jest w Gdańsku sprawniejsza, niż w Gdyni. Gdańsk posiada instytucje pomocnicze, jak laboratorja chemiczne i towaroznawcze, stacje doświadczalne, instrumenty techniczne i t. p., których w Gdyni niema. Braki te zmuszają Gdynię do korzystania z pomocy Warszawy, bądź Poznania, co powoduje opóźnienie w załatwieniu formalności. Poza tem w Gdańsku jest liczny i wyszkolony sztab urzędników celnych — przeszło 400 osób — natomiast w Gdyni jest tylko 20 urzędników celnych. Wreszcie w Gdańsku załatwia się odprawę celną i odprawę skarbową równocześnie, zaś w Gdyni są do tych czynności dwa oddzielne urzędy.

Ten stan rzeczy niepokoi Radę Portu w Gdyni, która zwraca ministerstwu uwagę, że w sferach kupców zagranicznych i spedytorów wytworzyła się już opinja, iż Gdańsk załatwia odprawę celną sprawniej, niżeli Gdynia. Opinja ta może wyrządzić wielką szkodę portowi gdyńskiemu, który obecnie pracuje nad ściągnięciem do siebie linij regularnych. Zabiegi te pójdą na marne, jeżeli Gdynia nie będzie pracowała przynajmniej tak, jak Gdańsk.

Rada Portu w Gdyni — oświadcza w memorjale — zdaje sobie sprawę, że doprowadzenie służby i odprawy celnej w Gdyni do poziomu gdańskiego, wymaga dużo pracy i kapitału inwestycyjnego, oraz czasu na wyszkolenie urzędników, ale uważa za konieczne stłumienie zła w zarodku, żeby młody port polski miał od początku swojego istnienia w świecie dobrą opinję.

Jeżeli już rząd nie może odrazu zrobić w porcie gdyńskim „wolnej strefy", obejmującej wszystkie baseny przeładowcze z wyłączeniem mola dla żeglugi przybrzeżnej, oraz części mola rybackiego, to konieczne jest zrealizowanie przynajmniej czterech poniższych postulatów:

1) Procedura odprawy celno-skarbowej w Gdyni musi być absolutnie zrównana z procedurą odprawy celno-skarbowej w Gdańsku.

2) Gdynia musi być wyposażona we wszystkie instytucje pomocnicze, jak laboratorja, stacje doświadczalne, instrumenty itp., jakie posiada Gdańsk.

3) Pewne przepisy, dotyczące przywozu i ewentualnie wywozu produktów rolniczych, zierząt i przetworów zwierzęcych, zrównać trzeba z ułatwieniami w Gdańsku, tak, by przepisy dla Gdyni nie były cięższe i dłuższe, aniżeli przepisy gdańskie.

4) Konieczne jest powiększenie ilości urzędników celnych w Gdyni, wyszkolenie ich i lepsze wyposażenie. Niezbędne jest osiedlenie ich w Gdyni; obecnie z powodu braku mieszkań, zmuszeni są dojeżdżać na miejsce pracy z okolicznych wsi i miasteczek.

Rada Portu w Gdyni jest przekonana, że wykonanie powyższych czterech punktów uzdrowi w porcie naszym stosunki celno-skarbowe i uniemożliwi dalsze upośledzanie Gdyni na rzecz Gdańska

Każdy rosnący i rozwijający się organizm, szczególnie w pierwszych stadjach ewolucji, przebywa choroby t. zw. „dziecinne". Trudno żeby nasza Gdynia miała być wyjątkiem. Najważniejsze, żeby niedomagania takie zaraz spostrzegano i umiejętnie leczono

Fob.

Min. Zaleski o porozumieniu francusko-niemieckiem

Paryż, 20 1. (PAT) Tygodnik „Pax" poświęcony specjalnie sprawom porozumienia międzynarodowego ogłasza wywiad z min. Zaleskim w sprawie porozumienia francusko - niemieckiego Polska, oświadczył minister, uprawia politykę pokoju zarówno w swoim interesie, jak w interesie ludzkości, dlatego też porozumienie francusko - niemieckie nie wzbudza żadnych obaw ani u rządu polskiego ani w polskiej opinji publicznej, tembardziej, że stosunki polsko - francuskie oparte są na trwającej od wieków przyjaźni i na sojuszu, odpowiadającym nietylko naszym uczuciom, ale i naszym wzajemnym interesom. Zbliżenie francusko - niemieckie może mieć wreszcie miejsce tylko na podstawie zasady nietykalności będących w mocy traktatów międzynarodowych Niemcy powinny zrozumieć, że państwo polskie zmartwychwstało dlatego, że to było koniecznością historyczną, że powinno było się stać zadość sprawiedliwości. Polska istnieje, a choć jest państwem młodem, jest ona jednak silna i ma poczucie swej siły i swego prawa. Nieraz już oświadczyłem, że chcemy żyć w spokoju i w dobrych stosunkach ze wszystkiemi narodami świata, a w szczególności z sąsiadującemi narodami. Rząd polski podejmie wszystkie możliwe usiłowania, aby dojść do unormowania stosunków i dojść do zbliżenia z Niemcami, i spodziewa się, że zbliżenie między Francją a Niemcami może dopomóc porozumieniu polsko-niemieckiemu.

Od redakcji: Wszystko to jest bardzo piękne, chodzi tylko o to, czy miłość ta jest — wzajemną. Jak dotąd Niemcy okazały Polsce serdecznie mało afektu politycznego

Przed konferencją morską

Londyn, 20. 1. (Radjo wł.) Dzisiaj przed południem odbyło się zebranie delegatów 5-ciu mocarstw w celu zapoznania się z programem konferencji. Po południu będą delegaci przyjęci przez króla. Pierwsze publiczne posiedzenie konferencji odbędzie się jutro w Izbie lordów.

Ze strony francuskiej przypuszcza się, iż pakt gwarancyjny zabezpieczający i neutralizujący kanał La Manche, którego żąda Anglja od Francji, ma być zapłatą francuską za zagwarantowanie przez Anglję paktu locarneńskiego. W ostatnich dniach w obradach przedkonferencyjnych sprawa kanału La Manche wysunęła się na wybitne miejsce

„Daily Herald" donosi, że włoski min. spr. zagr. Grandi po otwarciu konferencji londyńskiej wystąpi z sensacyjnym wnioskiem, że Włochy gotowe są zrezygnować z całej swej floty wojennej i zobowiązać się do zaniechania wszelkich zbrojeń morskich, jeżeli inne państwa uczynią to samo. Inicjatorem tego wniosku jest Mussolini.

Druga konferencja haska

Gorące obrady w komisji odszkodowań państw wschodnich Starcie Snowdena z Beneszem — Dzisiaj koniec konferencji

Haga, 20. 1. (Radjo wł.) Obrady komisji dla reparacyj wschodnich przeciągnęły się wczoraj do późnej nocy i trwają dzisiaj w dalszym ciągu Czechosłowacja otrzymała zniżkę „długu za wyzwolenie" z 11 miljonowych na 10-miljonowe spłaty roczne. Delegacja czeskosłowacka okazała tendencję ugodową, z pewnością cofnie swoje pogróżki i podpisze protokół konferencji. W związku ze stanowiskiem czechosłowackiem zmieniła się też postawa Włoch, których podpis jest pewny.

Uregulowanie spraw austrjackich nastąpi lada chwila, podobnie i spraw bułgarskich.

Węgry mają płacić do roku 1943 po 10 miljonów koron rocznie, a od r. 1943 do r 1966 po 13,5 milj koron rocznie. Poza tem mają być utworzone 2 fundusze a) jeden w wysok. 240 milj. koron dla odszkodowania wywłaszczonych przez reformy agrarne państw Małej Ententy; b) fundusz 100 miljonów koron dla wszystkich pozostałych spłat węgierskich Obydwa fundusze mają być dostarczone wyłącznie przez państwa wierzycielskie

Wczorajsze obrady nad wschodniemi reparacjami miały być bardzo burzliwe. Przedstawiciel angielski Snowden zwracał się raz po razu bardzo ostro przeciwko Beneszowi. W pewnym momencie porównał on Małą Ententę do człowieka, który zabrał sąsiadowi dwa zegarki, a następnie zaproponował mu pożyczkę, by mógł sobie jeden zegarek odkupić.

Haga, 20. 1. (Radjo wł.) Wobec przeciągających się dzisiaj przed południem obrad komisji spraw wschodnio-europejskich zapowiedziana na godz. 10½ końcowa sesja publiczna konferencji haskiej została odłożona na godz. 4 po południu.

Uroczysta akademja w Toruniu

Toruń, 20. 1. (Tel. wł.) W sobotę dnia 18. bm. stolica Pomorza obchodziła uroczyście 10-lecie wkroczenia wojsk polskich. Ubrane chorągwiami domy, pięknie udekorowane wystawy sklepowe świadczyły o radosnych uczuciach mieszkańców. Wieczorem Tow. śpiewu Lutnia urządziło w sali Dworu Artusa koncert. Odczyt wygłosił na temat aktualny sędzia T. Pietrykowski.

W niedzielę po uroczystem nabożeństwie odbyła się akademja zorganizowana staraniem Stronnictwa Narodowego i Obozu Wielkiej Polski. Sala była szczelnie zapełniona i udekorowana flagami morskiemi, wizerunkiem orła białego i portretem gen. J. Hallera. Chór „Dzwonu" pod batutą prof. Moczyńskiego odśpiewał hejnał. Bezpośrednio potem otworzył akademję ks. F. Bolt. Zkolei redaktor W. Madejski wypowiedział wiersz śp. M. Bogusławskiej, zatytułowany: „Wejście wojsk polskich do Torunia dn a 19 stycznia 1920 r." Prezes zarządu głównego Stronnictwa Narodowego dr. Joachim Bartoszewicz mówił na temat: „Czem dla Polsi było Pomorze i czem jest dla niej dzisiaj". P. Bartoszewicz podkreślił, że ujście Wisły nie może należeć do nikogo innego, jak tylko do Polski, poczem wskazał niezmordowane wyniki niemieckie, zmierzające do ponownego zagrabienia Pomorza. Zachodnie niebezpieczeństwo dopiero wtedy przestanie nas niepokoić, kiedy zdobędziemy się na taką siłę wewnętrzną, która odejmie Niemcom nadzieję zniszczenia Polski. Przemówienia ks. Bolta i prezesa Bartoszewicza zostały przyjęte entuzjastycznemi oklaskami.

Dalsza część programu zawierała przemówienie p. Doerfferowej, deklamację wiersza K. Szymańskiego przez p. Lewandowską oraz przemówienia aktualne posła redaktora p. St. Sachy i p. Ciesielskiego, kierownika Młodych O. W. P.

W końcu odśpiewano „Rotę" i wznoszono gromkie okrzyki na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, gen. Hallera i Dmowskiego.

Obchód 10-lecia wyzwolenia w Bydgoszczy

Miasto Bydgoszcz obchodziło dziesiątą rocznicę wyzwolenia swego z pod jarzma niewoli w sposób nader uroczysty. W nabożeństwie w kościele farnym uczestniczyły tłumy publiczności w odświętnym nastroju. Wśród przedstawicieli władz miejskich i państwowych na nabożeństwie obecnym był również b. pierwszy wojewoda poznański p. dr. Celichowski.

Po nabożeństwie specjalna delegacja b. Rady Ludowej złożyła wieniec na grobie powstańca wielkopolskiego.

W południe rozpoczęło się uroczyste posiedzenie rady miejskiej z udziałem b. członków Rady Ludowej. Byłemu jej prezesowi dr. Janowi Bizielowi wśród gorących owacyj został wręczony przez prezydenta miasta dyplom honorowego obywatela.

Na zakończenie obchodu odbyła się defilada wojskowa; wieczorem w teatrze miejskim dawano „Krakowiaków i Górali".

Uczczenie 10-lecia w Lesznie

W uroczystościach ku uczczeniu 10 rocznicy oswobodzenia Leszna i części powiatu leszczyńskiego brał udział również wojewoda poznański. Wspaniała akademja odbyła się w sali Hotelu Polskiego, zapełnionej po brzegi publicznością. Referat uroczystościowy wygłosił p. dr. Świderski, zasłużony badacz przeszłości Leszna i ziemi leszczyńskiej. Po części koncertowej całość zakończono odśpiewaniem wspólnie pieśni „Boże coś Polskę".

Z komisji budżetowej.

Warszawa, 20. 1. (Tel. wł.) Na posiedzeniu komisji budżetowej omawiano sprawę emisji 3 serji pożyczki dol. a następnie rozpatrywano kredyty dodatkowe na rok obecny. (w)

Marsz. Daszyński zdrowy.

Warszawa, 20. 1. (Tel. wł.) Marsz. Daszyński wrócił do zdrowia i objął dzisiaj urzędowanie. (w)

Sprawa honorowa.

Warszawa, 20. 1. (Tel. wł.) Wskutek zajść między posłami Podoskim i Liebermanem na posiedzeniu komisji budżetowej poseł Podoski posłał świadków posłowi Liebermanowi, który wyznaczył swoich zastępców.

Żywy nieboszczyk.

Nowy Jork, 20. 1. (Radio wł.) Z Queretaro donoszą, że podczas pewnego pogrzebu, kiedy trumnę miano spuścić do grobu usłyszano nagle w niej stłumiony okrzyk Domniemany w niej nieboszczyk wybił wieko trumny, wyskoczył z grobu i zaczął uciekać z cmentarza Publiczność rozbiegała się w panicznym strachu, wiele osób odniosło w ścisku poważne obrażenia.

Trzęsienie ziemi w Bułgarji

Sofja, 20 1. (AW). Miasto Czirpan i okolice nawiedziło trzęsienie ziemi. Wśród ludności wybuchła panika W obawie nowych wstrząsów mieszkańcy obozowali pod gołem niebem Według dotychczasowych wiadomości ofiar w ludziach nie było.

Nowy wydział powiatowy powiatu poznańskiego

Dzisiaj nowowybrany sejmik pow. poznańskiego rozpoczął swe prace. O godz. 9 rano odbyło się nabożeństwo w kościele św Wojciecha, poczem członkowie sejmiku zebrali się pod przewodnictwem starosty p. Kłosa w sali sejmikowej gmachu starostwa przy Al. Marcinkowskiego.

Przystąpiono do wyborów nowego wydziału powiatowego Z listy Klubu Gospodarczego wybrani zostali 3 kandydaci: pp pułk Kopa, Antoni Leitgeber i Antoni Tabaka (ze Swarzędza).

Drugą listę zgłosił blok lewicowy, złożony z N. P. R., ciszakowców i P. P. S. Wybrano z niej również 3 kandydatów: pp. Stachowiaka (z Pobiedzisk), Józefa Grembowicza i Szydrowicza.

Przy wyborze do komisyj przewodniczący Klubu Gospodarczego ks. Mroczkowski oświadczył, że wobec nielojalnego stanowiska bloku lewicowego, który rozporządzając paru głosami przewagi, nie chciał się zgodzić na proporcjonalny rozdział miejsc w komisjach, członkowie Klubu Gospodarczego na znak protestu opuszczają salę.

Radjo-zegar

Na rogu Lexington Avenue i 42-giej ulicy Nowego Jorku, na szczycie drapacza nieba „Chanin Building" znajduje się wielki zegar, nigdy ręką ludzką nie nakręcany ani nie regulowany, a wskazujący godzinę z precyzją najczulszego chronometru. Zegar ów, sprawdzany dwa razy dziennie — o 12 w dzień i o 10-wieczorem — w drodze iskrowej z czasem Obserwatorjum w Arlington, utrzymuje w ścisłej poprawności wszystkie zegary rozległych biur, gabinetów dyrektorskich i poczekalń na różnych piętrach olbrzymiego gmachu. Połączony z zegarem odbiornik nastawiony na falę Obserwatorjum i przejmujący wyłącznie jego wskazania czasu, znajduje się na 39 piętrze Sygnały Obserwatorjum włączają za każdym razem elektromotor, który nakręca mechanizm Ten pierwszy radjo-zegar, zawsze wskazujący dokładny czas i uzależniony od placówki astronomicznej, otworzy zapewne w zegarmistrzowstwie nową erę „tele chronometrji" regulującej w sposób ścisły i automatyczny życie dnia powszedniego.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie 8,87 3/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88 1/4 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212.60 zł do 212,90 zł, gotówką — 212.20 zł; za 100 guld. gd w dewizach — 173,01 zł do 173,27 zł, gotówką — 172, 67 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 20 stycznia 1930.

Przebieg dzisiejszej giełdy był nieco spokojniejszy jednakże przy tendencji utrzymanej.

Z pap państw oddawano 5 proc. poż. konwers po 49,50 proc. i robiono transakcje 5 proc premj dolarową po 78—79.—. Z pap lokacyjnych Pozn Ziem Kredyt. płacono za 8 proc. listy dolarowe ziemskie 92 proc. (przy dew 8,90), zaś 4 proc listy zast. konwert. ziemskie były w oddaniu po 39,50 proc

. Akcje bankowe wzgl. przemysłowe były naogół utrzymane w kursach Płacono za Bank Polski 178,— i za Herzfeldy 46.— natomiast oddawano R Maya po 84,—. Reszta akcyj bez obrotów.

Ceduła urzędowa z dnia 20 stycznia 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach dominału)

5% Pożyczka konwersyjna 49,50% O.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 92% P.

4% listy zastaw. konw Pozn. Ziem. Kred. 39,50% O.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premj. serja II 78—79,— +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 178,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Herzfeld - Viktorius I em zł 46,— P.

Dr Roman May I em zł 84,— O.

Tendencja: Bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 20 stycznia 1930 r.

Waluty	Gotówka		
Dol. St. Zjedn.	8,87¼	sp. 8,89¾	kup. 8,85½

Devizy:

	trans	sprzed	kup.
Belgja	124.14	124.45	123.83
Holandja	358.30	359.20	357 40
Nowy Jork	008,89,8	008,91,8	008,87,8
Nowy Jork kabel	008,91,6	008,93,6	008,89,6
Londyn	043.39	043,50	043.28
Paryż	035,02½	035.11	034,93½
Praga	026.37	026.43	026.31
Szwajcarja	172.23	172.66	171.80
Wiedeń	125,41	125.72	125,10
Włochy	046.67	046.79	046,55

Tendencja niejednolita.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż inwest	123.25	121 00	121.75
5% poż premj dol	000.00	078,50	077.25

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	000 00—125 00
Bank Handlowy	000,00—117,00
Bank Polski	180.00—182.00
Bank Zw Sp Zarob.	000,00—078.50
Nobel	010,50—011,00
Lilpop	000.00—035.75
Norblin	000,00—081,00
Starachowice	000,00—020,25

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg

Berlin dnia 20 stycznia 1930.

Pszenica march od st załad 76-77 kg. przeciet. akości	245.00—248.00
Tendencja słabsza	
Żyto march od stacji załad 72 kg przeciętnej jakości	153.00—155.00
Tendencja słaba.	
Owies march do stacji załad	133.00—141.00
Tendencja stała.	
Jęczmień browarny	178,00—192.00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	160,00—168.00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	29.75—35.25
Tendencja stała.	
Mąka żytnia	22.00—25.00
Tendencja stała.	
Otręby pszenne	10.00—10,50
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	08 50—09.00
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	25.00—34.00
Groch dr jad.	22.00 25 00
Groch pastewny	20.50—21.50
Peluszka	19.00—21.00
Bób polny	18.25—19 50
Wyka	22.00—25.00
Łubin niebieski	14.00—15 00
Łubin żółty	17.00—18 00
Seradela nowa	26,00—31.00
Makuch rzepakowy	17.00—17 50
Makuch lniany	22.40—22 80
Wytłoki suszone	07.60—07 80
Śrót Soy.	14.70—14 90
Płatki ziemniaczane	13.70—14 10
Ziemniaki jadalne białe	1,90— 2,20
Ziemniaki jadalne czerwone	2.10— 2,50
Ziemniaki jad inne żółte	2,70— 3.10
Ziemniaki jadalne nerkowe	3,80— 4,20
Ziemniaki fabryczne w fg	0.08— 0,09

Ogólna tendencja słaba.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 20 stycznia 1930.

Wypłaty na Warszawę 46.825—47,025

Noty wielkie. 46,675—47,075

Uchwały zjazdu rolników Stronnictwa Narodowego

Zjazd Rolników, zwołany przez sekcję organizacyj społecznych wiejskich zarządu głównego Stronnictwa Narodowego, na zebraniu swem w Warszawie dnia 17 stycznia 1930 w sali Resursy Obywatelskiej, z udziałem około trzystu działaczy rolniczych z wszystkich stron kraju, powziął następujące uchwały:

Kryzys rolniczy

(Po referacie p. Stanisława Grabińskiego.)

Zważywszy stan krytyczny, w jakim znalazło się rolnictwo polskie, zjazd uchwala żądać stałej ochrony produkcji rolnej przez:

a) Utrzymanie niezmiennej zasady wolnego wywozu wszystkich gatunków zbóż, produktów hodowlanych i przetworów rolniczych.

b) Zniesienie ograniczeń przemiałowych.

c) Uchwalenie przez ciała prawodawcze zasady stosowania premij wywozowych, względnie świadectw wywozowych na wzór Niemiec w wysokości 7 zł od żyta, owsa i jęczmienia i 10 zł od pszenicy, z tem, że ze względu na odmienny charakter gospodarczy Polski świadectwa te winny mieć prawo zwalniania od cła takiej liczby kategoryj towarów, by nadać świadectwom pełną ich wartość.

d) Zaprowadzenie ceł ochronnych w myśl postulatów Związku Polskich Organizacyj Rolniczych, a mianowicie 17 zł 50 gr. od 100 klg. pszenicy i 11 zł od 100 klg. żyta, owsa i jęczmienia, oraz odpowiednich stawek celnych na produkty przemiału. Winny być również ustalone wysokie opłaty celne od ryżu i kukurydzy, tak dobrze w stanie przerobionym, jak i surowym i to bez względu na istniejące łuszczarnie ryżu w Polsce czy Gdańsku. Od zasad tych nie powinny być dopuszczane wyjątkowe ulgi, uzależnione od decyzji ministra resortowego, tak, jak to ma miejsce obecnie.

e) Zniesienie podatku obrotowego przy całym eksporcie rolniczym.

f) Zastosowanie obniżonych taryf w związku z odrębnemi warunkami produkcji rolnej i młynarstwa w poszczególnych dzielnicach.

g) Szerokie stosowanie kredytów zastawowych w okresie pożniwnym, ulgi podatkowe w tym okresie, oraz kredytowanie młynarstwa.

h) Uczynienie wysiłków w celu restytuowania normalnego hipotecznego kredytu długoterminowego w oparciu o kapitał prywatny, w pierwszej linji krajowy, a na razie przyjście z doraźną pomocą kredytową w okresie przednówkowym roku bieżącego wszystkim warsztatom rolniczym, które w związku z przeżywanym kryzysem staną wobec niemożności sprostania swym zobowiązaniom i dalszego prowadzenia produkcji.

i) Prócz tego zmierzać trzeba do należytej organizacji obrotu produktami rolniczemi, zarówno w handlu zewnętrznym, jak i wewnętrznym, między innemi przez zapewnienie wystarczających kredytów organizacjom rolniczo - handlowym, oraz przez obmyślenie nowych form organizacyjnych, zapewniających eksportowi polskiemu możności skuteczniejszej konkurencji na rynkach światowych.

j) Porzucenie projektów rezerw zbożowych i interwencyjnej polityki zbożowej na rynku wewnętrznym przez państwo i likwidowanie tych rezerw na rynkach zewnętrznych. Jedynie w drodze wyjątku w okresach szczególnie wielkiej stagnacji na rynku zbożowym oraz podaży gwałtownej pożniwnej dopuszczalnem jest czynienie z zasobów krajowych zapasów przez państwo, między innemi na potrzeby armji, dla ulżenia rynkowi wewnętrznemu.

Wszystkie powyższe posunięcia, mając na celu osłabienie skutków ogólnoświatowego kryzysu rolniczego, winny stać się istotnemi częściami ustalonego programu polityki rolnej, a więc posiadać cechy stałości. Wprowadzanie w życie poszczególnych tylko części postulatów naszych i to w charakterze terminowych prób, odbiera całej akcji głębsze podstawy i paraliżuje te dobre wyniki, jakie zarządzenia te miały na względzie. Dlatego też zasadnicze nasze postulaty powinny, o ile możności, uzyskać sankcję prawodawczą i nie być zależnemi od osobistych na nie poglądów chwilowych kierowników Ministerjum Rolnictwa.

Opodatkowanie rolnictwa

(Po referacie p. Janusza Cieszewskiego.)

Obecny system podatkowy jest jak najbardziej wadliwy, a wadliwość tego systemu polega zasadniczo na tem że:

a) Istniejące ustawodawstwo podatkowe nie zostało oparte na racjonalnych zasadach skarbowości, lecz jest wyrazem tendencji do przeprowadzania w ustawodawstwie podatkowem pewnych celów polityki socjalnej.

b) Narzucenie ustawodawstwu podatkowemu tych zasadniczo obcych mu celów w praktyce doprowadziło do umniejszenia przez szereg lat wpływów podatkowych skarbu państwa w stosunku do możliwości w tym względzie i utrudniło rozwój gospodarczy warsztatów produkujących. T. zw. zdobycze socjalne w zakresie ustawodawstwa podatkowego nie dały rzeczywistego uprzywilejowania odpowiednim warstwom ludności, albowiem uprzywilejowanie to okazało się tylko pozornem. Na niewłaściwych zasadach oparty system podatkowy był i jest jedną z przyczyn stale oddziaływujących destrukcyjnie na organizm gospodarczy Państwa, jako całości, na czem w rezultacie tracą wszystkie bez wyjątku grupy ludności.

Konieczne jest uznanie tej prawdy, iż organizm gospodarczy rolnictwa, o ile ma się rozwijać, nie może być pozbawiony przypływu kapitałów, powstałych z dochodów własnych rolnictwa. W związku z tem niezbędnem jest zmniejszenie obecnych ciężarów przymusowych rolnictwa, oczywiście z uwzględnieniem niezbędnych potrzeb budżetowych państwa i samorządu.

Za niezbędne i dostępne w chwili obecnej zmiany uznaje zjazd następujące zmiany systemu podatkowego:

I. Podatki gruntowe:

a) Złagodzenie nierównomierności obciążenia podatkiem gruntowym, które zmniejszają wpływy Skarbu Państwa w miarę rozdrabniania własności rolnej.

b) Przeprowadzenie skomasowania różnych rodzajów podatków komunalnych, z tem, iż usunięta zostanie nierównomierność w wysokości dodatków komunalnych do podatków gruntowych.

II. Podatek dochodowy:

a) Obowiązująca skala podatku dochodowego stanowi w obecnej chwili wypadkową, niezależną od rzeczywistych zamierzeń ustawodawcy, a spowodowaną spadkiem wartości złotego. Odpowiednie obniżenie skali podatku dochodowego stanowi jedną z niezbędnych reform koniecznych dla uwzględnienia potrzeb życia gospodarczego.

b) Celem dostosowania przepisów ustawy do istotnych wymagań życia gospodarczego jest niezbędne usunięcie, względnie odpowiednie ograniczenie przepisu, iż za inwestycje uważa się wszelkie nakłady, nawet najbardziej niezbędne dla normalnego rozwoju produkcji.

c) Konieczne jest uporządkowanie sprawy opodatkowania wpływów z nadzwyczajnych wyrębów drzewa podatkiem dochodowym. Dotychczasowy sposób opodatkowania wyrębów nadzwyczajnych jest niesprawiedliwy, teoretycznie i praktycznie nieuzasadniony, pochodzi zresztą z obcego ustawodawstwa. Sumy uzyskiwane z realizacji majątku, jaką stanowi sprzedaż drzewa ponad ilość normalnego etatu rębnego, powinny być wolne od opodatkowania podatkiem dochodowym, a co najwyżej obciążone osobnemi skromnemi opłatami.

III. Podatek spadkowy:

Konieczne jest zmniejszenie stopy podatku spadkowego w ten sposób, aby ciężar tego podatku dostosowany był do zdolności płatniczej warsztatów rolnych.

IV. Podatek majątkowy:

Wobec tego, że podatek majątkowy, pobierany na zasadzie dotychczasowej ustawy, oparty jest na przestarzałym wymiarze, wskutek czego nieuwzględniane są poważne zmiany, w związku z parcelacją, komasacją oraz likwidacją serwitutów, przepisy ustawy z dn. 11 8. 1923 r. powinny być ustawowo uchylone. Wprowadzenie nowego stałego podatku majątkowego jest nieuzasadnione wobec egzystencji szeroko rozwiniętych podatków przychodowych.

V. Podatek przemysłowy:

Przemysł rolny zasadniczo powinien być zwolniony od opodatkowania podatkiem przemysłowym. W każdym bądź razie winny być zwolnione od podatku przemysłowego zakłady przemysłu rolnego i leśnego, przetwarzające wyłącznie produkty własnego gospodarstwa.

VI. Podatki komunalne:

a) Konieczne jest usunięcie nierównomierności w obciążeniu rolnictwa na rzecz związków komunalnych, albowiem na terenie organizacji gospodarczej, jaką jest związek terytorjalny, nie powinien być wprowadzany moment sprzeczności interesów poszczególnych grup ludności, gdyż na tem cierpią interesy samego samorządu.

b) Skomasowanie istniejących samoistnych podatków komunalnych pobieranych od gruntów i powrót w ten sposób do zasady, przyjętej w ustawie o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, która nie zna odrębnych podatków celowych.

c) Wysokość obciążenia rolnictwa na rzecz związków komunalnych winna być dostosowana do rzeczywistej zdolności płatniczej ludności wiejskiej i dostosowana do potrzeb należycie oszczędnej gospodarki samorządowej.

VII. Wykonywanie ustaw podatkowych:

W zakresie wykonywania ustaw podatkowych winny być uwzględnione realne warunki życia gospodarczego, szczególnie w zakresie wymierzania podatku dochodowego, oraz przestrzegane poszanowanie przepisów prawa, dotyczące obciążeń gotówkowych i świadczeń w naturze na rzecz związków komunalnych.

Organizacje rolnicze

(Po referacie p. Kazimierza Gruetzmachera.)

1) Nie rezygnując z własnej ideologji, ani nie zamykając oczu na niebezpieczeństwa, wynikające ze zbyt pośpiesznej unifikacji C. T. R. z C. Z. K. R., wszyscy rolnicy obozu narodowego pracować winni z wytężeniem w nowem C. T. O. i K. Roln., zmierzając do usunięcia wadliwości, które się wkradły do organizacji władz naczelnych C. T. O. i K. R.

2) Zadaniem organizacyj spółdzielczych jest powiększanie bogactwa i wytwórczości, a nie wyłącznie zagadnienie podziału owoców wytwórczości. Znaczna część spółdzielni polskich pozostaje pod wpływem odwrotnej, na wskroś socjalistycznej ideologji, która znalazła swój wyraz także w państwowej ustawie spółdzielczej z 1920 r. Dlatego rolnicy, wyznający przekonania narodowe, dążyć winni do przyłączenia syndykatów i spółdzielni rolniczych do Związków, zorganizowanych w Unji, wyznających zasadę mnożenia kapitału prywatnego i uniezależnienia się finansowego od pomocy rządowej.

3) Reprezentację parlamentarną Stronnictwa Narodowego wzywa się do podjęcia w sposobnej porze starań o zmianę ustawy spółdzielczej z 1920 r.

4) Należy opracować jasny podział kompetencji pomiędzy Izbami Rolniczemi, Sejmikami i Okręg. Tow. Org. i Kółek Rolniczych.

Reforma rolna

(Po referacie p. Mieczysława Fijałkowskiego.)

Należy dążyć do:

1) Podniesienia wyłączeń gospodarstw wysokoprodukujących z tytułu par 5 ustawy o reformie rolnej, w sposób odpowiadający rzeczywistości (stosownie do programu Str Nar.).

2) Nowelizacji paragrafu 4 ustawy o reformie rolnej, zabraniającego zapisywania, względnie sprzedawania poszczególnych części posiadanej ziemi spadkobiercom (stosownie do programu Stron Nar.).

3) Przygotować podstawy prawne i finansowe przeciwdziałania rozdrabnianiu ziemi i powstawaniu gospodarstw niewystarczalnych (stosownie do programu Str. Nar.).

Stowarzyszenie Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych

oddział w Poznaniu

podaje do wiadomości, że **w środę, dnia 22 b. m.**, o godz. 18 wygłosi w Kole Towarzyskiem (wejście z ulicy Nowej)

inż. Witold Okoniewski

referat n. t.

„Premje wywozowe i organizacja eksportu zboża".

Zarząd Stowarzyszenia na zebranie to zaprasza wszystkich członków oraz osoby interesujące się tematem odczytu.

Stolica wobec niebezpieczeństw umowy likwidacyjnej

Warszawa, 20. 1. (Tel. wł.) W sali rady miejskiej odbyło się zgromadzenie przedstawicieli organizacyj społecznych Warszawy w sprawie traktatu likwidacyjnego polsko-niemieckiego. Przewodniczył mecenas Wilczyński, zareferował poseł Bogdan Winiarski, przemawiał nadto mecenas Szurlej, poseł pomorski Szturmowski i przedstawiciel młodzieży. Przyjęto rezolucję protestującą przeciwko układowi i wzywającą Towarzystwo opieki nad kresami, ażeby zorganizowało komitet, któryby podjął akcję uświadomienia społeczeństwa polskiego co do kryjącego się w traktacie likwidacyjnym niebezpieczeństwie. (w)

Przeciw gorszącej sztuce

Łódź, 20. 1. (AW). Teatr miejski w Łodzi był wczoraj widownią niezwykłego zajścia. W czasie wystawienia sztuki p. n. „Cjankali", której tendencją jest legalizacja poronień, a która rozgrywa się na tle rewolucji niemieckiej w r. 1918, rzucono z galerji bombę łzawiącą. Przedstawienie musiano przerwać. Wśród publiczności powstało zamieszanie. Policja aresztowała 5 sprawców, wśród których jeden jest uczniem szkoły handlowej. Po przewietrzeniu sali przedstawienie doprowadzono do końca.

Rekordy lotników francuskich

Paryż, 19. 1. (Radjo). Lotnicy Costes i Codos wylądowali na lotnisku w Istres. Przebywali oni 33 godziny 22 minuty i 49 sekund w powietrzu z obciążeniem aparatu 500 kg. Ustanowili w czasie lotu trzy nowe rekordy światowe, w tem uzyskując rekord szybkości przeciętnej 210 km i rekord długości lotu z obciążeniem 500 kg, przebywając 2735 km. Oba rekordy należały dotąd do Niemców.

C. ULRICH założone 1805 roku Zakłady Ogrodnicze Warszawa Ceglana 11

zawiadamiają, że wyszedł z druku na rok **1930 CENNIK** i rozsyłany jest na żądanie a 7344

NASION

Poważne przedsiębiorstwo elektromedyczne

poszukuje zaraz młodych, zdolnych

inżynierów elektryków i elektrotechników

dla zajęć biurowych oraz akwizycyjno-technicznych. Znajomość języka niemieckiego pożądana. Oferty z życiorysem, fotografjami, odpisami świadectw referencjami prosimy nadsyłać do Biura Ogłoszeń **Teofil Pietraszek, Warszawa**, Marszałkowska 115 pod „Elektromedycyna".

nr 7356

Wzmożona agitacja komunistyczna w Poznaniu

Komuniści usiłują się odegrać po przegranych wyborach do rady miejskiej — Zaburzenia w P. U. P. P. i w noc sylwestrową — Awantury przed ratuszem — Nowe demonstracje w dniu 16 bm.

Liczne fakty wskazują w ostatnim czasie na wzmożoną akcję komunistyczną w mieście Poznaniu. Usiłowania, zmierzające do wywołania zamieszek i zajść z władzami, jak również wyzyskiwanie niezadowolenia wśród bezrobotnych i ciężkiej sytuacji finansowej, a przedewszystkiem zimy, wskazują wymownie na wysiłek komunistów w kierunku „odbicia" się po przegranych na całym froncie wyborach do rad miejskich i wogóle ciał samorządowych. Jako większe skupisko jest Poznań siłą rzeczy terenem wzmożonej akcji komunistycznej, która w ostatnim czasie przejawiała się wielokrotnie bardzo intensywnie.

Groźne zajście przed Państw. Urzędem Pośrednictwa Pracy w dniu 30-go grudnia ub. roku, kiedy to po przemówieniu podburzającem komunistycznego radnego miejskiego Chwiałkowskiego około 5-tysięczny tłum napadł na policję, maltretując w brutalny sposób posterunkowego Koralewskiego, którego poraniono ciężko na głowie i połamano mu nawet żebra, było, jak to się okazuje, próbą sił.

W toku śledztwa okazało się, iż była to zorganizowana akcja komunistyczna, mająca na celu wywołanie rozruchów. W sali Państw. Urzędu Pośrednictwa Pracy pojawił się poprzednio komunista Jankowski i wobec tłumu wygłosił podburzające przemówienie, obierając sobie za temat drażliwą sprawę eksmisyj mieszkaniowych. Po nim przemawiał nieznany bliżej osobnik, który rozzuchwalony powodzeniem Jankowskiego, nawoływał już wyraźnie do „rżnięcia burżujów". Był to regularny, przez komunistów zorganizowany nielegalny wiec, gdyż zkolei wystąpił jako mówca karany kilkakrotnie przez sąd za agitację wywrotową wspomniany już radny komunistyczny Marcin Chwiałkowski, zamieszkały przy ul. Marszałka Focha 195, z zawodu robotnik. Rozzuchwalony bezkarnością wywrotowiec, nawoływał do wywołania przewrotu, podburzając tłum do mordowania i rabowania „burżujów". Przybył do sali patrol policyjny, a gdy posterunkowy Koralewski, któremu Chwiałkowski nie był osobiście znany, przystąpił do wylegitymowania go, wzywając zarazem do przerwania wiecu, wówczas Chwiałkowski oddał policjantowi... kartę bezrobotnego. Było jednak trudno w tłumie przeczytać legitymację, posterunkowy usiłował więc odejść w swobodniejsze miejsce, by zanotować nazwisko Chwiałkowskiego. Podbechtany przez komunistów tłum, przybrał groźną postawę wobec policji, która zagroziła użyciem broni. Wówczas tłum począł tłoczyć policję, usiłując wypchnąć ją z sali. Udało się mu rozdzielić policjantów w ten sposób, że w sali pozostał tylko posterunkowy Koralewski. Wówczas Chwiałkowski rzucił się na policjanta, a za jego przykładem poszedł tłum, bijąc Koralewskiego niemiłosiernie. Leżącego już na ziemi posterunkowego, uderzył Chwiałkowski jeszcze butelką w czoło. Chwiałkowski zbiegł w czasie panującego zamieszania i ukrywał się przez dłuższy czas, a aresztowano go dopiero w ratuszu, gdy ten przykładny i „wzorowy" radny przyszedł na inauguracyjne posiedzenie rady miejskiej. Groźny tumult, zlikwidowano dopiero po nadejściu większych posiłków policyjnych.

W związku z zajściem w P. U. P. P. przy ul. Prezydenta Drwęskiego, aresztowano oprócz Chwiałkowskiego jeszcze trzech komunistów, z których każdy przy wspomnianem zajściu krwawo się „odznaczył". Ręka w rękę z komunistami szli notoryczni bandyci. Znany awanturnik, Stanisław Szymański, zamieszkały na Jeżycach przy ul. Kościelnej, kopał leżącego na ziemi Koralewskiego, a aresztowany również Stanisław Błażejewski zamieszkały przy ul. Marszałka Focha, deptał nieprzytomnego z bólu posterunkowego po piersiach. Zamieszkały przy ul. Wenecjańskiej komunista Jakóbowski, aresztowany w związku z tą sprawą, bawił na urlopie z więzienia, w którem ma do odsiedzenia dwa miesiące za agitację komunistyczną. Jak Jakubowski wyzyskał humanitarny krok naszych władz więziennych, nie potrzebujemy szczegółowo ilustrować. Dość powiedzieć, że i on znalazł się tam, gdzie napad zorganizowany na policję urządzali komuniści. Nasuwa się mimowoli pytanie, czy bawiący na urlopie Jakubowski też może miał kartkę bezrobotnego, z którą udawał się po wsparcie dla bezrobotnych? Stwierdzenie takiego szczegółu byłoby może nawet interesujące dla samego Urzędu Pośredn. Pracy. Nawiasem dodajemy, że Jakubowski mieszkał poprzednio w domu miejskim i eksmitowano go z mieszkania, gdyż nie płacił żadnego czynszu. Jak się zdaje, jest to więc komunista, uznający zasadę że: co twoje to moje, ale co moje, do tego tobie wara!

Ostatecznie, humanitarny urlop przerwano i Jakubowski poszedł do Wronek, by tam odsiedzieć karę.

Również zajścia w noc noworoczną, podsycane były i organizowane przez komunistów. W podniecenie wprawił tłum napad na posterunkowego Wittiga na ul. Kwiatowej, dokonany zaraz pod wieczór. Komuniści wyzyskali jak zwykle do swych celów głupi i nieuświadomiony nieraz tłum wyrostków, manewrując nim naogół umiejętnie wykrzyknikami. Łatwo byłoby mogło dojść do groźnych zajść, gdyby nie zdecydowana postawa silnie skonsygnowanej policji tak pieszej jak i konnej. Umiejętne użycie bomb łzawiących rzuconych z kierunkiem wiatru, dopełniło reszty. Skutek był natychmiastowy, gdyż tłum się rozpierzchł. Nie było potem już większych skupień. Zaznaczyć wypada, że policja miała bardzo trudne zadanie, gdyż tłum zachowywał się bardzo napastliwie. Kilku policjantów poturbowano i pokaleczono, a w jednym wypadku padł nawet policjant z koniem na ulicę w czasie manewrowania. Że było to zorganizowane zajście, świadczył choćby i ten fakt, że u aresztowanych znaleziono kilka sztyletów i noży, oraz straszaków i flowerów.

Komuniści jednak nie dali za wygraną. Mimo ogólnych niepowodzeń, usiłują oni wywołać zamieszki. Jako sposobność wyszukali sobie dzień 15 stycznia, jedenastą rocznicę śmierci niemiecko-żydowskich komunistów Karola Liebknechta i Róży Luksemburg. Do Poznania zjechali w związku z obchodem tej komunistyczno-żydowskiej rocznicy różni agitatorzy wywrotowi. Próba demonstrowania przed ratuszem w czasie posiedzenia rady miejskiej i sprowokowanie awantur przed ratuszem, względnie na posiedzeniu nie powiodła się, gdyż towarzysze przybyli naogół nielicznie i rozproszyła ich w porę policja..

W nocy z dnia 16 na 17 b. m. komuniści wywiesili czerwone płachty komunistyczne z hasłami wywrotowemi na Dębcu i przy ul. Towarowej. Nieudały obchód postanowiono odbyć w dniu 16 bm. Rzecz szczególniej znamienna, że komuniści wyzyskali znów tłum, grupujący się w pobliżu Państw. Urzędu Pośredn. Pracy. Usiłowano tam znowu urządzić wiec. Jako mówca wystąpił tym razem poseł komunistyczny Roszak, który przemawiał przed budynkiem P. U. P. P. Oczywiście, że nie nawoływał on tam do spokoju. „Sielankę" komunistycznego posła przerwała jednak interwencja policji.

Rozrzucano też druki komunistyczne ze znanemi frazesami, wydane przez sekcję międzynarodówki komunistycznej przy Komunistycznej Partji Polski. Przy rozrzucaniu ulotek aresztowano zamieszkałego przy ul. Cybińskiej Leona Kurowskiego. Należy on do P. P. S.-lewicy i do t. zw. „Świtu" organizacji pseudo-oświatowej.

Komuniści nie są jeszcze zadowoleni. Niedawno osławiony krzykacz komunistyczny, Bakoś, po zwolnieniu go z aresztu, w swem przemówieniu podkreślił, iż wpływy komunistów w Poznaniu spadły, jeżeli ma użyć porównania, z ośmiu na dwa. Znaczyłoby to, że komuniści przyznają się do strat o około 75 procent.

Mimo wszystko, nie należy jednak usypiać czujności, a raczej pobudzać ją przy każdej sposobności. Jakkolwiek bowiem ogół ludności poznał się na wartości i szczerości wywrotowych komunałów, to jednak agitacja wroga Polsce, jest bardzo wytężona i prowadzi się ją z nakładem olbrzymich środków. (k)

Nowe kredyty dodatkowe

Prócz dokonanych już i przedłożonych Sejmikowi expost do zatwierdzenia „wydatków nagłych" na sumę przeszło 48 miljonów złotych wniósł min. Matuszewski nowe kredyty dodatkowe w wysokości 37, 356.106 zł. Razem zatem przekroczenia budżetowe w tym roku wyniosą około 85 miljonów zł. Wprawdzie min. Matuszewski spodziewał się, że uda mu się ograniczyć inwestycje, ale zachodzą co do tego — za wyjątkiem kolei — poważne wątpliwości. W każdym razie faktem jest, że po uchwaleniu i tych już dokonanych i świeżo proponowanych wydatków budżet przekroczy — niedawno ogłoszoną przez min. Matuszewskiego za maksymalną — granicę 3 miljardów złotych. Jak to nie trzeba nigdy za dużo mówić.

Wśród nowych kredytów dwa dotyczą gospodarki naszych samorządów. Pierwszy obejmuje sumę 7½ miljona złotych, jako zwrot związkom komunalnym nieprawnie potrąconych należności z tytułu udziału w państwowym podatku dochodowym. Mianowicie ustawa t. z. sanacyjna zredukowała ten udział do połowy od dnia 1 stycznia 1926. Władze skarbowe zrozumiały ten przepis na swój sposób, a mianowicie zmniejszyły udział samorządów także od podatku dochodowego, przypisanego przed 1 stycznia 1926, ale wpłacanego później. Miasto Brześć nad Bugiem wniosło na taką praktykę skargę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego i wygrało sprawę, skutkiem czego skarb musi zwrócić nieprawnie pobrane sumy wszystkim miastom.

Druga sprawa będzie ratunkiem dla niektórych miast, ale zarazem ostrzeżeniem dla innych. Rząd wnosi o umorzenie zaległych podatków „firmy „Ullen" na sumę 7.000.000 zł. Według umowy tej firmy z poszczególnemi miastami te ostatnie zobowiązały się na rachunek robót inwestycyjnych wykonywanych przez Ullena płacić za niego podatki. Są to miasta:

Częstochowa, Radom, Lublin, Piotrków, Zgierz, Sosnowiec, Kielce, Otwock, Dąbrowa Górnicza i Ostrów wielkopolski. Cała impreza z Ullenem okazała się fatalnym dla tych miast interesem; niektóre z nich zupełnie zbankrutowały i nie mogą płacić ani rat ani podatków. Dodajemy, że w budżecie na rok następny jest na pomoc dla tych miast wstawiona suma 3,700.000 zł. Źle się skończyła gorączka inwestycyjna, za którą teraz wszyscy musimy płacić.

W dziale długów państwowych domaga się rząd przeszło 12 miljonów na amortyzację obligacyj komunalnych Banku Gospodarstwa Krajowego i na odsetki od emisji pożyczki konwersyjnej podwyższonej o 30.000 000 zł w roku 1929. Budżet długów, wynoszący na rok 1929/30 sumę 247 miljonów zł okazuje się niewystarczającym.

Wyraziliśmy poprzednio wątpliwości, czy min. Matuszewskiemu uda się ograniczyć inwestycje. Potwierdzeniem tej wątpliwości jest właśnie omawiane przedłożenie rządowe. Żąda się w niem:

1) na budowę gmachu ministerstwa oświecenia 711.106 zł, (koszt ogólny tej budowli 5,200.000zł);

2) na Centralny Instytut Wychowania Fizycznego 2,000.000 zł (koszt ogólny 8,500.000 zł);

3) na dalszą budowę fabryki związków azotowych w Tarnowie 2,000 000 zł (koszt ogólny tej fabryki wyniesie około 100.000.000 z).

Dużo jeszcze będzie dyskusji na temat, czy te budowle były niezbędne, i czy nie lepiej było użyć pieniędzy na inne cele. Mamy tutaj nowe przykłady lekkomyślnego rozpoczynania budowli na podstawie źle obliczonych kosztorysów, do których trzeba bez końca dopłacać. Może min. Matuszewski zatem wstrzyma niektóre inwestycje, ale mimo tego budżetowego zmniejszenia wydatków nie osiągnie.

Z innych proponowanych wydatków należy wymienić 2.500 000 zł na fundusz dyspozycyjny dla ministerjum spraw wewnętrznych (skreślony w budżecie przez Sejm) i 660.000 zł na udział rządu w „Polskiem Radjo".

Słuszny i sprawiedliwy jest wydatek 900.000 zł na zwrot nieegzaminowanym aplikantom sądowym nieprawnie potrąconych opłat emerytalnych. I tutaj był czynny Najwyższy Trybunał Administracyjny.

Niektóre z proponowanych kredytów będą na pewno przez Sejm atakowane, a może i odrzucone. Zwolennicy rządu będą nas pocieszali, że przekroczenia są coraz mniejsze:

1927/8 563 milj. (netto)
1928/9 135 „ „
1929/30 85 „ „

Słaba to pociecha. Z próżnego i p. Matuszewski nie naleje a przymusowa cnota nie jest zasługą. W chudym roku obeszłoby się bez — kredytów dodatkowych.

M. K.

Rabunek w jasny dzień

Warszawa, 20 1. (Tel. wł.) — Wczoraj około godz. 10 z rana w centrum miasta przy Nowym Świecie 61 splądrowano magazyn jubilerski Edwarda Jagodzińskiego, zabierając 10 tys. zł gotówką i biżuterję na przeszło 200 tys. zł. Obrabowanie nastąpiło w ciągu 1½ godziny, gdy dozorca domu, znużony całonocnem czuwaniem z powodu odbywającej się w tym domu zabawy tanecznej, udał się na spoczynek. (w)

Śmierć uratowanego górnika

Bytom, 19. 1. (Radjo). Zmarł tutaj górnik, którego po nadludzkich wysiłkach zdołano uratować jeszcze żywego ze szybu zasypanego w kopalni „Heinitz". Górnik ten odniósł tylko lekkie obrażenia i przez 23 godziny stale komunikował się wołaniem i uderzaniem w ściany z oddziałami ratowniczemi. Długi pobyt w szybie jednak zanadto wyczerpał jego organizm. Zmarł wskutek osłabienia serca.

Z estrady

Recital S. Argasińskiej

P. Argasińska jest wybitną przedstawicielką kultury estradowej w śpiewie. Rodzaj ten nie posiada wśród śpiewaczek i śpiewaków polskich zbyt wielu wyznawców, jako — z jednej strony — zbyt mało rentowny, a z drugiej — wymagający dużo skrupulatności, sumienności w wypracowaniu szczegółów, wnikliwości, rozległego poczucia stylów, inteligencji artystycznej i wreszcie wrodzonych zdolności estradowych, na które składa się suma wyszczególnionych wyżej właściwości plus coś nieuchwytnego, co pozwala śpiewakowi par excelence estradowemu wytwarzać na sali atmosferę panowania prawdziwej sztuki i kultury artystycznej.

Dar ten posiada p. Argasińska w wysokim stopniu. Rozległość jej skali artystycznej sięga od najdawniejszych wzorów śpiewu solowego (w programie cudne „Amarilli" Pacciniego, XVI w. — epoka nuove musiche), poprzez epoki rozwoju opery (w programie Mozart, arja z „Fletu zaczarow".) do pieśni; Schubert - Moniuszko, Wolff - Strauss.

Styl nowszy przedstawiła artystka na wzorach Debussy'ego (prześlicznie odtworzona arja z „L'enfant prodigue") i Szymanowskiego (Kołysanka Dzieciątka Jezus).

Bardzo interesującą była część poświęcona polskiej pieśni ludowej którą p. Argasińska traktuje realistycznie z dużym wdziękiem. (Kapitalne były: Wieniawskiego — „Śpiewali ptaskowie" i rodzaj ballady ludowej „Haj, poro sceśliwo" L. Dolge, zdolnej kompozytorki warszawskiej).

Podkreślić specjalnie należy wykonanie bajki Moniuszki: „Dziad i baba" (prostota i pięk... styl). Z nowości polskich, usłyszeliśmy pieśń Brzostowskiego „Tam oby cisza już była na wieki"; rzecz utrzymana w ponurym, pessymistycznym nastroju, wykazująca skłonność do opisowości w muzyce. Trudno jest z krótkiej pieśni (jednej z cyklu) sądzić o kompozytorze; to co można było zauważyć, streszcza się w dążeniach do odtwarzania nastroju okresów poetyckich — a nawet nastroju poszczególnych słów; muzycznie — w umiarkowanych i celowo używanych środkach dźwiękowych.

Druga nowość to pieśń Lefelda: „O wierzącej tęsknocie". Utwór dłuższy, napisany z prostotą i szczerością, wyposażony w samodzielnie uwydatniającą się partję fortepianową, bardzo zręcznie napisaną i doskonale brzmiącą.

Oba utwory naszych kompozytorów spotkały się z ciepłem i serdecznem przyjęciem.

Akompanjował b. pięknie i dyskretnie p. Lefeld, prof. konserwatorium warszawskiego. Publiczności — jak zwykle na dobrych koncertach — niewiele.

St. Wiechowicz.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Zorganizowana pomoc biednym

Apel Poznańskiego Okręgu „Caritas" do społeczeństwa — Każdy powinien być członkiem tej pożytecznej instytucji

Z dnia na dzień wzrasta wobec wzmagającego się kryzysu gospodarczego liczba biednych i potrzebujących wsparcia, nietylko wśród mas ludu roboczego ale i wśród inteligencji, oraz ludzi umysłowo pracujących. Biedę tę pojmuje i odczuwa szlachetny odłam naszego społeczeństwa, to też szeregi członków stałych Pozn. Okr. „Caritas", który tak wielkie ma zasługi wobec ludzi losem upośledzonych, rosną i powiększają się pocieszająco.

Jednakże liczba tych członków jest mimo 4-letniego istnienia organizacji i coraz więcej rozgałęziającej się pracy, stosunkowo bardzo mała. Większość bowiem obywateli naszych nie może wyzbyć się przyzwyczajenia, bezkrytycznego składania swych darów w pierwszą lepszą błagalnie wyciągniętą dłoń żebraczą — czy to na ulicy czy u drzwi mieszkania.. Tymczasem drobne sumy w ten sposób zmarnotrawione, stanowią razem wzięte znaczny kapitał, który służy jedynie na popieranie nadużyć i występku, przygodni bowiem żebracy są przeważnie oszustami. Te same grosze jałmużny, zebrane jako składka członkowska i powierzone kasie „Caritasu" przyczyniłyby się do podniesienia dobrobytu wielu uczciwych rodzin, stanowiłyby podwalinę niejednego dobroczynnego zakładu, pomogłyby podnosić moralnie upadających.

Wzywamy zatem i prosimy obywateli miasta naszego, aby w dobrze zrozumianym wspólnym interesie postanowili zrzeszyć się jako stali członkowie „Caritasu".

Pozwalamy sobie przypomnieć obowiązek uiszczenia składek na ręce naszych kursorów, uprawnionych do przyjmowania gotówki, oraz kwitowania z jej odbioru na kartach członkowskich. Aby jednakże ominąć omyłek, nieporozumień a nawet tak częstych w czasach obecnych nadużyć ze strony sprytnych naśladowców, prosimy usilnie o baczne dopilnowanie wylegitymowania się osoby podającej się za naszego wysłannika. Kursor nasz jest nietylko zaopatrzony w książkę i odpowiednią legitymację, potwierdzoną podpisem dyrekcji i pieczątką instytucji lecz również winien sam przedstawić wykaz osobisty z fotografją, stwierdzającą tożsamość jego osoby.

Dwa napady

Wtargnęli nocą do mieszkania — Ujęcie rabusia

W Zborowie w pow. grodziskim w nocy na 18 bm. dokonano napadu na mieszkanie Antoniego Wiciaka. Do wnętrza wtargnęło dwóch osobników, z których jeden przyłożył rewolwer do piersi żony Wiciaka, a drugi szukał pieniędzy, przetrząsając wszystko. Po zabraniu z szyfonierki 135.— zł obaj bandyci zbiegli w niewiadomym kierunku. Tymczasowe dochodzenia wykazały, że jeden z nich nazywa się Walenty Olejniczak, urodzony w dniu 1. 2. 1898 r. w pow. szamotulskim. Jest on wzrostu około 1,68 m, ubrany był w czarny płaszcz, czarny kapelusz, długie buty, i miał przy sobie skórzaną tekę. Drugi bandyta mogący liczyć około 35 lat, był wzrostu od 1,65 do 1,70 m, miał szarą burkę, siwą czapkę sportową i niskie czarne trzewiki.

W Bydgoszczy w klatce schodowej mieszkania przy ul. Pomorskiej 37, na powracającą od pracy 48-letnią Leokadję Ciesielską rzucił się pewien osobnik, który wyrwał jej tekę z zawartością 500 zł. Na krzyk napadniętej wszczęto natychmiastowy pościg za bandytą. Napastnika zdołano przytrzymać. Jest nim 35-letni Józef Dobrosielski, urodzony w dn. 31. 8. 94. w Ojżanowie (pow. szubiński). Nie miał w ostatnim czasie stałego mieszkania. Dobrosielskiego, odstawiono do bydgoskiego więzienia sądowego. (k)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 20 stycznia 1930

Słońce: wschód 7.51; — zachód 16,15; — długość dnia 8 godz. 24 min.

Księżyc: wschód 23.55; — zachód 10,30; — przed ost. kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Poniedziałek, godz 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 2 st. Cels. Pochmurno Wiatr południowy. Ciśnienie atmosferyczne 759 milimetrów. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 5 st. Cels., najniższa plus 1 st. Cels.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: — wczoraj plus 0,73 m; dziś plus 0,80 m.

Kal. rz.-kat.: Fabjan i Sebastjan; jutro Agnieszka.

Kal. słow.: Sebastjan; jutro Jarosław.

Wystawy

Salon Wlkp. Stow. Artystów-Plastyków, pl Wolności 14 a. otwarty w dni powszednie od godz. 11—17. w dni świąteczne od 12—15

Salon Stow. Przyj. Sztuk Pięknych, plac Wolności 18. otwarty w dni powszednie od godz. 11—17. w dni świąteczne od 12—15

Bibljoteka I. J. Kraszewskiego (Wrocławska 17) otwarta codziennie od 12—1 i od 4—7. w soboty od 12—3 Kaucja zł 3.00. Abonament zł 1.80. Wpis zł 0.50.

Publiczna wypożyczalnia książek Czytelni dla Kobiet przy ul. Kantaka 8-9. II ptr., otwarta codziennie od godz 11—13 i od 16—19. Opłata miesięczna 2 zł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 27. — Apteka Zielona, ulica Wrocławska 31. — Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22.
Łazarz: Apteka Łazarska, ul Strusia.
Wilda: Apteka „Fortuna", G Wilda 96
W innych dzielnicach apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom i tytuł magistra praw uzyskali pp. Tadeusz Kazimierz Urban z Bratkowic, w woj. lwowskiem i Stefan Kaszyński z Popielewa, w woj. poznańskiem.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Młodzież Wszechpolska.** Zebranie kandydatów odbędzie się dnia 20 bm o godz. 20 w lokalu własnym przy św Marcinie 65 (podwórze, prawa I ptr.) P red. Piestrzyński wygłosi referat na temat: „Jaki powinien być ustrój Polski"

— * **Posiedzenie Rady Miejskiej** odbędzie się w środę, dnia 22 bm. o godz. 18.30 Porządek obrad: Różne wybory i sprawy personalne, przejęcie gwarancji dla Banku Spółdzielczego dla Rzemiosła i Drobnego Przemysłu, przedłużenie gwarancji Sp. Akc. „Samolot", zatwierdzenie bilansu Targów Poznańskich, sprawa zużycia Hotelu Polonja, sprawa kredytów na budowę Hotelu Polonja, podwyższenie taryfy opłat pobieranej w Rzeźni Miejskiej, uzupełnienie 10-letniego programu rozbudowy, zatwierdzenie statutu dla Szpitala Miejskiego, sprzedaż parcel przy Górnej Wildzie, ul. Wyspiańskiego i Al. Przybyszewskiego, uchwalenie dodatkowych kredytów za rok 1929-30.

— * **Walne zebranie Sekcji Misyjnej przy Sodalicji Pań Miejskich** odbędzie się dnia 21 bm. o godz. 17 w salce Szkoły Społecznej, ul. Podgórna 12 b. Wykład wygłosi O. Kowalski na temat: „O potrzebie kształcenia i wysyłania misjonarzy do krajów pogańskich". Uprasza się o jak najliczniejszy udział członków i gości.

— * **Zarząd Koła Chyliczanek** donosi członkom, że następne zebranie z referatem radcy Chorzemskiego odbędzie się w piątek, dnia 14 lutego o godz. 16 (a nie jak przez pomyłkę ogłoszono dnia 2 lutego) w mieszkaniu p. Szumskiej, ul. Chełmońskiego 9.

— * **Tow. Przem. „Kościuszko" Łazarz-Górczyn.** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 4 bm. Uprasza się wobec tego członków, aby do 30 bm. uregulowali składki (skarbnik F. Pięta, M Focha 160) i przedłożyli swe książki, celem zarejestrowania ich na rok 1930.

— * **Posiedzenie Naukowego Koła Misyjnego Kapłanów** odbędzie się w środę dnia 22 bm. o godzinie 17 w gmachu Archiwum przy ul. Lubrańskiego 1. Na porządku obrad odczyt ks. Ignacego Posadzego n. t. „Polskie placówki misyjne w Brazylji".

— * **Wolny Cech Krawiecki** urządza roczne walne zebranie dn. 21 bm. o godz 20 w lokalu Domu Rzemieślniczego z następującym porządkiem obrad: sprawozdanie członków zarządu, udzielenie pokwitowania, wybór czterech członków zarządu, uchwalenie budżetu na r. 1930 oraz inne ważne sprawy. — Zebranie Kasy Pogrzebowej odbędzie się zaraz po zakończeniu walnego zebrania w tym samym lokalu.

WYKŁADY

— * **Wykłady filozoficzno - teologiczne** odbywają się w poniedziałki, środy i piątki w sali 17 Collegium Minus o godz. 20,30 W poniedziałki wykładają ks. prał. prof dr. Żychliński i ks prof dr Abt; w środy ks. prof. dr K. Kowalski ks prof. dr. S Kowalski; w piątki ks. infułat prof dr Hozakowski i ks prof dr. Baranowski. — Dzisiaj wyjątkowo tylko jeden wykład ks prof. dr Abta o godz. 20,30. Bliższych informacyj udziela ks. dr. St Bross, Poznań Ostrów Tumski 13. telef. 29-65.

— * **Kazimiera Rychterówna.** W poniedziałek, dnia 20 bm o godz 20 wygłosi p. Kazimiera Rychterówna, lektorka Uniwersytetu Warszawskiego, odczyt n t. „Kultura żywego słowa" który wzbudził wielkie zainteresowanie wśród pedagogów i młodzieży akademickiej Następnego dnia, tj. we wtorek 21 bm. o godzinie 20 odbędzie się piąty z cyklu wieczorów recytatorskich K. Rychterówny Całkowicie nowy program i nazwisko cenionej recytatorki ściągnie niewątpliwie całą kulturalną publiczność Poznania. — Obie imprezy, organizowane przez Koło Polonistów U. P. odbędą się w sali 17 Collegium Minus (Uniwersytet).

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. Gimn. „Sokół" w Jarocinie.** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 21 bm. o godz. 20 w lokalu druha Hildebrandta. Na porządku obrad m. in sprawozdanie zarządu, uzupełnienie zarządu, oraz wybór delegatów do Rady Dzielnicowej i Okręgowej.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Bal „Bratniej Pomocy stud. U. P."** Dnia 1 lutego br odbędzie się X-ty doroczny bal Bratniej Pomocy, studentów Uniwersytetu Poznańskiego w auli uniwersyteckiej, która przy pięknej dekoracji stwarza wszelkie warunki do godnego reprezentowania tego ogólno-akademickiego balu. Protektorat raczyli przyjąć Jego Magnificencja Rektor Prof. dr. Kasznica i Senat Akademicki. W długim tegorocznym karnawale bal ten uważany powszechnie za koronę karnawału, wzbudził największe zainteresowanie. I w tym roku należy się spodziewać, że ściągnie on cały poznański elegancki świat. Bal transmitować będzie Radjo Poznańskie. Wysyłkę zaproszeń rozpoczęto Z podaniem adresów należy się zwracać do sekretarjatu Bratniej Pomocy, św. Marcin 40. Tel. 39-46 w godz. od 9—15.

— * **Bal maskowy L. O. P. P.** odbędzie się 25 bm. w obszernych i pięknych salach Domu Rzemieślniczego. Ma on już ustaloną opinję; przewiduje się szereg ciekawych atrakcyj jak n. p filmowanie uczestników balu, premjowanie masek i tańców i t. d. Przygrywać będą pierwszorzędne orkiestry. Bal obfitować będzie w mnóstwo niespodzianek, lecz jak dotąd, komitet trzyma wszystko w ścisłej tajemnicy. Tego rodzaju imprezy zorganizowane przez L. O. P. P. cieszyły się zawsze liczną frekwencją. Niewątpliwie i teraz społeczeństwo gremjalnie weźmie udział w tym balu. Zaproszenia otrzymać można w składzie Gazowni Miejskiej przy ul. Nowej 11, w biurze L. O. P. P. Grobla nr. 15 pokój 155 i w Wielkopol. Izbie Rolniczej Mickiewicza 33. (z)

— * **Zespół franciszkański** zawiadamia, iż dnia 21 bm. odegrane zostaną po raz ostatni „Jasełka" w sali Ogrodu Zoologicznego po cenach zniżonych t. j. 2 zł. 1 zł i 50 groszy. Bilety można nabywać wcześniej w rozmównicy klasztornej OO. Franciszkanów, a w dniu przedstawienia dnia 21 bm. od godz. 18 przy kasie.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Na intencję weteranów powstania styczniowego** odprawi ks. kanonik Zborowski w dniu 22 bm. o godzinie 9,30 w Złotej Kaplicy Tumskiej mszę św.

— * **W sprawie pociągów drobnicowych.** W związku z ogłoszoną notatką w sprawie biegów pociągów drobnicowych Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych komunikuje, że przeprowadzone próby biegów pociągów drobnicowych na linji Poznań — Rokietnica — Szamotuły — Wronki — Drawski Młyn — Czarnków — Ryczywół — Rogoźno — Poznań oraz okrężny dla poznańskich stacyj podmiejskich, dały wynik nadzwyczaj pomyślny Nadane bowiem przesyłki w Poznaniu względnie w poznańskich stacjach podmiejskich, jak na Tamie Garbarskiej. Wschodnim, Starołęce i Luboniu, w godzinach popołudniowych względnie wieczornych dla powyżej podanego kierunku były już następnego dnia w godzinach porannych na miejscu przeznaczenia i to nawet na najodleglejszych stacjach poza Czarnkowem w kierunku Ujścia. Chcąc obecnie interesentom pójść w dalszym ciągu na rękę, Dyrekcja uruchamia z dniem 21 bm. trzeci próbny pociąg drobnicowy na linji Poznań — Czempiń — Śrem — Jarocin — Gostyń — Leszno — Poznań. Pociąg ten również wyjeżdżać będzie z Poznania około godz. 4 rano, tak, że przesyłki nadane w Poznaniu względnie doszło do Poznania z innych kierunków w dniu poprzednim do wieczora, dostarczone będą już następnego dnia rano stacjom odbiorczym, położonym przy poprzednio podanej linji. Uruchomienie dalszych przyspieszonych pociągów drobnicowych zależeć będzie od frekwencji towarowej na pozostałych linjach tutejszego okręgu.

Uderzenie krwi do głowy, ściskanie w okolicy serca, brak tchu, uczucie strachu, przeczulenie nerwowe, migrena, niepokój i bezsenność mogą być łatwo usunięte przy używaniu naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa.** Ścisłe dane naukowe potwierdzają, że woda **Franciszka Józefa** w wypadkach zaparcia przy tych chorobach, daje najlepsze rezultaty. nw 7750

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Poszukiwanie braci Sowalewów.** Otrzymaliśmy z Harbina wzruszający list matki, poszukującej dwóch zaginionych synów. List ten rzuca światło na tragedję, jaką przeżywają liczne rodziny emigrantów rosyjskich, rozproszonych po całym świecie. Oto, co pisze p. K S Sowalewa z Harbina: Do 1919 r rodzina jej mieszkała stale w Charkowie. Chcąc uniknąć prześladowań bolszewickich i głodu dwaj jej synowie Walentyn i Sergjusz Sowalew w wieku 16 i 14 lat opuścili z armją Wrangla Charków i odtąd wszelki ślad po nich zaginął. Poszukiwania zrozpaczonej matki były bezskuteczne. Obecnie zatem zwraca się za pośrednictwem prasy do osób, któreby jej mogły udzielić pewnych wskazówek o miejscu pobytu jej ukochanych synów. Adres jest następujący: Mrs. K. S. Sowalewa — P. O. Box Nr. 63. — Harbin. China.

— * **Tow. Uczestników Powstania na Wildzie** może poszczycić się nietylko stałym wzrostem członków, ale i coraz pomyślniejszym rozwojem, a to dzięki celowej pracy zarządu. Liczba członków dochodzi obecnie cyfry 200. Ostatnie walne zebranie zagaił prezes p. Jan Kruszczyński, a obradom przewodniczył prezes Zw. Towarzystw Uczestników Powstania p. dr. Czesław Meissner Sprawozdania z czynności rocznej imieniem zarządu przedłożyli pp. Kruszczyński jako prezes, Janicki jako sekretarz, Florczak jako skarbnik. W roku sprawozdawszym występowano wielokrotnie w uroczystościach i manifestacjach narodowych. W wyborach zarząd pozostał prawie bez zmian i ukonstytuował się następująco: pp. Jan Kruszczyński — prezes, Kucharski — wiceprezes, Janicki — sekretarz, Wojewoda — zast. sekretarza, Florczak — skarbnik, Książkiewicz — komendant, Powidzki — chorąży, Hoffmannowa — bibljotekarka, wreszcie M. Hoffmann i Powidzki — członkowie zarządu (k)

— * **Z targu.** Dnia 20 b. m. na pl Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,60—5.00 zł; masła mleczarskiego 6,40—6,80 zł; twarogu 1,00—1 40 zł; mendel jaj 2,40—3,00 zł; litr śmietany 2,00—2,40 zł; litr mleka pełnego 40 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3,20 do 3,40 zł; słoniny wędzonej 4,00—4,20 zł; wieprzowiny 3,20—4.00 zł; wołowiny 2.80 do 4,00 zł; cielęciny 2.80—3.20 zł; skopowiny 2,80—3.20 zł; koziny 2,00—2.20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drób: kura 4—5 zł; perlica 5.00—6.00 zł; kaczka 5.00—6,00 zł; 1 kg. tucznej gęsi 4.00 zł; para gołębi 2.00 do 3,00 zł; para kuropatew 6,00—7.00 zł; indyk 10,00—16,00 zł; królik 3.00—4.00 zł; zając 12.00—13.00 zł; za ryby: 1 kg szczupaka 5,20—5,60 zł; karpia 5,00—5.20 zł; lina 5,00—6.00 zł; karasia 4.40—6.00 zł; leszcza 1,60—2,40 zł; okonia 2,60—3,60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0.80—1.50 zł; za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20—40 gr; szpinaku 1.80—2,00 zł; jarmużu 40 gr; pietruszki 50—60 gr; selery 1.00 zł; 1 kg. brukselki 1.40 zł; 1 kg. białej kapusty 50—60 gr; modrej i włoskiej kapusty 60—70 gr; 1 pęczek kalarepy 15 gr; 1 kalafjor 0,30—1,00 zł; 1 kg. melonu 30 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; 1 kg żórawin 1,40 zł; za owoce: 1 kg. jabłek 0,40—1,60 zł; 1 kg chleba 40 gr; 1 kg śledzi zielonych 1.30—1.40 zł; olej jadalny litr 2.40 zł; makowy 2,80 zł. — Targ mało ożywiony, dowozy niewielkie, ceny bez zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Najechany przez samochód.** W sobotę wieczorem najechano na ul Wenecjańskiej 13-letniego Bronisława Orpla, zamieszkałego tamże pod liczbą 11-12. Poranionego na głowie przewieziono do lecznicy miejskiej, skąd go zwolniono po opatrunku. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Z sali tanecznej do aresztu.** W sobotę wieczorem w pewnym lokalu tanecznym przy Alejach Marcinkowskiego powstała zacięta bójka. Po dłuższej bójce i gonitwach na ulicy sprawą zainteresowała się policja, zatrzymując awanturników i osadzając ich w areszcie Uczestnicy więc balu zamiast w sali tanecznej, spędzili noc w areszcie (k)

— * **Nożem w plecy.** W czasie bójki powstałej z nieznanej przyczyny, pokłuty został nożem 19-letni Władysław Michalczak, zamieszkały przy ul. Grudzie-

niec 48. Poranionego w plecy Michalczaka przewieziono do lecznicy miejskiej. (k)

— * **Nie udał się sprytnemu Lisce fortel.** Franciszek Liska należał do tych spryciarzy, którzy usiłują ludzi nabrać znanym fortelem rzekomo znalezionych pieniędzy. W sobotę około godz. 16.30 wałęsał się po św. Marcinie i wyszukiwał sobie ofiarę. Niedaleko hotelu „Britania" zauważył p. Wiktora Szlachetkę, mieszkającego przy ul. Gąsiorowskich nr. 11. Oszust sądził, że tak jak w dotychczasowej swej „karjerze", napotkał znowu na takiego, którego z łatwością okpi. Tym razem jednak zawiódł się srodze. Starym zwyczajem rzucił niepostrzeżenie na chodnik plikę starych banknotów polskich i rosyjskich, a podniósłszy je, oświadczył p. Szlachetce, że znalazł dolary i pragnie „sprawiedliwie" podzielić się z nim. P. Szlachetka jednak nie okazał najmniejszego zrozumienia dla tego rodzaju transakcji i zawezwał policjanta, który umieścił oszusta w areszcie. (z)

— * **Przy sposobności znaleziono łup złodziejski.** Podczas interwencji w mieszkaniu Tomaszewskiego Antoniego przy ul. Patr. Jackowskiego 25, (gdzie doszło do awantur i kłótni), znalazł posterunkowy Fibich z 8 komisarjatu większą ilość noży, łyżek, widelcy, koszul męskich, torebek damskich, szczoteczek do zębów, wody kolońskiej i innych rzeczy, które pochodzą z kradzieży w Nakle, Toruniu i Bydgoszczy. Kradzieży tych dokonywała Katarzyna Jabłońska, zam. przy ul. Patr. Jackowskiego 25. (z)

— * **W związku z kradzieżą futer** na szkodę p. Michalskiego przy ul. Szkolnej, dowiadujemy się, że w toku dalszych dochodzeń zostali aresztowani pod zarzutem bądź paserstwa bądź też poplecznictwa Helena Drzewiecka, zam. przy ulicy Strumykowej 30, w której mieszkaniu przyłapano Szczepańskiego i tow. oraz odnaleziono skradzione futra; Zakoński Ignacy, zamieszkały również w tem mieszkaniu oraz Fechner Leon, zam. przy ul. Wały Król. Jadwigi 1. Wszystkich odstawiono do dyspozycji władz sądowych. (z)

— * **Aresztowano** Filipiaka Stanisława, zam. przy Dolnej Wildzie 18, albowiem na terenie P. W. K. w pawilonie Haberbuscha odrywał miedziane rury od basenu. Filipiaka osadzono w areszcie policyjnym. (z)

— * **Kradzieże i włamania.** Do interesu p. Mańkowskiej Antoniny przy Al. Marcinkowskiego 19 włamali się złodzieje i skradli większą ilość pończoch damskich, rękawiczek oraz różnych innych rzeczy ogólnej wartości 5000 zł. — Do mieszkania pp. Ratajczak Konstancji, Janowskiej Wiktorji i Czajki Marty przy ulicy Pocztowej 13 włamali się złodzieje i skradli garderobę i bieliznę, ogólnej wartości 5500 zł. Podczas wszczętych natychmiast dochodzeń ujęto sprawców kradzieży Abramczyka Aleksandra, zam. przy ul. Długiej 11 i Araszkiewicza Walentego, zam. przy ul. Długiej 11, którym skradzione rzeczy odebrano. — P. Wolnej Józefie, zam. w Śmieszkowie pow. Czarnków, skradziono podczas targu na Rynku Jeżyckim portmonetkę, zawierającą 50 zł. Obwiniona jest Silska Anna, zam. przy ul. Łaziennej 1 a, którą ujęto. — P. Jaśkowiakowi Karolowi, zam. w Ławicy, skradziono rower męski marki „Goericke" wart. 200 zł. — P. Dratwie, zam przy ul. Szamarzewskiego 30, skradziono rower męski marki „Sułtan" (nr. fabr. 2200, nr. rej. 8779) wartości 150 zł. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Pociąg zderzył się z wozem** na linji kolejowej Jarocin — Leszno niedaleko Borku. Wóz, należący do p. Grabarskiego z Gostynia, uległ rozbiciu. Woźnica odniósł wskutek wypadku złamanie nogi, a towarzysz jego wyszedł bez szwanku. (cz)

— * **Pożar wybuchł w Stodolni** w pow. strzelińskim, w zabudowaniach wdowy Wilhelminy Klotzbuecher. Spaliła się stodoła, a w niej około 30 wozów żyta, ubezpieczonych na łączną sumę 9 tys. zł. Przyczyny pożaru nie zdołano stwierdzić. Nasuwa się podejrzenie, że powstał wskutek nieostrożności, w związku z czem aresztowano jednego z domowników i odstawiono do więzienia sądowego w Strzelnie. (k)

— * **Aresztowanie rabusiów.** Napadu rabunkowego dokonano w Śremie przed około trzema tygodniami, jak już donosiliśmy. Wówczas skradziono kolejarzowi Józefowi Piwockiemu 3900 zł z pieniędzy skarbowych. W tych dniach sprawców napadu wyśledzono w osobach 20-letniego Franciszka Pieprzyka i Franciszka Andrzejewskiego, obu z Grzybowa w pow. śremskim. Pieprzyka zatrzymano w areszcie śledczym, natomiast Andrzejewskiego sąd zwolnił. (k)

— * **Na drzewo najechał** między Kórnikiem a Gądkami samochód osobowy (dorożka) P Z 46769, prowadzony przez właściciela Wł. Ratajczaka z Leszna. Kierowca poranił się na głowie i po opatrunku w lecznicy miejskiej w Poznaniu, mógł udać się do domu. Powodem wypadku była nieostrożna i szybka jazda Ratajczaka. (k)

— * **Mord rabunkowy.** Podczas polowania na terenie lasu starzyńskiego w pow. morskim znaleziono zwłoki czeladnika malarskiego Mieczysława Górskiego z Pucka. Oględziny lekarskie wykazały, że G. został zasztyletowany w celu rabunkowym. G. miał, wychodząc z Pucka, około 300 zł gotówki, których to pieniędzy przy trupie nie znaleziono. (x)

— * **Pochwyceni rabusie.** W Smolnie pod Toruniem dokonali trzej rabusie napadu na 70-letnią staruszkę Augustę Otto, której zabrali m. in. około 400 zł. Złodzieje dokonali napadu w przeddzień wigilji Bożego Narodzenia. Obecnie sprawców napadu, którego inicjatorem był niejaki Maruczak, ujęto i osadzono w więzieniu. Po długich badaniach przyznali się wszyscy do winy. (x)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Lasek,** pow. poznański. (Z życia śpiewaków.) Walne zebranie koła śpiewu „Harmonja" w Lasku odbyło się dnia 12 bm. przy licznym udziale członków i zaproszonych gości. Po zagajeniu zebrania przez prezesa dh. Kubiaka, członkowie zarządu zdali sprawozdania z działalności w ub. roku. Koło rozwija się doskonale i cieszy się wielką popularnością wśród miejscowego obywatelstwa. Zasługa to zarządu, a w szczególności prezesa dh. Kubiaka, którego jednogłośnie wybrano po raz siódmy prezesem na rok następny.

— * **Gniezno.** (Z Tow. Przemysłowców.) Ostatnie zebranie Tow. Przemysłowców zagaił p. Przybyszewski, który przedstawił zebranym sprawozdanie ze zjazdu prezesów Zw. Tow. Przem. i Rzem. w Poznaniu. Wywiązała się również dyskusja nad układem likwidacyjnym z Niemcami. Po załatwieniu kilka drobnych spraw uchwalono roczne walne zebranie zwołać na dzień 3 lutego rb.

— (Z ochotniczej straży pożarnej.) W ubiegły wtorek odbyło się zebranie ochotniczej straży pożarnej, które zagaił p. inż. Hensel. Uczczono pamięć zmarłego w ub. roku długoletniego naczelnika straży ś. p. Reinholda Beyera. Sprawozdanie za czasokres 1929 zdał przewodniczący. Tutejsza straż liczy obecnie 63 członków. Z uznaniem należy zaznaczyć, że w ostatnich dniach utworzył się chór składający się z 24 członków. W roku sprawozdawczym odbyto 36 ćwiczeń i 3 alarmy; straż wzywano w 34 wypadkach i to 24 razy na terenie miasta i 10 razy poza miastem. — Urządzono również kurs. — Stan kasy przedstawia się następująco: dochód 3621,80 zł, zaś rozchód 2863,73 zł. Do komisji rewizyjnej weszli pp. Bandosz, Woźniak i Kabaciński. Naczelnikiem obrano jednogłośnie p. Helińskiego. Dowódcami oddziałów mianowano pp. Grubczaka, Kabacińskiego, Mańkowskiego i Bandosza. Hymnem do św. Florjana, odśpiewanym przez chór strażacki, solwowano zebranie. (br)

— * **Krobia.** (Życie organizacyjne.) Ubiegły rok zaznaczył się w naszem miasteczku owocną działalnością wielu stowarzyszeń. Prym dzierżą niezawodnie Tow. śpiewu „Harmonja" i „Młode Polki". „Harmonja" pielęgnuje gorliwie śpiew kościelny i narodowy. Liczna parafja krobska ma z „Harmonji" wielki pożytek, a jej występy śpiewacze i teatralne budziły zawsze uznanie i sympatję. Świeżo utworzone kółko muzyczne, zespolone z towarzystwem śpiewu, okazuje wielką żywotność i rokuje „Harmonji" dalszy świetny rozwój. — Stow. Młodych Polek okazało w minionym roku niemniejszą żywotność. Były liczne zebrania, wykłady, wieczorki oświatowe i rozrywkowe, wycieczki, był kurs gotowania, powołano do życia kółko mandolinistek i koło wychowania fizycznego. Świadczy to chlubnie o pracowitości zarządu. Obecnie liczy Stow. Młodych Polek 82 członkinie. Prezeską jest zasłużona druhna Zofja Kmiecikówna.

— * **Szamotuły.** (Z Rady miejskiej.) — Dn. 15 bm. odbyło się posiedzenie Rady miejskiej. Radny, mecenas Wosik wystąpił z referatem w sprawie pokrycia kosztów (11 000 zł) za dokonany pomiar miasta. Koszta te rozłożyła dawniejsza rada na poszczególnych adjacentów. Mniejwięcej połowa z nich uregulowała należytość, a pewna część wniosła skargę do Wojew. Sądu Adm., który orzekł, że koszta wymiaru należy umieścić w budżecie miasta. Rada miejska uchwaliła odroczyć sprawę do następnego posiedzenia, ażeby rozpatrzeć dokładnie, w jakiej formie rozłożyć odnośne koszta, które muszą być pokryte w ten lub inny sposób. Jako dalszy referent wystąpił radny Jan Bak z wnioskiem Tow. Kupców o zniesienie jarmarków kramnych. Zupełne zniesienie tych jarmarków jest przepisowo niemożliwe. Dlatego też rada, przychylając się do uzasadnionego wniosku naszego kupiectwa, uchwaliła zredukować liczbę jarmarków kramnych z 4 na 2 rocznie. Liczby jarmarków (8 rocznie) na bydło i konie nie zmieniono. Obszerna dyskusja wyłoniła się nad sprawą przyznania odszkodowania za odstąpiony teren na rozszerzenie ulicy p. dr. Głowackiej, p. Grajkowej, p. Stefanowi Majchrzakowi i p. Bolesławowi Zawadzkiemu. Referował ją obszernie radny mecenas Kierski, który stawił wniosek, o przyznanie p. dr. Głowackiej żądanego odszkodowania w wysokości 6 zł od kwadr. mtr., natomiast sprawę dalszych interesentów zaproponował przekazać magistratowi celem przeprowadzenia ostatecznej ugody. Zebrani zgodzili się jednomyślnie na wnosek referenta. Po załatwieniu kilku dalszych spraw, przewodniczący zamknął posiedzenie. (o)

— * **Mogilno.** (Z życia organizacyjnego.) Dnia 12 bm. odbyło się walne zebranie Koła Inwalidów Wojennych. Na przewodniczącego zebrania poproszono p. Chmielewskiego, delegata zarządu wojewódzkiego, na sekretarza p. Wesołowskiego Kazimierza, na ławników pp. Kiszkę Andrzeja i Topolińskiego Leona. W imieniu zarządu składał sprawozdanie z rocznej działalności p. Welniak Stanisław. W skład nowego zarządu weszli pp. Fabiszak Władysław — jako prezes, Mikulski Józef — jako sekretarz, Stręk Sylwester — jako skarbnik. Po omówieniu spraw organizacyjnych zakończył p. Chmielewski zebranie. (ma.)

Poleca się łaskawej pamięci

Gazeta Bydgoska

w Bydgoszczy
ul. Jagiellońska 10

— * **Września.** (Osobiste.) Pan Donat Stein, syn wielce znanego obywatela m. Wrześni p. Fel. Steina, uzyskał na Uniwersytecie Poznańskim po chlubnie złożonym egzaminie doktorat wszech nauk lekarskich.

— (Ochotn. Straż Pożarna.) Ostatnio odbyło się walne zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej. Przewodniczący p. Sołtysiak wyraził straży szczere podziękowanie za ofiarną pracę i poświęcenie się dla obywatelstwa. Straż wrzesińska liczy 32 członków czynnych i 245 popierających. Za 10-letnią służbę w pożarnictwie otrzymali dyplomy i żetony: Sylw. Maciejewski, Henkel, St. Wojciechowski, Rogoziński i Owczarzak. Prócz tego uzyskało kilku członków nagrody pieniężne. Prezesem wybrano p. Ciesielskiego, skarbnikiem p. Nowickiego, ławnikiem p. Najrzała.

— (Stow. Młodzieży Polskiej.) Stowarzyszenie to odbyło swe walne zebranie pod przewodnictwem ks. patrona Kwiatkowskiego. Z sprawozdania rocznego wynika, że S. M. P. wrzesińska rozwija się bardzo korzystnie. W roku sprawozdawczym odbywały się zebrania, konkursy, wykłady, lekcje śpiewu, rekolekcje, wycieczki i ćwiczenia z zakresu wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego. W zebraniach brało udział 75 procent członków. W tym czasie urządzono również jasełka, zabawę latową, uroczysty obchód Święta Młodzieży i akademję papieską. Po wyborze zarządu apelował ks. patron do zgodnej i owocnej pracy dla dobra towarzystwa.

— (Nowa placówka Stow. Młodzieży męskiej i żeńskiej.) Zarząd Okręg. S. M. P. we Wrześni założył w Brudzewie dwa towarzystwa młodzieży i to Stow. Młodzieży Polskiej (męskiej) i Stow. Młodych Polek. O celach i zadaniach tych organizacyj objaśnił zebranych wicepatron S. M. P. p. Bondosz z Wrześni. (y.)

— * **Nowemiasto n. W.** (Rezygnacja radnego.) Naczelnik Urzędu Pocztowego p. Kaźmierczak zrezygnował z mandatu radnego. W miejsce ustępującego wszedł p. Konrad Jankowski. (jk.)

— * **Inowrocław.** (Tow. Opieki nad zwierzętami.) Z inicjatywy wiceprezydenta p. Juengsta odbyło się organizacyjne zebranie, celem utworzenia w Inowrocławiu Tow. Opieki nad zwierzętami. Po omówieniu zadań towarzystwa postanowiono utworzyć koło miejscowe Tow. Opieki nad zwierzętami. Do zarządu weszli: prezes dr. Pikuziński, wiceprezes dr. Lemm, sekretarz asystent Kubik, zast. sekretarza Szczepan Nieborak, skarbniczka drowa Maliszewska. Ławnikami wybrano pp.: prof. Michałowskiego, red. Danielewskiego, Lesińskiego i Czaplę; w skład komisji rewizyjnej weszli pp.: inż. Van Roy, Kaźmierczak i Pracki. — Roczna składka wynosi 3 zł, wpisowe 1 zł, młodzież zaś wpłaca bez wpisowego 1 zł 20 gr rocznie.

— (Kuchnia ludowa.) Magistrat m. Inowrocławia wespół z Tow. Pań Miłosierdzia otworzył przy szkole Staszica kuchnię ludową. Instytucja ta ma podczas zimowych miesięcy, a więc w styczniu, lutym i marcu wydawać codziennie obiady bezpłatne biednym i bezrobotnym, którzy nie pobierają zasiłku. (em.)

— * **Pakość.** (Z Rady miejskiej.) Nowa Rada miejska ukonstytuowała się na pierwszem swem zebraniu w dniu 2 bm. Po przemówieniu zast. burmistrza p. Bol. Kamińskiego do nowo wybranych radnych nastąpiło wprowadzenie ich w urząd. Pod przewodnictwem najstarszego wiekiem radnego, ks. prob. Kiełczewskiego, wybrano przewodniczącym dyr. cukrowni Zajączkiewicza, a zast. przewodn. p. Światowskiego, sekretarzem p. Wilińskiego (wszystkich z N. P. R.). Do sejmiku powiatowego zostali wydelegowani pp. Zajączkiewicz i Światowski. Poza tem wybrano komisję budowlaną, opieki społecznej, zakładów miejskich, rewizyjną. Wskutek kilku nagłych spraw przystąpiła nowa Rada miejska po 15-minutowej przerwie do pierwszych swych czynności. Omówiła m. in. sprawę budżetu, kupna ziemi na boisko itd.

— (Rocznica oswobodzenia.) W dniu 6 bm. obchodziło Tow. Powstańców i Wojaków w Pakości 11 rocznicę oswobodzenia miasta. Imponujący pochód wyruszył rano na uroczystą mszę św., którą odprawił ks. wik. Wnuk, a kazanie wygłosił ks. prob. Kiełczewski. Po nabożeństwie udano się na cmentarz, gdzie ks. Wnuk mówił o zasługach poległych powstańców, prezes powstańców p. M. Sment zaś wezwał obecnych do zachowania minutowej ciszy, celem uczczenia poległych, a zast. burmistrza p. Bol. Kamiński złożył w imieniu miasta wieniec na ich grobie. Wieczorem odbyło się przedstawienie. Odegrano sztukę „Karpaccy górale".

— (Z Komitetu P. W. i W. F.) Celem zdobycia odpowiednich funduszów na urządzenie boiska dla kompanji przysposobienia wojskowego na zakupionym przez miasto gruncie, uchwalono na zebraniu miejsc. komitetu P. W. i W. F. (w dniu 8 bm.) urządzić przedstawienie amatorskie i zabawę taneczną. Według uchwały przedstawienie p. t. „Bolszewicy pod Warszawą" odegrają członkowie p. w., dnia 15 lutego br., poczem odbędzie się zabawa taneczna. (pli).

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Hrabina Marica". We wtorek „Żydówka" z pp. Kisielewską, Marynowicz, Perkowiczem i Zatheyem, kapelmistrz p. Leszczyński. W środę przedstawienie tylko dla wojskowych i ich rodzin; dana będzie „Krysia Leśniczanka" z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Bratkiewiczem, Folańskim, Gruszczyńskim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Eichstaedt.

Ewa Bandrowska wystąpi gościnnie tylko trzy razy w czwartek, sobotę i niedzielę, 23, 25 i 26 bm., w operach „Łucja z Lamermooru", „Rigoletto" i „Lakme". Wobec olbrzymiego zainteresowania występami znakomitej artystki, bilety zamówione będą rezerwowane tylko do godziny 12 w przeddzień przedstawienia, następnie pójdą do sprzedaży. Należy więc pospieszyć się z wykupieniem.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś piękna bajka Walewskiego „Kopciuszek", która wstępnym bojem zdobyła sobie najmłodszą publiczność. Jutro ostatnia nowość repertuarowa Wiktora Kelemena „Komedja o prawdzie", która cieszy się ustalonem powodzeniem. W środę po raz 18 wesoła lekka komedja Hennequina i Coolusa „Królowa Biarritz".

Próby z komedji Szekspira „Kupiec Wenecki" pod sprawną ręką p. Młodziejowskiej dobiegają końca; premjera odbędzie się w piątek. Piękną całkowicie nową wystawę przygotował p. St. Jarocki. Obsadę stanowią pp. Biesiadecka, Ludwiżanka, Zasempianka, Biesiadecki, Bracki, Chmielewski, Czajkowski, Godlewski, Kondradt, Kordowski, Kwaskowski, Noskowski, Nowacki, Piotrowski, Przystański, Rodziewicz, Szczerbowski i Tosik.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś po raz 30 fascynująca amerykańska sztuka znakomitej spółki autorskiej Andersona i Stallingsa p. t. „Rywale". Ta największa sensacja wszystkich scen świata grana jest na scenie Teatru Nowego z ogromnem powodzeniem. Sztuka zawiera dużo doskonałych sytuacyj i momentów prostego żołnierskiego humoru, wywołując na widowni żywy śmiech i oklaski przy otwartej kurtynie. W rolach głównych pp. Cieszkowska, Bystrzyński, Chmurkowski, Mazanek, Smoczyński i inni. Reżyserja dyr. Rudkowskiego.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Hrabina Marica". operetka Kalmana.
Wtorek, 21. 1. „Żydówka", opera Halevyego.
Środa, 22. 1. „Krysia Leśniczanka" operetka J. Jarno.
Czwartek, 23. 1. „Łucja z Lamermooru", opera Donizetti'ego. (Gościnny występ Ewy Bandrowskiej).
Piątek, 24. 1. „Księżniczka dolarów", operetka Falla.
Sobota, 25. 1. „Rigoletto", opera Verdi'ego. (Gośc. występ Ewy Bandrowskiej).
Niedziela, 26. 1. o godz. 15 „Jaś i Małgosia", baśń operowa Humperdincka. — (Ceny zniżone).
Niedziela, 26. 1. wiecz. „Lakme", opera Delibesa. (Ostatni gośc. występ Ewy Bandrowskiej).
Poniedziałek, 27. 1. „Krysia Leśniczanka", operetka J. Jarno.
Wtorek, 28. 1. „Hrabina Marica", operetka Kalmana.
Początek o godz. 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Kopciuszek".
Wtorek, 21. 1. „Komedja o prawdzie".
Środa, 22. 1. „Królowa Biarritz".
Czwartek, 23. 1. „Komedja o prawdzie".
Piątek, 24. 1. „Kupiec wenecki". (Premjera).
Sobota, 25. 1. „Kupiec wenecki".
Niedziela, 26. 1. po poł. „Kopciuszek".
Niedziela, 26. 1. wiecz. „Kupiec wenecki".
Poniedziałek, 27. 1. „Królowa Biarritz".
Początek o godz. 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Rywale".
Wtorek, 21. 1. „Rywale".
Czwartek, 22. 1. „Rywale".
Początek o godz. 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z KULTURY POMORZA

WIELKIE MUZEUM POMORSKIE BĘDZIE STWORZONE W TORUNIU

Toruń, 18 stycznia.

Myśl utworzenia w Toruniu Muzeum Regjonalnego, propagowana gorliwie niemal od chwili powrotu Pomorza do Polski przez instytucje kulturalne a wśród nich przez Towarzystwo Naukowe, zaczyna zbliżać się ku urzeczywistnieniu.

Przedewszystkiem miasto Toruń ofiarowało już grunt pod budowę Muzeum — wzniesiony bowiem będzie na nie nowych gmach. Wybór terenu zależeć będzie od autora projektu, na który ma być rozpisany konkurs przez starostwo krajowe już w niedalekim czasie, tak że budowa mogłaby rozpocząć się już na wiosnę roku bieżącego. Budowę prowadzić będzie Starostwo Krajowe, ono też ma finansować sprawę wespół z wydziałami powiatowemi, z gminą m. Torunia i z szeregiem innych miast pomorskich. Niezawodnie przyjdzie też z pomocą rząd, przyznając odpowiednie kredyty. Aby skończyć ze szczegółami technicznemi jako teren pod przyszły gmach jest braną pod uwagę przestrzeń między t. zw. Grzybem, a nowym gmachem województwa.

Jako instytucja krajowa, podlegać będzie przyszłe Muzeum Starostwu Krajowemu, które też będzie niem zarządzało. Plan organizacji opracowuje nowy kierownik wojewódzkiego oddziału Kultury i Sztuki, p. Gwido Chmarzyński.

W przyszłem Muzeum mają znaleść pomieszczenie działy następujące: przedhistoryczny, etnograficzny, sztuki kościelnej, sztuki mieszczańskiej (sztuka miast pomorskich), przemysłu artystycznego i sztuki stosowanej, numizmatyczno-sfragistyczny, dział sztuki XIX. i XX. stulecia, a dalej: przyrodniczy w najszerszem znaczeniu, portowy — obejmujący Gdynię i wybrzeże polskie, dział druków i grafiki pomorskiej, Toruń „nieistniejący" i miasta pomorskie (w rycinach, sztychach itp. ilustrujących Toruń i miasta, pomorskie w ich pierwotnej, dziś już nie istniejącej postaci), osobny dział „Copernicanów", dział życia społecznego — obrazujący wszelkie objawy życia zbiorowego na Pomorzu — architekturę Pomorza (w modelach, rycinach, planach i obrazach, dział wystaw bieżących, Polonica Gdańskie w fotografjach i t. p., dział bibljoteczno - archiwalny z toruńskiemi i pomorskiemi „speciminami" bibljotecznemi i archiwalnemi a wreszcie odtworzenie pięknej i wielce charakterystycznej sali sądowej z ratusza toruńskiego.

W gmachu Muzeum znajdzie się także miejsce na salę wykładową z nowoczesnemi urządzeniami, jakoteż na pracownię (konserwatorską, fotograficzną, czytelnię itd.

Tak zorganizowane Krajowe Muzeum w Toruniu ma skupić w sobie zbiory, obecnie rozproszone po wszystkich muzeach pomorskich, a więc zbiory muzeów miejskiego i Towarzystwa Naukowego w Toruniu, Mazurskiego w Działdowie, miejskiego w Grudziądzu, w Golubiu a wreszcie zbiory diecezjalne chełmińskie. W niem również znajdzie pomieszczenie Książnica Miejska im. M. Kopernika i Toruńskie Archiwum Miejskie. W ten sposób znajdzie Pomorze w Toruniu schron odpowiedni dla dotychczas dość trudno dostępnych skarbów muzealnych, bibljotecznych i archiwalnych. Toruń zaś zyska pierwszorzędny i dla wszystkich dostępny warsztat pracy naukowej, obfitujący w nieprzebrane dotychczas jeszcze przez uczonych należycie niewyzyskane skarby kultury i sztuki.

Adam Münnich.

Książki nadesłane

Mikołaj Rudnicki: „Ballady nowoczesne. Impresje Łabędzie". Poznań Warszawa Skł. główny Gebethner i Wolff.

J. Marcinkiewicz: „Powstanie listopadowe". Materjał do urządzenia uroczystej akademji. Szamotuły 1930. Nakł. J. Kawalera

Dr. Stefanja Romana Bilińska: „Chrystus i chrześcijaństwo w twórczości Słowackiego epoki mistycznej". Tarnów 1929. Nakł Księgarni Zygmunta Jelenia.

Wiesław Strzałkowski: „Pożegnanie szkoły". Warszawa 1929. Nakł. „Życia Szkoły" Skł. gł. „Bibljoteka Polska".

Ks. Franciszek Walczyński: „Na święto Trzeciego Maja". Hymn. Tarnów 1928. Nakł. Księg. Zygmunta Jelenia.

MISTRZYNI PARODJI

(Z cyklu: Obecny Kraków literacki)

Niezwykłem jest zjawiskiem dziedziczności uzdolnień artystycznych w rodzie Kossaków, w linji męskiej wydającem malarzy, w linji żeńskiej — pisarki. W tej grupie talentów niewieścich, obok autorki powieści historycznych: „Kossak-Szczuckiej i poetki Marji (z Kossaków) Pawlikowskiej staje jak „in diesem Bunde die Dritte" mistrzyni parodji i persyflażu, na producentów literackiej tandety, biczem bożym będąca Magdalena z Kossaków Starzewska, pisząca pod pseudonimem Magdaleny Samozwaniec.

Oryginalny to typ pisarski. Talent par excellence feljetonistyczny, gdzie przy tematach nieraz zgoła błahych i obojętnych cała wartość utworu zasadza się na samorodnym i śmiałym sposobie ujęcia, oraz na lotności stylu, iskrzącego się od dowcipów i bon-motów pełnego paradoksów i nie oczekiwanych point. Kunsztykiem w swoim rodzaju „naprawdę książką kobiety" przez swą złośliwość ugrzeczniono-impertynencką, tnącą jak żądło osy, lecz podaną w wyrafinowanie dobrodusznej formie — jest pierworodne dzieło całej twórczości Magdaleny Samozwaniec: „Na ustach grzechu". Jest to parodja specjalnego gatunku literackiej tandety, tak zwanych „Hindertreppenromane", operujących aparatem melodramatycznych a ckliwych scen oraz przesadnie kwiecistym, pompatycznym stylem, a stanowiącą ulubioną lekturę pewnego gatunku ćwierćinteligencji. Dowcipna to, a zjadliwa karykatura „powieści z życia wyższych sfer towarzyskich" w rodzaju „Trędowatej" Mniszkówny, czy „Szalonej sielanki" Staśki, którym też autorka pracę swą — dedykuje. Skarykaturowała autorka ich styl i język tak świetnie, że wychowani na „Luksusowych grzechach" czy innych „Rumieńcach duszy" czytelnicy mogliby wziąć rzecz na serjo i rozczulać się losami panny Steńki Doryckiej. Postać tego „białego bocianiątka z pod polskiej strzechy" — to parodja „Trędowatej", podobnie jak hr. Leon Kotwicz może być uznany za rodzonego brata osławionego „ordynata Michorowskiego" Waldemarasa. Oto jeden z ustępów poświęconych charakterystyce bohaterki:

Płaszcz rdzawy z lekkiej popeliny uwydatniał jej kształty rodzaju żeńskiego. Do główki swej złotogniadej przypiętą miała maleńką marynarkę (czapkę) angielską z płowego kortu, z pod którego spływał kaskadami woal koloru zmierzchu ginącego w zamroczu dnia...

Zaś hr. Kotwicz, demoniczny kochanek zostaje nam przedstawiony następująco:

Oczy Steńki natknęły na piękną pieszą postać młodego rasowego człowieka, w streleckiem przebraniu sportowem, którego twarz ostrzyła się szatańskim uśmiechem, a oczy, czarne jak noc poślubna, patrzały na nią z jakąś wyzywającą słodyczą mężczyzny, który jest pewien swej zdobyczy, zaś z pod małej sportowej czapeczki wyglądał jego młodociany wąs koloru lnu...

Zaczyna się flirt między „białem bocianiątkiem" a demonicznym hrabią, flirt przeradza się w miłość, cóż kiedy zbankrutowany arystokrata musi się żenić z posagiem baronówny Świdrypajło, a biedna Steńka z rozpaczy zdecydowała się uszczęśliwić starego lecz bogatego hr. Dolarego Chłapskiego. Nieszczęsna ofiara miłości bez małżeństwa i małżeństwa bez miłości, w czasie podróży poślubnej daje się porwać hr. Zenonowi, który zapóźno poznawszy, że nie może żyć bez niej, postanawia umrzeć wraz z nią. Nie pomogły perswazje Steni:

— Bosko jest umierać z tobą, lecz bośniej byłoby żyć — Słuchaj, wróćmy do męża. Będzie nam dobrze we troje...

Demoniczny hrabia Zenon wyrzucił palacza z samochodu, a auto, samochodem idąc, zaryło się przedniemi koły w bałwana, syna morza, a tylnemi stanęło rosochatego dęba, syna puszczy, wypluwając z siebie nieszczęsne ofiary sportu namiętności.

— Ja mdleję, mnie mokro, — bełkotała hr. Chłapska, odpychając natrętnego bałwana i cicho odchodząc na dno. Nieszczęśliwych kochanków połączyła po śmierci swemi mackami olbrzymia mątwa morska.

Tych parę cytat starczy za próbkę stylu Magdaleny Samozwaniec. Swą parodję zaprawiła autorka taką ciętością, taką ironją i błyskotliwością dowcipów, że kulturalny czytelnik nietylko z prawdziwą przyjemnością „Na ustach grzechu" przeczyta, lecz może nawet do tej książki nieraz powraca. A za ośmieszenie popularnej u czytelnika a popieranej u wydawców literackiej tandety należy się Magdalenie Samozwaniec rzetelne uznanie.

Również na elemencie ironji, tylko daleko boleśniejszej i głębszej zbudowana jest druga z ważniejszych prac M. Samozwaniec, mianowicie „Kartki z pamiętnika młodej mężatki". Treścią są tutaj wypadki warszawskie z pamiętnego maja roku 1926, oglądane nie na wyżynach tragedji, ale pod niby to na naiwnym buduarowym kątem widzenia. Ta dysproporcja między tragizmem rzeczywistości a karykaturalną naiwnością poglądów młodej mężatki wywołuje efekt pozornie pogodnego komizmu, o głębszem w istocie podłożu ironiczno-sarkastycznem. Czy tego rodzaju temat nadawał się wogóle do podobnego sposobu traktowania — to inna sprawa. Przed niesmakiem czytelnika ratują autorkę podźwięki głębsze, np. gorzka nauka, dana lekkomyślnej czy bezmyślnej części społeczności warszawskiej, głównie pewnym warszawiankom. Na wiadomość mianowicie o licznych ofiarach i mających się odbyć masowych pogrzebach zamierza bohaterka ubrać się czarno. Przekonywa się wkrótce, że w Warszawie nikt nie myśli o żałobie:

Wszystkie kobiety na ulicy ubrane były przeważnie na różowo. A może w Polsce żałobę nosi się teraz w kolorze różowym, tak jak w Chinach jest biała, a na Borneo czy gdzieś tam czerwona? Tak dawno nie byłam w kraju, że może nie znam obyczajów. Bo jednak wydaje mi się, że po tylu poległych braciach wiąże się choć czarną wstążkę na ramieniu... Tłum warszawski dał mi niemniej lekcję pogody i filozofji. Nie znać po nim ani śladu przebytej zgrozy, ani niema żalu...

Pozostałe prace M. Samozwaniec, to typowe feljetony zawsze zajmujące i dowcipne a zaprawione ironją. I tak np. wobec rozpowszechnienia się rozwodów, przewiduje autorka wyjście ich z mody i w związku z tem daje w książce p. t. „Mężowie i mężczyźni" rodzaj podręcznika „mężczyznologji" i poradnika dla amatorek zamążpójścia, ze wskazówkami, jakiego typu mężczyzna nadaje się na dobrego męża. Znacznych zdolności charakteryzowania i bystrości obserwacji dowodzi zawarta tu bogata galerja konterfektów mężowskich. Oglądamy szereg znakomitych w zwięzłości ujęcia i śmiałości szkicowego rysunku portretów: męża-nudziarza, męża piszącego wiersze („jedno z większych nieszczęść, które może dotknąć kobietę"), mąż dzieciorób („najbardziej wzruszający, ale lepiej za niego nie wychodzić"), spirytysta („trafia się od czasu do czasu"), mąż dobrotliwy („nie zależy mu zbytnio dowierzać"), mąż ubogi i bogaty („jedynym typem męża dla kobiety, która chce użyć życia, jest ubogi rozrzutnik"), wreszcie mąż zakochany („trafia się na szczęście dość rzadko") Gdzie indziej maluje nam M. Samozwaniec nowomodnych 60-cioletnich podlotków i ich radosne używanie życia w myśl zasady, że „starość musi się wyszumieć", to znów w formie pamiętnika przedstawia nam skargę kobiety z tych czasów „najbliższej lecz nieokreślonej bliżej przyszłości", gdy ród męski w starym świecie stanie się znikomą mniejszością i gdy znalezienie kochanka będzie należało do większych trudności, niż zdobycie wszystkich rekordów sportowych razem.

Dowcip, lekkość i błyskotliwość stylu — to zalety, które zapewniają Magdalenie Samozwaniec poczytność u kulturalnych czytelników.

Rajmund Bergel.

Kraków.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

„Studia Mathematica". Ukazał się we Lwowie pierwszy tom nowego czasopisma wychodzącego z inicjatywy i pod redakcją profesorów S. Banacha i H. Steinhausa; oprócz prac lwowskich matematyków (S. Banach, Z. W. Birnbaum, S. Kaczmarz, W. Niklibore, W. Orlicz, J. Schauder i H. Steinhaus) przynosi on artykuły S. Saksa (Warszawa) i L. Fantapié'go (Palermo). Matematyka polska rozporządza więc obecnie dwoma czasopismami specjalnemi o charakterze i znaczeniu międzynarodowem: pierwszem z nich są „Fundamenta Mathematicae", wychodzące w Warszawie od r. 1920 (niedawno ukazał się tom XIV) a poświęcone pracom z zakresu teorji mnogości i innych podstawowych działów matematyki, drugiem świeżo założone „Studia Mathematica, przeznaczone w pierwszym rzędzie dla rozpraw z dziedziny analizy funkcjonalnej. Uczeni polscy stworzyli w ten sposób nowy typ czasopisma matematycznego, mającego za zadanie koncentrowanie twórczości w kilku pokrewnych a żywotnych dyscyplinach matematycznych. Zbyteczną rzeczą jest podkreślanie doniosłości i znaczenia tego rodzaju wydawnictw dla międzynarodowej organizacji nauki. Nie ulega też wątpliwości, że nowe czasopismo zdobędzie sobie wkrótce w kołach matematycznych to uznanie, jakiem się oddawna cieszy „Fundamenta Math.".

Przy sposobności należy zwrócić uwagę na bardzo pocieszającą okoliczność: „Studia Math." wychodzą we Lwowie, który, jak wiadomo, był kolebką Polskiej Szkoły Matematycznej dzięki kilkoletniej działalności prof. Sierpińskiego. Okazuje się, że Lwów tradycji tej nie zmarnował, lecz doprowadził ją do wysokiego stopnia rozwoju: w chwili obecnej około Uniwersytetu i Politechniki lwowskiej skupionych jest kilkunastu aktywnych matematyków, liczba wysoka, także na miarę ogólno - europejską. (W. Ś.)

TEATR

Książka o Edwardzie Lubowskim. Wyszła książka o autorze dziś już zapomnianym, a kiedyś głośnym na scenie — Lubowskim. (I. Schreiber: „Twórczość dramatyczna E. Lubowskiego". Kraków 1929) Autor opisuje jego młodość spędzoną w Krakowie, potem początki literackie, kiedy to Fredro oddziaływał na młodego komedjopisarza. (W Warszawie,, dokąd się przenosi, oddaje się Lubowski, dziennikarstwu, potem znów komedji). W komedjach warszawskich autor rozpoznaje oddziaływanie Picarda, Scribe'a, Angiera, Sardou, choć i podnosi pewną oryginalność. Swe wywody popiera skrupulatnie rozbiorami techniki, charakterów, sytuacyj komedyj. Należy wyrazić autorowi szczerą wdzięczność za ożywienie i przypomnienie zasłużonej dla sceny postaci. (T. Gr.)

SZKOLNICTWO

„Betlejem" Rydla w Teatrze Szkolnym. Państw. Gimnazjum im. Ign. Paderewskiego gra 1 i 2 lutego w „Teatrze Szkolnym" o 5 godz. pop. fragmenty „Betlejem Polskiego" L. Rydla w opracowaniu prof. Krzyżańskiej, uzupełnione popisami chóralnemi uczniów pod kierunkiem prof. Kwaśnika. Ponieważ poprzednie popisy Gimnazjum Paderewskiego zyskały sobie duże wzięcie wśród rodziców i uczniów i ten występ oczekiwany jest z zaciekawieniem.

LITERATURA

Nowe pismo literacko-informacyjne. Z Warszawy piszą nam: Księgarnia wydawnicza Trzaski, Ewerta i Michalskiego rozpoczęła wydawnictwo miesięcznika informacyjnego pt. „Przegląd literacki" Pierwszy numer zawiera m. in. artykuł Zdzisława Dębickiego: „Literatura polska w roku 1929", artykuły, p. t. „Aleksander Świętochowski, laureatem fundacji im St. Popowskiego", „Nagrody literackie", wyczerpujące recenzje nowości literackich oraz przegląd prasy, omawiającej ostatnie wydawnictwa. Interesująca kronika i obszerna bibljografja zamykają bogaty materjał nowego pisma. (tk)

Pisma nadesłane

„Przyjaciel Szkoły". Nr 1. Treść: S. Racinowski: „Karność myślenia". — T. Sysło: „Rozwój mowy ludzkiej". — R. Heising: „Nauczyciel - krasomówca". — Dr. A. Klęsk: „O wzajemnym stosunku uczniów do lekarza szkolnego". — B Ikert: „Szkoła pracy a nauczanie geografji." — A. Urbański i H. Remiszewska Pawłowska: „Dwa opracowania tematu lekcji konkursowej: „Gdzie i jak znajdują wyżywienie w zimie ptaki osiadłe?" — B Scheiner: „Czy wiersz „Syn" odpowiada wymogom etyki?" (Uwagi dyskusyjne). — J. Jankowski: „Nowe wychowanie" od Rousseaua do Montessori. (Wycinki). — Nowości wydawnicze.

„Szkoła Zawodowa". Nr 5. Treść: dr. Marjan Wachowski: „Postawa młodzieży wobec pracy zawodowej. — II. Strony dodatnie". — Inż S ski: „Organizacja pracy fizycznej. — B Naukowa organizacja pracy". (Ciąg dalszy). — A. Czerniawski: „Problem praktyczności szkół handlowych". — Franciszek Hanas: „Wykonanie umowy handlowej" — Tadeusz Wieczorkiewicz: „Pogadanki z dziedziny higjeny — Bakterje". — „Szkoły zawodowe dokształcające miasta stołecznego Warszawy". — Zarys prawoznawstwa rzemieślniczo - przemysłowego i nauka o Polsce współczesnej". — Przegląd prasy pedagogicznej i zawodowej. — Dział informacyjno - organizacyjny. — Od Redakcji.

Z podróży naokoło świata

W dżunglach Indyj Francuskich

Część I.

Nie wiem, kiedy to, co piszę, dojdzie do Was, Drodzy Czytelnicy, nie wiem jaki okręt, skąd i kiedy przewiezie moje pismo, niemniej jednak zdaje mi się, że szara mglista, chmurna zima przysłaniać Was będzie wówczas mrokami północy.

Niejeden między Wami smutny może będzie, patrząc jak płaty śniegu cicho i żałośnie padają za oknem, niejednemu może niskie, wiecznie posępne, wiecznie ołowiane chmury zimowe zaciążą na duszy, niejeden może w ciemnej mroźnej izdebce wpatrzony w dogorywające blaski kominka... zatęskni za słońcem! Tych wszystkich właśnie pragnąłbym choćby na chwilę wyzwolić z okowy lodów, śniegów i mroku, tym wszystkim pragnąłbym na chwilę rozedrzeć całuny zamglonego niewania i wrzaski. Rozpalono ognie, gotowano ryż, niejeden smakosz po liście, korzenie, gniazda mrówcze lub tłuste poczwarki wybiegał do lasu, a z pierwszym blaskiem zorzy cała ekipa dzikusów stała już gotowa do marszu przed naszą werandą. Kilka krótkich instrukcyj, kilka mniej lub więcej cierpkich słówek w języku radejskim, francuskim i polskim, i dwie oddzielne drużyny, jedna z Leonem, druga zemną ruszały obładowane instrumentami i żywnością, na całodzienną wyprawę w dżunglę.

Bywało, że teren pracy znajdował się w pobliżu, przeważnie jednak długi, kilkunastokilometrowy marsz poprzedzał robotę i kolumny nasze niby węże długie wiły się krętemi ścieżkami wśród wysokich traw, kniei i lasów.

Leon jedzie na słoniu.

ba, uwieść ich hen w promienne przestworza, popędzić z nimi lotem skrzydlatym przez lądy jasne, morza lazurowe oraz dalej... dalej ku potężnym blaskom południa, by wreszcie dotarłszy do naszej dalekiej siedziby... zagrać im wielką symfonję samotności, dżungli i słońca!

Na małej polanie wyrąbanej w puszczy wśród gąszczu bambusów i prastarych olbrzymów leśnych kryło się nasze ciche, samotne bungalow... Rozłożysty dom na palach, pokryty trzciną, zdobny w szerokie, cieniste werandy... opodal szałasy krajowców... strumyk i jedyna wąska drożyna, kończąca się na dziedzińcu przed domem, oto oaza naszej ekspedycji mierniczej, niby ostatnia, czołowa placówka cywilizacji, wysunięta w bezmiar niedostępnych borów dziewiczych i dżungli

Leon, ja, Phan Van Rac, kucharz i służący w jednej osobie, 50 nagich półdzikich, brązowych krajowców z szczepu Rade... „Kituś" i „Mituś" dwie dreszczem przejmujące małpy, wreszcie „Taj", niepoprawny drapieżnik i 15 kur... na tem ograniczał się różnorodny zespół mieszkańców zapadłej, odciętej od świata leśnej siedziby. Zadaniem naszem było pomierzenie 24 tysięcy hektarów nietkniętych jeszcze stopą europejczyka i niezbadanych zupełnie terenów zakupionych przez pewne towarzystwo holendersko-francuskie pod plantację kawy, herbaty i juty.

Kto choć trochę zna dolę męczeńską miernika, który jako pierwszy, czołowy pionier kultury wdziera się w głębie puszcz tropikalnych, ten zrozumie łatwo, jak twarde, nieubłaganie znojne i ciernistе wiedliśmy życie.

Najlepszą porą dla wszelkich prac mierniczych w gorącym klimacie jest wczesny, niezamącony wibracją atmosfery poranek, to też długo przed świtem jeszcze odgłos gongu budził pogrążonych we śnie mieszkańców pustelni i w ciemnych, pokrytych gąszczem szałasach krajowców rozniecał zwolna zgiełki, nawoły-

Do głównych przedmiotów pomiaru należały zwykle rzeki graniczne, zarośnięte najbardziej zwartym, wprost zbitym pasmem gąszczu, często rozlane i ginące w labiryncie niedostępnych bagien, trzęsawisk i moczarów. Ażeby zatem dotrzeć do właściwego koryta wód, musieliśmy krok za krokiem wrębywać się w gęstwinę, przewiercać dziury w poplątanych zasiekach kolczastego bambusa, by wreszcie brnąć po kolana w wodzie lub błocie, skacząc po głazach, korzeniach i zwalonych drzewach, rozpocząć właściwą robotę.

Wątpię, czy istnieje na świecie jakakolwiek praca, któraby tak jak operowanie teodolitem w puszczy łączyła w sobie wysiłek umysłowy z równoczesnym wysiłkiem i cierpieniem fizycznem.

Czasem staliśmy z aparatem pośród trzymetrowej buchającej żarem, suchej trawy dżungli i słońce bezlitosne waliło nam ogniem prosto w lunetę, czasem tonęliśmy na dnie mrocznego, wilgotnego jaru, starając się zalzawionem z wyczerpania okiem przebić ciemności dziewiczego gąszczu, czasem nieszczęsny punkt wypadał w mrowisku, lub roje natarczywych muszek wpadały nam w usta, oczy i uszy. Bywało że pijawki, postrach puszcz indyjskich, setkami ze wszechstron rzucały się na nas i strugi krwi spływały nam po ciele, bywało że deszcze siekły, pokrzywy paliły, kolce darły bluzy na strzępy lub trzęsawiska zdradzieckie rwały się pod nami, zawsze jednak trzeba było niezależnie od owych walk z przyrodą i klimatem zachować całkowitą precyzję myślenia w dziedzinie cyfr, rachunków i niekiedy zawiłych zagadnień liczbowych, gdyż choćby jedna jedyna sekunda nieuwagi mogła zniweczyć pracę długich tygodni i zmusić do rozpoczęcia całego cyklu pomiarów od nowa.

A taki wysiłek umysłu podczas całodziennej tułaczki po kniei, taki iloczyn mitręgi ciała i ducha zakręca w głowie, zwala z nóg i wyczerpuje więcej niżli przypuszcza robotnik leśny lub matematyk w wygodnym fotelu!

W naszym wypadku dochodziła jeszcze trudność współpracy z dzikimi krajowcami, dla których najelementarniejsze pojęcia jak „pionowo", „poziomo", „prawo" i „lewo" były nieuchwytną, wyższą matematyką i którzy odróżniali wprawdzie tysiąc najróżniejszych owoców leśnych jadalnych od tysiąca łudząco podobnych niejadalnych, w odróżnieniu jednak statywu od parasola napotyka na nieprzezwyciężone trudności.

„Czemu ten idjota I-Pap uciekł znowu z tyczką? Gdzie ta małpa I-Niuch przepadł mi z zeszytem? Trzymaj łatę prosto, durniu jeden do jasnych piorunów! I-Jaj ośle sakramencki, nie stawaj mi akurat przed lunetą! Czy te jełopy skończą wreszcie wycinać owych kilka pnączy"! Tak trzeba było przemawiać do serca, nawoływać, popędzać od samego rana, gdyż nasi poczciwi „radejcy", poza brakiem wyrobienia mierniczego, odznaczali się takiem bezgranicznem, wprost nadziemskiem, świętem lenistwem, jakie tylko człowiek pierwotny żyjący na łonie szczodrej przyrody tropikalnej zdoleń jest wykazać. Już o godzinie 9-tej rano wszyscy członkowie drużyny jęli pokolei wskazywać na słońce, wołać „chła — chła — chła" lub powtarzać jedyny znany im zwrot francuski „manger monsi ur! manger beaucoup" tak że, chcąc utrzymać jakie takie tempo w robocie, musieliśmy doprawdy z każdego kulisa osobno, osobnem przekleństwem wyciągać każde machnięcie tasakiem, każde wbicie kołka, każdy ruch i krok najmniejszy. O godzinie 11-tej wreszcie, gdy już żar nieznośny rodził się w dżungli, następowała tak upragniona przez wszystkich pora obiadowa.

W mig zgotowano ryż, w mig rozchwytano go garściami, a potem wszyscy zwaleni z nóg upałem, padali bezsilnie pod cieniste drzewa, by tam oblani potem i bezwładni jak bryły ołowiu poczekać aż fala ognistej martwej ciszy południa przetoczy się po nich duszącym płomieniem. Były to godziny bodaj z całego dnia najbardziej męczeńskie.

Najsłabszy nawet zefir nie szumiał w baldachimie lasu, gałązki, pędy, liście i kwiaty zwisły milcząco ku ziemi, owady pierzchły w kryjówki, ptaszęta ucichły, cała przyroda rzekłbyś zasnęła upalnym letargiem, a tylko martwa jakaś dżungla — widmo, jak okiem sięgnąć płonęła takim wielkim blaskiem, jak gdyby słońce z zenitu miało lada chwila runąć na ziemię i spalić wszystko swą bezlitosną ognistą mgławicą. Tak wlokły się długie, do wieczności podobne, godziny południa.

Dopiero, gdy rozżarzona atmosfera przysłoniła niebo gęstym złoto — żółtem woalem, można było wychodzić z pod drzew i ospałą półżywą drużynę dźwigać na nogi do ponownej pracy.

Niewielka jednak była pociecha z tej popołudniowej roboty. Słońce raz stracone z zenitu jęło z zawrotną szybkością spadać na horyzont, nim się człowiek spodział, zginęło za lasem i zmrok posępny jak gdyby czyhając na tę chwilę, ze wszech stron w mgnieniu oka rzucał się na knieje.

Wnet duszna, grania świerszczy pełna noc rozpostarła swe skrzydła złowrogie nad dżunglą. Czasem księżyc wielki wytoczył się wolno nad srebrne morze traw i wyraźna kręta smuga ścieżki wiodła nas bezpiecznie do domu, czasem ciemno było i chmurnie, a tylko migotliwe blaski pochodni pruły z trudem czarne ściany puszczy, znacząc mozolnie zawiłe przesmyki, bramy i krużganki leśne, wiodące łańcuchem ku naszej odległej siedzibie.

Kiedy wreszcie obmyci z błota, krwi i potu siadaliśmy w świeżych bluzach, zakasując rękawy, do suto zastawionego stołu na werandzie bungalow, rozpoczynała dżungla dokoła grać już na dobre swą wielką nad wszelkie piękno ziemskie piękniejszą symfonję nocy tropikalnej. W pobliskich moczarach żaby znienacka uderzyły chórem, cykady w najdziwaczniejszych gamach, odcieniach, melodjach starały się jak oszalałe przegłuszyć wzajemnie, świetliki olbrzymie kreśliły smugi świetlane wśród mroków, jakieś ptaki nocne odpowiadały sobie z zamiętnem żałosnem stukaniem, a czasem tygrys .. król dżungli, krążąc w ciemnościach dokoła osady, krzyknął tak głośno, przeraźliwie i blisko, że przerażeni krajowcy z szeroko rozwartemi oczyma przybiegali do nas, szukając schronienia na wysokiej werandzie domostwa.

Potem cichło wszystko, nieubłagane zmęczenie kleiło nam powieki i w bezdennej otchłani twardego jak kamień snu, kończyły się trudy i znoje dnia roboczego.

Inż. Tadeusz Perkitny.

Przed wyjazdem po żywność.

Pierwsze zdjęcie filmowe z księżyca

O pierwszem zdjęciu filmowem zachodu słońca na księżycu podaje następujące szczegóły prasa amerykańska. Zdjęcia dokonało obserwatorjum Mount Wilson w Kalifornji. Zdjęcia dokonano z odległości 250 000 mil, zapomocą kamery, zaopatrzonej w teleobjektyw o średnicy 250 cm.

Dzień na księżycu trwa 650 godzin, to jest tyle, ile potrzebuje do obrotu dookoła swej osi. To też i zachód słońca odbywa się na księżycu dość długo. Teleobjektyw był zwrócony w stronę tarczy księżyca w ciągu 5 godzin. Reprodukowanie na srebrnym ekranie zdjętych obrazów trwało zaledwie 90 sekund Cóż więc widzi człowiek na płótnie podczas ekspozycji tego obrazu? Cień za cieniem przesuwa się i zapada w krater księżyca. Temperatura w tym czasie obniża się gwałtownie, zwłaszcza, że na księżycu niema prawdopodobnie atmosfery, któraby potrafiła zachować pewne ilości ciepła.

Instytut Carnegiego filmuje w dalszym ciągu noc na księżycu. Gdy cały film będzie gotów, otrzyma go i Europa dla wyświetlania we wszystkich miastach Nie będzie to widowisko tanie, gdyż Amerykanie zechcą zapewne zwrócić sobie część kosztów, które są bardzo wielkie. (I. L. L.)

Niebezpieczeństwo papuziej epidemji

Ulice Berlina przedstawiają ostatniemi czasy widok równie ciekawy, jak niezwykły: zastępy ludzi idą i jadą z klatkami w ręku, a w klatkach tych mieszczą się papugi, niesione i wiezione do weterynarzy, na stację weterynaryjną Zoologicznego Ogrodu, do rozmaitych instytutów bakterjologicznych i weterynaryjnych stacyj badawczych. Wszystko to są widome oznaki zewnętrzne panującej obecnie epidemicznie w Niemczech, a w Berlinie specjalnie, choroby zwanej „psittacosis" czyli epidemji papuziej, która ze względu na bezpośrednie nasze sąsiadowanie z Niemcami, poważnie i Polsce zagraża.

Nasilenie tej epidemji jest tak znaczne, że w samym Berlinie umiera codziennie po sześć osób, u których choroba papuzia została skonstatowana. Przebieg jej zupełnie przypomina zapalenie płuc, występujące jako powikłanie grypowe, tak, że z początku lekarze byli pewni, iż mają z tą formą chorobową do czynienia. Kiedy jednak stwierdzono, że 18 wypadków zachorowań takich, i to w formie szczególnie ciężkiej, wydarzało się w domach, w których chorowały albo zdechły hodowane w nich papugi, naprowadził fakt ten na myśl łączności, jaka zachodzić musiała pomiędzy chorobą papug i ludzi. Dalsze obserwacje i badania wykazały, że owo pseudogrypowe zapalenie płuc wybuchało przeważnie u osób, które świeżo nabyły papugi, poczem już wyraźne ślady doprowadziły do ostatnio sprowadzonego transportu papug do Hamburga okrętem „Cap Ancona" i dostarczonych rozmaitym firmom.

Kiedy więc statek ten ponownie zawitał przed kilkoma dniami do portu hamburskiego, przybył na jego spotkanie dyrektor hygieniczno-bakterjologicznego instytutu, dr. Elkeles, którego misja polegała na sprawdzeniu nazwiska i adresu każdego nabywcy papugi z tego i poprzedniego transportu. Okazało się przytem, że źródłem zasilającem Niemcy w chore, roznoszące zarazę papugi, jest Argentyna.

Przedewszystkiem zajęto się zarejestrowaniem wszystkich pochodzących z Argentyny papug i poddano je szczegółowej obserwacji — przy ich odosobnieniu równocześnie — jest więc nadzieja, że tą drogą zapobiegnie się dalszym infekcjom. Uczeni bakterjologowie berlińscy wyrażają pogląd, że niektóre gatunki ptaków są roznosicielami zarazków chorobowych, podobnie jak istnieją ludzie, będący roznosicielami zarazków tyfusowych specjalnie, jakkolwiek sami mogą być nawet wolni od tej choroby, albo też przebyli ją szczęśliwie i są już zupełnie zdrowi Liczni specjaliści stwierdzili też, że zarazek „psittacosis" należy do grupy B. zarazka paratyfusu. Jakkolwiek jednak sprawa psittacosis nie jest jeszcze ostatecznie wyświetlona i ustalona, wiadomo już jednak, że w wątrobie chorych papug wykryto drobne szarawe gruzełki, będące, jak się zdaje, głównem siedliskiem infekcji. Choroba przejawia się u papug wstrętem do jadła, smutnem opuszczeniem skrzydeł i bardzo ciężkim oddechem. Stwierdzono również, że choroba ta jest niezmiernie udzielająca się i to zarówno innym papugom, jak ludziom. Lekarz i pielęgniarka, zajęci w szpitalu w Hamburgu przy chorym na psittacosis, zarazili się oboje tą chorobą. Jako środek zapobiegawczy zaleca się przedewszystkiem posiadaczom, a zwłaszcza posiadaczkom papug, zarzucenie fatalnego zwyczaju podawania ulubionym ptakom jedzenie własnemi ustami a także pozwalania, aby papugi „całowały" swoje właścicielki, albo też gryzły je. Pomijając nawet niebezpieczeństwo zarażenia się „psittacosis", łatwo przenieść w ten sposób z papugi na człowieka zarazki gruźlicy, na którą cierpi większość papug, importowanych z ciepłego klimatu i stąd łatwo zapadających na gruźlicę w klimacie surowszym. Na to wszystko jednak należy każdą świeżo nabytą — czy nawet już dawniej posiadaną papugę — poddać badaniu weterynaryjnemu, a potem pilnie obserwować i w razie zauważonej u ptaka niechęci do jadła, smutnego opuszczenia skrzydeł i ciężkiego oddechu, zaraz wydalić ją z domu i oddać do instytutu weterynaryjnego na leczenie. Tylko tą drogą unikniemy grożącej nam epidemji.

Dr. S. C.

Skazani przemytnicy sacharyny

Sąd Okręgowy w Sosnowcu rozpatrywał dziś sprawę Arona Starka mieszkańca Wilczy koło Przemyśla, oraz Moszka Krygiera z Będzina, oskarżonych o przemycanie sacharyny. Starak był agentem bandy przemytniczej, a Krygier ułatwiał mu sprzedaż przemytu Po przeprowadzeniu rozprawy sąd skazał obu na 3 miesiące więzienia i 5.000 zł grzywny, oraz konfiskatę 14 kg. sacharyny Krygier natychmiast został aresztowany, za Starkiem zaś, który nie stawił się na rozprawę rozesłano listy gończe.

Kredyty dla Piotrkowa.

Miasto Piotrków otrzymało subsydjum od ministerstwa robót publicznych w kwocie 100.000 złotych na odnowienie ulic miasta.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Dezorjentacja

B. min. p. Jerzy Gościcki na wstę-
Rolnictwo polskie jest zdezorjentowane gwałtownym kryzysem, jaki przeżywa. Dowodem tego dwie opinje wybitnych przedstawicieli kół rolniczych, ogłoszone ostatnio w „Gazecie Handlowej".

pie wywiadu, ogłoszonego w „Gazecie" pod obiecującym tytułem „Premje wywarły dodatni wpływ na kształtowanie się cen", stwierdza, że ceny zbóż, które w listopadzie wykazywały tendencję zwyżkową, w grudniu zaczęły spadać i zeszły na nowo do poziomu październikowego, względnie nawet spadły poniżej tego poziomu. Pomimo to, zdaniem p. Gościckiego, pogląd, że premje nie wywarły żadnego wpływu na poziom cen, jest niesłuszny. Dlaczego? „Premje bowiem nie są w stanie decydować o absolutnej wysokości cen naszego rynku wewnętrznego, lecz wpływają jedynie na zmianę różnicy pomiędzy naszemi cenami, a cenami rynków odbiorczych, wzgl. pośredniczących".

Czyżby jednak w takim tylko celu ustanawiano premje wywozowe? Zdaje się, że celem ich było podniesienie cen zbóż na rynku krajowym, a przez to zaktywizowanie opłacalności rolnictwa! Naszego zdania jest prezes R. N. O. Z. Kazimierz ks. Lubomirski, który w swoim wywiadzie stwierdza, że „premje dotychczas nie dały rolnictwu żadnej ulgi, gdyż w tak nieszczęśliwy sposób zostały zorganizowane, że de facto do producenta wogóle nie dotarły".

O to właśnie chodzi! Nie można więc odmówić słuszności premjerowi Bartlowi, który w swem przemówieniu programowem, po omówieniu wszystkich zarządzeń zaradczych, zmierzających do podniesienia cen zboża, doszedł do wniosku, że system premij zbożowych nie dał oczekiwanego rezultatu, bo ceny wewnętrzne w Polsce pozostały na niskim poziomie, mimo, iż ceny zagranicą w ciągu ostatnich miesięcy naogół nie spadły; z tych względów premjer jest za zmodyfikowaniem systemu wywozu premjowanego w ten sposób, aby korzyści zeń stały się udziałem rolników, a nie pośredników.

Jak z powyższego oświadczenia widzimy, rząd zapowiada reformę systemu premjowego; zapowiedź tę — zgodnie ze stanowiskiem zajmowanem od czasów przed wprowadzeniem premij, przyjmujemy z zadowoleniem, gdyż zrealizowanie jej może wreszcie przyczyni się do złagodzenia kryzysu rolnego.

Widoki na polepszenie się sytuacji rolnictwa są niejasne. Niewiadomo, jakie zapasy zboża mamy w kraju. Niema żadnych pewnych cyfr, bo statystyk urzędowych, po licznych doświadczeniach, i ze względu na podstawy szacunku, nie można uważać za pewne. Nie wiemy, czy wogóle mamy nadwyżkę wywozową.

Opinje t. zw. fachowców też nie są pewne, a zresztą są podzielone. Przykre to, lecz prawdziwe: w dziedzinie zbożowej opinja publiczna w Polsce jest zdezorjentowana.

Krótkie informacje gospodarcze

— Na posiedzeniu rady nadzorczej Gdańskiego Banku Hipotecznego (Danziger Hipotekenbank) uchwalono zaproponować wolnemu zgromadzeniu dywidendy za r. 1929 w wysokości 9 proc. (1928 r. — 8 proc.)

— Na praskiej giełdzie pieniężnej ostatnio prywatna stopa dyskontowa obniżyła się do 15 proc. i tym sposobem zrównała się ze stopą dyskontową Banku.

— Rząd bukareszteński przedłożył rządowi francuskiemu rumuńską kontrpropozycję, dotyczącą konwencji handlowej między obu krajami.

— Międzynarodowe Targi w Salonikach odbędą się w czasie od 14 września br. do dn. 30 września 1930.

— W najbliższych dniach rozpocznie się budowa nowych kolei podziemnych w Nowym Jorku. W roku 1930 i 1931 wydanych będzie na ten cel 140 milj. dol. Dotychczas miasto inwestowało w kolejach podziemnych 653 milj. dol.

— Fundusz rezerwowy banków amerykańskich, utworzony w czasie krachu na giełdzie, w celach interwencyjnych, rozporządzał sumą 240 milj. dol. Cztery największe instytucje bankowe nowojorskie zgłosiły u Morgana swój udział w funduszu, gwarantując 40 milj. dol. każda.

— Piastr indo-chiński ustabilizowany został w/g kursu 10 franków.

Dochodzenie roszczeń wekslowych

W ustawodawstwie polskiem niema jeszcze jednolitych przepisów, któreby regulowały sposób dochodzenia roszczeń wekslowych. Istnieją trzy ustawy dzielnicowe postępowania w procesach wekslowych.

Zdarzyć się może, że w rękach wierzyciela wekslowego będzie weksel, którego dłużnicy mogą zamieszkiwać w różnych dzielnicach. Dlatego omówienie postępowania ustaw dzielnicowych jest wskazane, albowiem w pewnych dzielnicach łatwiej jest wyskarżyć pretensję wekslową, w innych trudniej i stosownie do tego można wybrać postępowanie korzystniejsze dla wierzyciela.

Najłatwiej dochodzi się pretensji wekslowej w b. zaborze rosyjskim. Właściwość sądu b. dzielnicy rosyjskiej powstaje przez to, że albo jeden z dłużników zamieszkuje w b. dzielnicy rosyjskiej, albo tamże ma nastąpić uiszczenie lub wykonanie zobowiązania.

Ponieważ powód może objąć jedną skargą wszystkich dłużników wekslowych, może on również jednym wnioskiem o wydanie klauzuli egzekucyjnej objąć wszystkich dłużników wekslowych.

Do stworzenia właściwości sądu b. dzielnicy rosyjskiej, wystarcza aby przynajmniej jeden z dłużników podpisany na wekslu zamieszkiwał w b. dzielnicy rosyjskiej. Przez taki fakt stwarza się już właściwość tamtejszych sądów.

W b. dzielnicy rosyjskiej uzyskuje się tytuł egzekucyjny przez nadanie wekslowi t. zw. klauzuli egzekucyjnej. Klauzulę egzekucyjną można nadać tylko wekslom zaprotestowanym. Klauzula egzekucyjna jest dopuszczalna przeciw wszystkim zobowiązanym wekslom, a więc także przeciw tym, którzy nie mieszkają w b. dzielnicy rosyjskiej. Klauzulę egzekucyjną otrzymuje się bez rozprawy na podstawie decyzji wydziału handlowego, albo sędziego grodzkiego, który wydaje postanowienie poza ustną rozprawą. Klauzula egzekucyjna może być obalona powództwem. To przeciwegzekucyjne powództwo musi być wytoczone nie później, jak w ciągu 6 miesięcy od daty doręczenia odpisu aktu, opatrzonego w klauzulę egzekucyjną.

Już nieco uciążliwsze przepisy znajdujemy w sprawach wekslowych w procedurze obowiązującej w b. zaborze austrjackim. Tutaj normalnym sposobem dochodzenia roszczeń wekslowych jest postępowanie nakazowe. Dłużnik wekslowy otrzymuje na podstawie skargi wekslowej nakaz zapłaty, aby w ciągu 3 dni zapłacił dług wekslowy. Jeżeli w tym trzydniowym czasokresie dłużnik wniesie zarzuty, sąd wyznacza na możliwie rychły czas audjencję do ustnej rozprawy. Na podstawie rozprawy sąd orzeka, czy utrzymuje polecenie zapłaty skierowane do pozwanego, czy też je uchyla. Poza tem w postępowaniu w b. zaborze austrjackim można wnieść zwyczajną skargę wekslową.

Przed sądami b. dzielnicy austrjackiej można dochodzić roszczeń wekslowych przed sądami miejsca płatności. Przed temi sądami można skarżyć wszystkich dłużników wekslowych. Natomiast nie można skarżyć wszystkich dłużników przed sądem, który jest sądem zwyczajnym tylko dla jednego zobowiązanego z wekslu. W b. zaborze austrjackim sąd jednego z indosantów nie jest właściwym sądem dla wszystkich dłużników wekslowych, o ile nie jest równocześnie sądem miejsca płatności; inaczej jest w b. zaborze rosyjskim, gdzie sąd taki jest właściwym dla wszystkich dłużników wekslowych.

Na przepisach obowiązujących w b. zaborze austrjackim opiera się również projekt kodeksu cywilnego, opracowany przez komisję kodyfikacyjną.

W b. zaborze niemieckim proces wekslowy jest o tyle ułatwiony, że są ograniczone środki dowodowe. Można również wnosić nakaz zapłaty z dokumentów. Postępowanie to jednak należy z wszystkich ustaw dzielnicowych do najprzewleklejszych. Poza tem wskutek braku sędziów utrudniona jest szybka realizacja roszczeń wekslowych.

Byłoby rzeczą wskazaną, aby w celu ułatwienia roszczeń wekslowych na wekslach umieścić klauzulę płatności wekslu w b. zaborze rosyjskim, albo też starać się o żyrantów tam zamieszkujących. Przez to postępowanie w sprawach wekslowych musiałoby nastąpić przed sądami b. dzielnicy rosyjskiej, co sprzyjałoby szybkiej realizacji roszczeń wekslowych.

Michał Howorka

Nasze szkolnictwo rolnicze

Po dziesięciu latach niepodległości doszliśmy wreszcie do przekonania, że Polska, jako kraj w którym 65 proc. ludności zajmuje się rolnictwem, musi w pierwszym rzędzie na to rolnictwo zwrócić uwagę. Pracy na tym polu jest ogrom i wiele, wiele lat upłynie, nim np. wydajność na ogół lepszych ziem województw południowo-wschodnich, dorówna wydajności Poznańskiego. Bardzo wiele pod tym względem uczynić może oświecenie naszego rolnika. Tymczasem sprawa tej oświaty przedstawia się wprost opłakanie.

Według Rocznika Statystyki Rzplitej Pol. na r. 1929 mieliśmy w r. szk. 1927/28 209 194 uczniów szkół średnich ogólnokształcących, 56 354 uczniów szkół zawodowych oraz 90 420 uczniów szkół zawodowych dokształcających. W tych dwóch ostatnich grupach mieszczą się i uczniowie szkół rolniczych. Jakaż ich liczba? Otóż w szkołach zawodowych wyższych, średnich i niższych jest razem 1171 uczniów na wydziałach rolniczych, a 596 na ogrodniczych. W szkołach dokształcających jest 37 (!!) uczniów z rolnictwa a 119 z ogrodnictwa. W ludowych szkołach rolniczych mamy 4 781 uczniów — a w uczelniach wyższych 1 746 słuchaczy wydziałów rolniczych. To — wszystko.

Zestawmy te cyfry z ilością gospodarstw rolnych średnich i większych. Otóż wedle tejże statystyki ma Polska gospodarstw o powierzchni:

10—20	ha	311 529
20—50	„	76 436
50—100	„	11 163
powyżej 100	„	18 916

Razem 106 515 gospodarstw od 20 ha w górę, a na tę liczbę w szkołach rolniczych i na wydziałach rolniczych uniwersytetów mamy aż 3 513 uczniów, czyli nawet nie 20 proc. ilości samych gospodarstw wielkich ponad 100 ha. Zaś na 311 529 gospodarstw od 10—20 ha w ludowych szkołach rolniczych cyfra 4 781 uczniów, czyli jakieś 1 i pół proc. ilości gospodarstw.

W statytstyce czechosłowackiej za ten sam rok było w szkołach rolniczych zawodowych (bez szkolnictwa wyższego) 9.459 uczniów, a w szkołach rolniczych uzupełniających 36.218 uczniów.

A Czechosłowacja ma 13 612 000 ludności, gdy my 30 000 000, z rolnictwa tam żyje 50 proc. ludności, gdy u nas 65 proc. W porównaniu z Czechosłowacją powinniśmy mieć na wszystkich stopniach tego szkolnictwa przeszło 100 000 uczniów, a mamy ich 8 450 (!!).

Zaradzić temu trzeba koniecznie.

J. W.

Odczyt o premjach wywozowych

Stowarzyszenie Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych oddział w Poznaniu podaje do wiadomości, że w środę, dnia 22 bm. o godz 18 wygłosi w Kole Towarzyskiem (wejście z ul. Nowej) inż. Witold Okoniewski referat n. t. „Premje wywozowe i organizacja eksportu zboża".

Zarząd Stowarzyszenia na zebranie to zaprasza wszystkich członków oraz osoby interesujące się tematem odczytu

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Bezcłowy przywóz saletry chilijskiej.** W dniu 14 bm odbyła się w min. rolnictwa międzyministerjalna konferencja na której rozważana była sprawa ustalenia wysokości kontyngentów na bezcłowy przywóz saletry chilijskiej. Po wyczerpującej dyskusji postanowiono całkowicie uwzględnić postulaty organizacyj rolniczych i ustalić wysokość kontyngentu na bezcłowy przywóz saletry chilijskiej, w ilościach wysuniętych przez te organizacje, z tem, że przywóz będzie odbywał się w miarę zapotrzebowania. Pozwolenia na bezcłowy przywóz saletry wydawane będą w pierwszym rzędzie organizacjom rolniczo - handlowym Niezależnie od wysokości ustalonego kontyngentu Państw. Bank Rolny przeprowadzi rokowania w sprawie utworzenia w składach konsygnacyjnych w Gdańsku stałej rezerwy około 15.000 tonn, na wypadek potrzeby dostarczenia rolnictwu większej ilości saletry ponad ilość przewidzianą jako kontyngent. Zgodnie z wysumiętemi przez Związek Organizacyj Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej postulatami, uznano za wskazane powołać do życia Komitet Nawozowy przy Ministerstwie Rolnictwa w skład którego weszliby przedstawiciele zainteresowanych Ministerstw, organizacyj rolniczo - społecznych i rolniczo handlowych oraz przemysłów nawozów sztucznych, a który byłby organem doradczym Rządu w sprawach związanych z polityką nawozową.

Z ZAGRANICY

(z) **Ekspansywne plany włoskiej fabryki samochodów Fiat.** Fabryka automobilowa Fiat w Turynie (kapitał 400 milj. lirów) zawiązała konsorcjum dla przyjęcia słabo prosperujących włoskich wytwórni samochodów. Jako pierwsze mają zostać przejęte zakłady Itala w Turynie. Fabryka Fiata pracowała dotąd 5 dni w tygodniu. Obecnie zamierza wznowić pełny czas pracy. Cały włoski przemysł metalowy i pokrewne z niecierpliwością oczekują spełnienia zamierzań Fiata, spodziewając się znacznego ożywienia obrotów. (j)

(z) **40 miljardów złota w Europie.** Wartość zapasów złota w Europie wynosiła 30 grudnia ub. r. 40.178.000.000 zł., co oznacza przyrost od października tegoż roku zgórą 600 milj. złp. Przyrost zapasów złota w Europie wyniósł w ciągu listopada 1929 blisko 350 milj. złp i był wyższy, niż rekordowy przyrost w lipcu ub. roku. Udział Europy w posiadaniu światowych zapasów złota wzrósł zatem z dniem 30 grudnia 29 r. z 39,8 proc. na 41,1 proc. (j)

(z) **Z kubańskiego przemysłu cukrowego.** Na Kubie 156 młynów cukrowych rozpoczęło przemiał cukru na następny sezon. Według przewidywań urzędowych, produkcja w ciągu najbliższych 4 miesięcy wyniesie 4 i pół miljona tonn cukru surowego. Celem usunięcia wszelkich przeszkód przy przemiale prezydent Kuby zabronił odbywania wszelkich zebrań politycznych i organizowania zabaw w całym kraju.

(z) **Wystawa międzynarodowa w Nowym Jorku.** W sierpniu 1930 r zostanie otwarta pierwsza w historji Stan Zjedn. doroczna wystawa międzynarodowa amerykańskiego handlu importowego. Wystawa obejmie dział surowców, półfabrykatów i fabrykatów i mieścić się będzie w Grand Central Palace w centrum New-York City.

Z WYDAWNICTW

(w) **Pomorze i Gdynia.** Ukazał się w II roku istnienia 1-szy numer czasopisma gospodarczego, organu Izby przem.-handlowej w Grudziądzu „Pomorze i Gdynia", a zawiera obszerne sprawozdanie o sytuacji gospodarczej za III kwartał u. r w okręgu Izby przem.-handlowej w Grudziądzu oraz źródłowy i niezmiernie ciekawy artykuł „Polska polityka morska". Numer uzupełnia: Kronika ustaw i rozporządzeń, informacje o działalności Izby, cały szereg wiadomości gospodarczych z kraju i z zagranicy, niezwykle interesujące wiadomości eksportowe i spis firm zagranicznych, interesujących się eksportem towarów polskich.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań dn. 20 I 1930.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: a) żyta 696 gr (118,5 f. w h.), b) pszenicy 753 gr (128,0 f. w h.), c) jęczmienia 673 gr 11[illegible] f. w. h.), d) owsa 508 gr. 84,6 w h.).

„Ceny orjentacyjne"
parytet Poznań

Żyto	22,00—22,50
Usposobienie niejednolite	
Pszenica	35,50—36,50
Usposobienie spokojne	
Jęczmień przemiałowy	22,50—23,00
Jęczmień browarowy	25,00—27,00
Usposobienie słabe.	
Owies	16,50—17,50
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia wł. work według urzędowo ustalonego typu (70%)	35,50
Usposobienie słabe.	
Mąka pszenna 65% wł. worka	55,50—59,50
Usposobienie słabe.	
Otręby żytnie	14,00—15,00
Otręby pszenne	16,00—17,00
Groch polny	30,00—33,00
Groch Victoria	34,00—42,00
Groch Folger	30,00—38,00
Łubin niebieski	20,00—22,00
Łubin żółty	23,00—25,00
Seradela	2[illegible],00—24,00

Ogólne usposobienie spokojne

Drobna zwyżka na rynkach zagranicznych wpłynęła na ożywienie się rynku wewnętrznego.

SPORT

Gry ruchowe

Koszykówka. Mistrzostwa klasy B dobiegają końca. W niedzielnych spotkaniach AZS. II uzyskał w. o. (30:0) z „Czarną Trzynastką" II, a „Marcinkowski" II pokonał zasłużenie „Drukarza" 26:23 (17:16). Pozostaje jeszcze do rozegrania mecz „AZS." II — „Sokół" II, którego wynik w razie wygranej „Sokoła" zmienić może tabelę tylko o tyle, że „Sparta" spadłaby z czwartego na piąte miejsce. Tabela przedstawia się następująco: 1) „Warta" II 18 pkt. (360:56), 2) „Drukarz" I 14 pkt. (202:115), 3) „Marcinkowski" II 13 pkt. (214:144), 4) „Sparta" I 10 pkt. (150:173), 5) „Sokół" II 10 pkt. (144:171), 6) „AZS" II 6 pkt. (185:104), 7) „Korona" I 6 pkt. (156:162), 8) „Berger" II 5 pkt. (74:221) 9) „Czarna Trzynastka" II 2 pkt. (49:237), 10) „Harc. Dr. Lotnicza" II 0 pkt. (50:321).

W omawianych rozgrywkach prowadzono również ewidencję najlepszych strzelców, których lista wypadła następująco: 1) Kierski (Warta) 131, 2) Walachowski (Marcinkowski) 42, 3) Nowicki (Drukarz) 41, 4) Zarzycki (Warta) 35, 5) Brogniew (Warta) 32 kosze.

W rozgrywce towarzyskiej pokonał „Sokół" „Bergera" 29:21.

Turniej „AZS" o puhar firmy Frankowski i Gąsiorowski przyniósł następujące wyniki: „AZS" I — „Sokół"-Kostrzyn 25:12 (15:4).

Hazena. Chłopcy z „Warty" pokonali I. drużynę pań 5:1 (1:1). „Warta" II — „Warta" III 7:1 (3:1). Błotnisty teren uniemożliwił normalną grę.

„Sokół" i „AZS" tworzą drużyny hazenistek. Niewątpliwie ożywi się bardzo ruch w tej dziedzinie gier sportowych, co należy podkreślić z uznaniem, gdyż hazena jest dla pań odpowiedniejsza, niż np. koszykówka.

Hokej na lodzie

Kanada — Europa 9:0 (4:0, 3:0, 2:0). Spotkanie wykazało zdecydowaną przewagę Kanady, która łatwo zwyciężyła. W zespole pokonanych na wyróżnienie zasługują Adamowski i Torriani oraz Kowalski w obronie. Poza tem dobrze spisywali się Stogowski i Gieromini. Blado wypadł natomiast występ Watsona i Malaczka. Tupalski nie grał. Dziś odbędzie się mecz Warszawa—Wiedeń. W czwartek i piątek Polacy rozegrają spotkanie z Rosey Gstaad.

Sekcja hokejowa LTŁ została przez walne zgromadzenie klubu rozwiązana. Gracze tego klubu zasilą częściowo „Czarnych" częściowo „Pogoń". (Tel. wł.)

Hippika

Konkursy hippiczne w Zakopanem. Konkurs Otwarcia o nagrodę Komitetu Imprez sportowych: 1. por. Kawecki (10 p. strz. kon) na „Marmurze", 2. por. Stempkowski (2 dak) na „Nadobnej", 3. rtm. Romaszkan (9 p. strz. k.) na „Cwale", 4. por. Solski (5 dak) na „Nagirze", 5. por. Szczepański (24 pap) na „Moskalu", 6. por. Turaszwili (6 pap) na „Mente captus". Startowało 56 koni. — Skjoering (2 współzawodników) wygrał Myśliwiec, przebywając dystans 1200 mtr. w czasie 2:43 sek. W skiskioeringu zwyciężył Rogowski za koniem „Matala" (narciarz Wawrytko-Krzeptowski. — Konkurs o nagrodę Zw. Przyjaciół Zakopanego. Startowało 52 konie. Po rozgrywce kolejność pierwszych miejsc przedstawia się następująco: por. Kawecki (10 p. strz. kon.) na Marmurze", 2. por. Pieczyński (16 p. ul.) na „Płatowcu", 3. i 4. por. Dąbski-Nerlich (7 dak) na „Domino" i „Regencie", 5. por. Łuszczewski (3 p. ul.) na „Matadorze", 6. rtm. Skarzycki 8 p. ul.) na Łowie". Pozostałe konie otrzymały punkty karne. — W zawodach skjoeringowych (1400 m) w drugim dniu zwyciężył Rogowski na „Parmie" przed Myśliwcem na „Łańcuchu" i mjr. Mrzygłodzkim na „Pustym". Czas 1:45 sek. W dwóch biegach ski-skjoeringowych dla górali (1200 m) zwyciężył Okręglak z narciarzem Józefem Stopką i Pitoń sen. z narciarzem Wład. Gąsienicą.

Motocyklizm

Doroczne walne zebranie Polskiego Związku Motocyklowego odbyło się w Katowicach z udziałem wszystkich klubów i przedstawicieli związków. Ponadto w zebraniu wzięli udział przedstawiciele z Gdańska „AZS" i „Gedanji". Nowe władze wybrano w następującym składzie: prezes — dr. Saloni, wicepr. — dr. Karczewski, kpt. Loteczka, inż. Sylwester, prof. Mazurkiewicz (sekretarz), Mikuła (skarbnik) i Dobrowolski. — Poprzednio ustępującemu zarządowi udzielono jednogłośnie absolutorjum po wysłuchaniu sprawozdań i po obszernej dyskusji. Jako delegaci poszczególnych okręgów weszli do zarządu pp.: z Poznania — Paczkowski Adam, z Krakowa — Wojda, z Łodzi — Grabowski. Zebranie miało harmonijny przebieg a decydującą rolę w niektórych ważnych sprawach jak usunięcie pp. Pielawskiego i Malinowskiego, przewodniczącego wydziału sportowego, odegrał również Poznań. Z ważnych uchwał podkreślić należy kilka terminów tegorocznych imprez motocyklowych P. i. wyznaczono „Grand Prix" do Katowic na 8 czerwca. Mistrzostwa Polski odbędą się we wrześniu w Grudziądzu. Nowy regulamin opracować ma komisja sportowa z inż. Sylwestrem na czele, do której poza tem należą jeszcze pp.: prof. Mazurkiewicz i kpt. Loteczka (Tel. wł.) F. G.

Narciarstwo

Konkurs skoków na Krokwi odbył się w niedzielę w Zakopanem. M. i. nie wziął w nim udziału Bronisław Czech. Pogoda i warunki śnieżne dopisały w zupełności. Wyniki były następujące: 1. Cukier Fr (Sokół) nota 16.616 skoki 35, 39 i 53 m (najdłuższy skok dnia); 2. Łuszczek (Wisła) 15.158 — 31, 34, 35; 3. Rozmus Al. (Wisła) 15.153 — 31, 32, 40; 4. Marusarz An. (SNTT) 14.500 — 29, 32, 44 m. Marusarz Stan. uzyskał poza konkursem 63 m, jednak upadł przy lądowaniu. W skokach brał również udział Stanisław Gąsienica-Sieczka, który jednak z powodu złamania nart w czasie treningu w sobotę skakał na obcych nartach, to też wyniki jego były słabe. (Tel. wł.) A. K.

W Zakopanem panuje obecnie silny ruch przyjezdny z okazji odbywających się tutaj zawodów hippicznych, przyczem spadł nowy śnieg, a pogoda słoneczna sprzyja warunkom turniejowym. Zainteresowanie turniejem jest bardzo duże. (Tel. wł.) A. K.

Pięściarstwo

Zawody międzyokręgowe Łódź—Górny Śląsk, oczekiwane w Łodzi z dużem zainteresowaniem, odbyły się w niedzielę w sali Geyera. Publiczności zebrało się około 800 osób. Spotkanie zakończyło się zaszczytnym dla Łodzi wynikiem remisowym 8:8. W ringu sędziował p. Nowak, na punkty pp. Wieczorek, Lisz i Kordasz. Wyniki poszczególnych spotkań (według kolejności wag) były następujące: Moczko (GS) bije wysoko na punkty Pawlaka (Ł), górując nad przeciwnikiem technicznie i spokojem przez cały czas. — Pyka (GŚ) pokonał w walce towarzyskiej Lipca (Ł), który ponadto miał nadwagę. — Górny (GŚ) łatwo uporał się z Cyranem (Ł), który zadziwił swoją wytrzymałością i uległ tylko na punkty. — W wadze lekkiej z powodu niestawienia się zawodnika śląskiego przyznano Seweryniakowi (Ł) zwycięstwo w. o. — Stahl II (Ł) niespodziewanie pokonał w pięknym stylu Barę (GŚ), którego w ostatniem starciu od k. o. wyratował tylko gong. — Seidel nadspodziewanie przegrał z Kuropatką (GŚ), który zadziwił swoją taktyką, przyczem u Seidla zauważono ogromny spadek formy. — Stahl I (Ł) pokonał nieznacznie na punkty Garsteckiego (GŚ), przyczem wynik remisowy więcej odpowiadałby przebiegowi walki. — Stibbe (Ł), rozporządzający większym zasobem ciosów i szybszą orjentacją pokonał niespodziewanie Woczka (GŚ), który oszołomiony szybkiemi atakami przeciwnika, w trzeciem starciu nie stawiał już oporu (Tel. wł.) W. K.

Ożywioną działalność wykazały w ostatnich trzech dniach ubiegłego tygodnia kluby śląskie. Z wyników wyróżnić należy zwycięstwo Pol. Kl. Sp. w Wielkich Hajdukach, który pokonał miejscowy Boks-Klub 12:8, Stadjon (Król. Huta) uległ Boks-Klubowi Hindenburg 10:8. W Mysłowicach miejscowy 09 pokonał swego rywala Boks-Klub 7:5. W niedzielę Policyjny K. S. uległ niespodziewanie w spotkaniu z K. S. Orzegow 14:8. (Tel. wł.) F. G.

Piłka nożna

Doroczne walne zebranie ligi PZPN rozpoczęło się w sobotę w Warszawie o godz. 16,30. Obecni byli wszyscy delegaci klubów ligowych i cały zarząd. Po sprawozdaniu jego członków, oraz przedstawiciela w. g. i d. wywiązała się krótka i rzeczowa dyskusja, po której udzielono przez aklamację absolutorjum. Następnie odbyło się wręczenie dyplomów mistrzowi ligi na rok 1929/30 „Warcie" i „Garbarni" jako wicemistrzowi. Dalej nagrodę PKS za ładną grę w roku ubiegłym otrzymały kluby: „Wisła", „Czarni" i „ŁKS". Zgromadzenie wybrało następnie dwie komisje: statutową i odznaki. Obrady zakończono w sobotę nadspodziewanie szybko, bowiem już o godz. 21,30.

Drugi dzień obrad również przeszedł spokojnie. Nowy zarząd wybrano w następującym składzie: pp.: mjr. Izdebski — prezes (jednogłośnie), wiceprezesi: Szwenk i Laskowski; sekr.: Landau, skarbn.: Wawrykiewicz, oraz Hrynkiewicz i Mosin — członkowie: przewodn. w. g. i d. został p. Kiszeta, członkami pp.: Zakrzewski, Krupa, por. Szeremeta, Kotowski, Mudry i Godlewski; komisja rewizyjna pp.: Kupczyk, kpt. Partyka i Broniarz. W sprawie „Turystów" odrzucono wnioski o ich utrzymanie w lidze w głosowaniu 7 : 5. Dalej z ważniejszych uchwał podnieść należy jeszcze postanowienie zwrócenia 30 proc. wpłaconych zaległych należności klubom ligowym ze względu na dobry stan finansowy, oraz oddanie 1 proc. dochodu z zawodów ligowych. Poza tem przyjęto kilka poprawek do postanowień ogólnych, oraz zniesiono zakaz konkurencji na Zielone Świątki i Wielkanoc. Wreszcie uchwalono na przyszłość zacieśnić więzy współpracy ligi z PKS. Odrzucono wniosek zarządu zmierzający do stworzenia wydziału sędziowskiego w lidze wobec stanowczego sprzeciwu p. Mallowa, prezesa P. K. S.

Zatwierdzono regulamin odznaki dla graczy mistrzowskiego klubu i uchwalono dodatkowo odznaczyć dyplomami uznania pp. inż. Kuchara Tadeusza, Mierzyńskiego, mjr. Jachecia, Konopkę i Merlińskiego. Zatwierdzono preliminarz wydatków na rok przyszły, przyczem pewne sumy postanowiono wyasygnować na kursy trenerskie. Delegatami na walne zebranie P. Z. P. N. obrano pp.: mjr. Izdebskiego, Obrubańskiego, Laskownickiego, kpt. Kroczyńskiego, Broniarza i Merlińskiego. Wniosek „Warszawianki" o zezwolenie na granie tylko w miejscu zamieszkania gracza został odrzucony. Odrzucony został również wniosek „Pogoni" o nierozgrywanie w roku bieżącym mistrzostw ligi.

Walne zebranie Okręgowego Kolegium Sędziów odbyło się w niedzielę w sali Domu Rzemieślniczego przy udziale około 30 członków. Zebranie zagaił prez. Adamski. Następnie wręczono dyplomy pamiątkowe OKS następującym klubom: „Warcie" w dowód uznania za dotychczasową działalność i z okazji zdobycia mistrzostwa ligi. Za fair grę K. S. „Wiktorja" z A-klasy, „Ostrowji" i „Polonji" poznańskiej — z B-klasy, oraz K. S. „Warcie" IIIa i „Pradze" — w C-klasie. Dyplom członka honorowego przyznano prezesowi PKS p. Januszowi Mallowowi. Następnie zebranie wysłuchało rzeczowych sprawozdań zarządu, komisji rewizyjnej, egzaminacyjnej i referenta obsady sędziów, po krótkiej dyskusji udzielono zarządowi jednogłośnie absolutorjum. Ze sprawozdań wynika, że OKS poznański liczy obecnie 44 członków, w tem 31 zwyczajnych, jednego nadzwyczajnego, jednego honorowego, oraz 11 tymczasowych. W roku ubiegłym zakupiono 16 nowych garniturów sędziowskich. 4 członków wykreślono, a 5 zdyskwalifikowano za niepodporządkowanie się przepisom. Wybór nowych władz wypadł następująco: pp.: prezes — Adamski, wiceprezes — Tomaszewski, sekr. — Perzak, skarbnik — Rosala J., referent obsady sędziów — Nawrocki; komisja rewizyjna pp.: Paczkowski Adam (przew.), Niziński i Roszkiewicz. Poza tem przyjęto jednogłośnie na wniosek zarządu kilka poprawek statutowych. Z okazji 10-lecia pracy OKS uchwaliło zebranie najstarszym trzem sędziom pp.: Adamskiemu, Tomaszewskiemu i Ad. Paczkowskiemu przyznać członkostwo honorowe. Całość miała przebieg spokojny i harmonijny; obrady trwały trzy godziny.

Zebranie informacyjne sędziów odbyło się w Katowicach, zwołane przez zawieszony w czynnościach Śląski OKS, który przedstawił sytuację, jaka wytworzyła się w związku zatargiem z OZPN. Powzięto wysoce charakterystyczne, o specjalnym posmaku uchwały, m. in. nie uznając p. Słomczyńskiego jako komisarza Śląskiego OKS; sprzeciwiając się walnemu zgromadzeniu zwołanemu przez PKS na dzień 25 stycznia i uchwalając zaufanie zawieszonemu zarządowi. Słowem ferment na całej linji i to w organizacji, która powinna dawać przykład karności.

„Warta" — „HCP". Zawody te zgromadziły sporo publiczności, która śledziła z zainteresowaniem naogół dość ciekawą i szybką grę. Zaznaczyła się ogółem przewaga mistrza ligi, który jednak nie był w swej dobrej formie i lekceważył nieco przeciwnika. „HCP" zadziwił wytrzymałością oraz spokojem, a z jego zespołu wyróżnić należy przedewszystkiem pracowitego Pawłowskiego i obronę. Wynik jest nieco za wysoki, gdyż HCP nie wykorzystał kilku dogodnych momentów. Pierwsza część minęła przy dużej przewadze „Warty", lecz wskutek dobrej gry tyłów „HCP" uzyskuje tylko dwie bramki. Po przerwie początkowo inicjatywę biorą gospodarze, zdobywając zaraz po rozpoczęciu punkt. Wkrótce jednak rewanżuje się „Warta" a kilka minut później pada druga bramka dla „HCP." który ma przewagę. Wszakże wkrótce rutyna mistrza ligi i wyższość techniczna bierze górę, a zmęczony przeciwnik nie stawia oporu, to też „Warta" zbiera punkty, przyczem trzy uzyskała z winy bramkarza, który stremowany wypuszczał wypuszczał piłkę z rąk względnie słabo orjentował się w decydującej chwili. Bramki strzelili da zwycięzców: Knioła 3, Przybysz 2, Szerfke I. i II, Wojciechowski i Radojewski oraz lewoskrzydłowy — po jednej; dla „HCP" Lange i Biegański. Sędziował p. Foerster z Leszna.

Wyniki ze Śląska. „Naprzód" (Lipiny) — „Ruch" 1:1 (0:1). Gra szybka, dosyć interesująca, a wynik zupełnie odpowiada jej przebiegowi, jakkolwiek „Naprzód" wykazał lepsze zgranie i w ostatnich minutach przeważał. Bramki uzyskali dla „Ruchu" — Dobota, dla „Naprzodu" — Stefan.

„Pogoń" pokonała „06 (Kat) 3:2 „07 Siemianowice uległ w spotkaniu towarzyskiem „VfB Gliwice" 5:1 (5:0). (tel. wł.) FG

Wyniki zagraniczne: Berlin: Halley Concordia" — Hertha BSC" 9:1; „Berl. SpV 92" — „FC Neukoelln" 11:4; „Nordnordwest" — „BSpV Luckenwalde" 3:0; „Polizei" — „Suedstern" 1:1; „Kickers" — „Sp. Sp. V". 2:4; „Adl BC" — Union Obersch" 2:2; „Preussen" — „Union Potsdam" 4:2; „Victoria" — „Wedding" 5:2; „Tennis Borussia" — „Hollstein Kiel" 2:1. Monachjum: „Muenchen 1860" — „Ujpesti" 3:3; „Sp Vgg" — „Wormatia-Worms" 3:1; „Bayern" — „VfB Stuttgart" 6:3; „Waldhof Mannheim" — „Freiburg" 4:3; „Eintracht Frankfurt" — „Pirmassen" 4:4. Hamburg: „HSV" — „Altona 93" 5:1, wobec czego tytuł mistrza tego okręgu zdobył ponownie „HSV". Wrocław: „Bytom" — „Victoria Forst" 5:1; „Preussen" (Zaborze) — „Cottbus 98" 3:0. (radjo)

Walne zebrania

Z Obwodu Poznańskiego Zw. Drogerzystów. Roczne walne zebranie odbyło się przy licznym udziale członków jak i gości dnia 7 bm. w Poznaniu na sali restauracji „Pod Strzechą". Zebranie zagaił prezes p. Ks. Gadebusch. Protokóły odczytane przez p. R. Szuberta bez zmian przyjęto.

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

Także bez dyskusji zaakceptowano sprawozdanie z działalności zarządu Obwodu za rok ubiegły. Nad sprawozdaniem skarbnika p. L. Kasprowicza wywiązała się obszerna dyskusja głównie co do sposobu ściągania zaległości kasowych. Sprawozdanie z czynności bibljotekarza wygłosił p. Ks. Gadebusch, z czynności komisji Szkolnej prezes tejże p. L. Kasprowicz, o Komisji Taryfowej mówił prezes tejże Komisji p. T. Neyman. P. B. Horęziak referował o przebiegu rawizji kasowej, poczem stawił wniosek o udzielenie skarbnikowi pokwitowania, co też zebrani członkowie uskutecznili jednogłośnie, zaś na wniosek p. T. Neymana udzielono całemu zarządowi jednogłośnie absolutorjum. Przystąpiono do wyboru nowego zarządu; wyborów dokonano przez aklamację jednogłośnie. Więc weszli do zarządu Obwodu na rok 1930 pp. Ks. Gadebusch — prezes, St. Janczewski — wiceprezes, R. Szubert — sekretarz St. Müller — zast. sekretarza, L. Kasprowicz — skarbnik, M. Dybczyński — bibljotekarz, oraz radni apt. St. Buczkowski Poznań, St. Chocieszyński — Poznań, B. Kropidłowski — Gniezno, A. Antoszkie- — Krotoszyn, St. Chylewski — Jarocin, S. Mroczkiewicz — Gostyń. Do komisji rewizyjnej zostali wybrani pp. B. Horęziak i J. Sołecki obydwaj z Poznania. Do komisji taryfowej należą pp. T. Neyman prezes, St. Porawski, Ks. Gadebusch, St. Komendziński, H. Głowacki i W. Kaiser. Komisję szkolną tworzą pp. L. Kasprowicz — prezes, H. Głowacki — sekretarz, B. Horęziak — wiceprezes, M. Dybczyński — skarbnik, St. Janczewski, Br. Machalla i R. Kurczewski. Jako delegatów na roczne walne zebranie delegatów wybrano pp. Br. Machallę, St. Müllera, R. Szuberta, W. Kaisera, B. Horęziaka, prof. J. Czachowskiego, R. Kurczewskiego, B. Kropidłowskiego z Gniezna, K. Wartenberga z Ostrowa, A. Antoszkiewicza z Krotoszyna, W. Szajkiewicza z Wrześni i T. Gościńskiego z Pobiedzisk.

Następnie wygłosił obszerny referat o stosunku Związku Drogerzystów Rzpl. Polskiej do Rady Drogistowskiej w Warszawie p. prezes Ks. Gadebusch, objaśniając objektywnie przebieg zatargu oraz motywy które skłoniły Związek do wystąpienia z Rady i wyjaśnił obecny modus współpracy Związku z Radą Drogistowską. Temat ten wywołał bardzo ożywioną dyskusję. W końcu uchwalono jednogłośnie rezolucję p. Br. Machalli treści następującej:

„Członkowie Obwodu I Związku Drogerzystów Rzpl. Polsk. akceptują po wysłuchaniu referatów Głównego Zarządu Związku do Rady Drogistowskiej w całej pełni wszelkie poczynania Zarządu Głównego i polecają delegatom Obwodu I., aby na przyszłem zebraniu delegatów głosowali za ścisłą współpracą związku naszego z Radą Drogistowską i to taką, jaką proponuje Główny Zarząd Związku. Z powodu tego, że nasz Związek jest conajmniej równorzędnym z Radą Drogist. w Warszawie, winni delegaci naszego Obwodu głosować przeciwko wstąpieniu Związku naszego do Rady Drogistowskiej jako zwykłego członka. W sprawie finansowania Rady Drogist. przez nasz Związek w kwestjach związanych z ogólną obroną naszego zawodu, polecają zebrani Głównemu Zarządowi i delegatom, aby pod tym względem wysuwane przez Radę Drogistowską wnioski przychylnie potraktowano, mając jednak na względzie szczupłe zasoby finansowe naszego Związku".

Zarząd Obwodu I. urządza w czasie od 18—27 bm. dziesięciodniówkę propagandową w połączeniu z konkursem okien wystawowych w mieście Poznaniu i zwraca przytem uwagę na komunikat 78/29.

Tow. Śpiewu „Halka" Poznań - Jeżyce odbyło w sali p. Kasperkowej swe roczne walne zebranie przy licznym udziale członków. Obrady otworzył prezes ks. Joachimowski; po załatwieniu spraw formalnych dalsze przewodnictwo oddano w ręce wiceprezesa okręgu p. Kandulskiego. Do pióra powołano p. Bartosiewicza, zaś na radnych pp. Matuszewskiego i Wyremblewskiego. Zkolei członkowie zarządu przedkładali sprawozdania ilustrujące żywotną pracę „Halki". Towarzystwo istniejące od roku 1892 stale się powiększa, pielęgnuje z zapałem pieśń polską, a obecnie wstępuje w nową erę rozwoju, licząc 300 członków składających się z wszystkich stanów i zawodów. Po rzeczowej dyskusji dokonano wyboru nowego zarządu w następującym składzie pp.: ks. Joachimowski — prezes, Matuszewski — wiceprezes który jest zarazem dyrygentem chóru, Bartosiewicz — sekretarz, Kroll — bibljotekarz; poza tem do zarządu weszli: Cz. Matuszewski, St. Walkowiakówna, E. Grossmann, Fr. Szulc, Z. Frankowski, Z. Domańska, B. Pawlak, M. Losikiewicz, C. Olejnikówna, A. Mąkowski i E. Walkowiak. (z)

MEBLE wszelkiego rodzaju **J. KADLER** dawniej O. Dümke Fabryka mebli Pw 6270-8,221 **POZNAŃ** ul. Fr. Ratajczaka 36 wejście przez podwórze **wykonanie wszelkich prac wyściełanych i dekoracji.**

Zawody samochodowo-radjowe

Italska rozgłośnia w Turynie zorganizowała niedawno ciekawe wyścigi samochodowe, których powodzenie skłoniło kierownictwo wyżej wymienionej stacji do nadania tej imprezie charakteru stałego numeru programowego. Podczas gdy pewna ilość automobilów współzawodniczyła z sobą szybkością na torze długości 400 klm., prowadzącym przez Alpy, rozgłośnia turyńska wysyłała w przestworze w pewnych odstępach czasu szereg komunikatów. Każdy z automobilów posiadał wbudowaną w karoserję stację odbiorczą, dzięki której uczestnik wyścigu mógł chwytać i notować wiadomości, które mu przekazywał Turyn. Coprawda fala, na której płynęły te wiadomości, nie była znana automobilistom i trzeba było ją dopiero odgadnąć. Zwycięstwo należało do tego z współzawodników, który przebywszy przestrzeń 400 klm. w najkrótszym czasie, mógł się zarazem poszczycić największą ilością odebranych w drodze komunikatów.

Pismo katolickie na Wołyniu

JE. ks. biskup Szelążek założył nowe pismo tygodniowe „Życie katolickie". Potrzeba takiego pisma na Wołyniu była bardzo nagląca. Nie było bowiem tu pisma, któreby oświetlało należycie sprawy kościelne bieżące z punktu widzenia katolickiego i służyło akcji katolickiej na Wołyniu.

Wołyń jest terenem wyjątkowem, trzeba tu obmyślać działalność, właściwą dla zagadnień naszej ziemi kresowej. Nowe pismo, jako siewca ducha katolickiego i polskiego, przyjęto w diecezji z wielką radością.

RADJO

Programy radjofoniczne

Wtorek, dnia 21 stycznia 1930 r.,

Poznań (335 m) godz. **13.00** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy pien. i cen targ. Rzeźni miejskiej; godz. **14.15** komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **17.05** V. konkurs rozrywek umysłowych — rozstrzygnięcie III-go (organ. p. St. Nowak); godz. **17.25** kurs średni języka francuskiego (wykłada p. Omer Neveux); godz. **17.45** koncert popularny (transmisja z Warszawy); godz. **18.45** nadprogram; godz. **19.05** interludjum muzyczne p. Tadeusza Waxmanna (cytra); godz. **19.30** 10 minut humoru (dowcipy i aforyzmy red. Henryka Grudzińskiego); godzina **19.50** transmisja z Teatru Wielkiego z Poznania: „Żydówka" opera Halevy'ego; godz. **22.30** sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. **22.45** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Przeszkody atmosferyczne.

Wielkiem utrapieniem dla radjosłuchaczy są niezwykłe przeszkody, jakie od pewnego czasu pojawiły się w odbiornikach lampowych podczas odbioru dalszych stacyj nadawczych. Takich niebywale silnych trzasków i zniekształceń w postaci szmerów i syczeń nie obserwuje się zazwyczaj w tej porze roku, gdyż zwykle grudzień i styczeń są miesiącami najlepszego odbioru; w tym sezonie jednak przeszkody te pojawiły się w tak silnym stopniu i prawie codziennie, że nieraz o odbiorze stacyj zagranicznych niema mowy i zniechęcony radjosłuchacz zrezygnowany wyłącza aparat. Uskarżają się zwłaszcza amatorzy poznańscy; na prowincji jest nieco lepiej.

Ze sfer naukowych otrzymujemy wyjaśnienie, że przyczyną tych przeszkód są olbrzymie plamy, jakie ostatnio pojawiły się na słońcu. Potężne wybuchy na tarczy słonecznej na przestrzeni 20 tysięcy kilometrów, wysyłające fale elektryczne w przestrzeń międzyplanetarną, wywołują również i na ziemi burze magnetyczne oraz ustawiczną zmianę pogody, w następstwie i wskutek czego cierpią ogromnie odbiory radjowe. W tym wypadku ani odbiornik ani też stacja nadawcza winy nie ponoszą, gdyż są to przejawy siły wyższej, na które niema innej rady, jak tylko cierpliwe odczekanie bardziej sprzyjającej aury.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Poznański Klub Wioślarek** urządza we wtorek dnia 21 bm. od godziny 19.30 do 24-tej na salce restauracji Continental (św. Marcin) skromną herbatkę z tańcami, na którą uprzejmie wszystkich sympatyków się zaprasza.

— **Stow. Młodzieży Polskiej Poznań — Boże Ciało.** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 22 bm. o godz 19.30 w ognisku stowarzyszenia przy Wałach Jagiełły.

— **Tow. Przem. „Sobieski".** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w środę, dnia 22 bm. o godzinie 7 wiecz. w dużej sali Domu Katolickiego na Śródce. Na porządku obrad między innemi sprawami wykład p. Witalisa Cichego „O fotografji amatorskiej" oraz uchwalenie statutu kasy oszczędnościowej. W „Kasie lokalnej" płatny jest wypadek 108.

— **Stow. Młodzieży Polskiej, św. Wojciech.** Walne zebranie odbędzie się w czwartek dnia 23 bm. o godzinie 20 w ognisku. Na porządku obrad m. in. wybór zarządu.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Nepomucena Cellerowa z d. Bętkowska, wdowa, 87 l. Józef Czajka 5 dni Marja Chmielnikówna, bez zawodu, 21 l. Pelagja Stachowiakowa z d Bembnista 37 l. Franciszek Kwiatkowski, mistrz ruchu, 47 l. Stanisław Ignor, pom zawiadowcy sekcji warsztatu, 47 l. Ewa Hencówna 1 godz. Marja Adamczakówna 4 l. 5 m. 12 d. Stefan Ignaszak, uczeń mechanik, 17 l. Aniela Adamska, bez zawodu, 24 l. Marja Maciejewska z d Goszczyńska, 64 l. Juljanna Witkowska z d. Lisiecka, wdowa, 85 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: W. K o uproszenie pewnej łaski 1 zł; — W. K z prośbą do św Teresy o uleczenie oczu 0,50 zł; — rektor Rochowicz z podziękowaniem za opiekę i z prośbą o dalszą 20 zł; — N. N. 4 zł; — Z W. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 3 zł; — M Nowakowska, Poznań 10 zł; — J. i St W z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 20 zł; — SS Urszulanki (Sporna 6) 100 zł; — A. Szperlińska z podziękowaniem Najsł. Sercu Jezusowemu za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 1 528.79 zł.

Na chleb św. Antoniego: W K. z podziękowaniem św. Antoniemu za otrzymanie wsparcia z prośbą o dalszą opiekę 0,50 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 178.40 zł.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **J. S. Lubliniec.** Komunikat ten ogłaszała Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu; zatem wniosek należy tam skierować. (K)

— **P. Janusz Kledzik.** W księgarni prawdopodobnie nie można nabyć. Powieść ta drukuje się także w „Orędowniku Wlkp" Poznań, ul. św. Marcina 70. (K)

— **St. C.** Specjalnych takich szkół, godnych polecenia, niema; to co w zakresie tym istnieje, obliczone jest na wyzyskiwanie naiwnych. (K)

— **P. Wojciech Kopaniarz.** Depozyt z powodu dewaluacji utracił wartość. Bank prywatny wypłaciłby zań 15.30 zł. (5% równowartości). (K)

— **Wa - Wit,** Poznań. Wynik skargi mógłby być wątpliwy; radzimy ugodzić się jakoś. (K)

— P. **Teofil Pl.** Bronzowy. (K)

— **J.** Dopłatę należy uiścić; jeżeli wniosek Pański zostanie uwzględniony, nastąpi zwrot nadpłaconej kwoty. (K)

— **P. Winc. Łukowski.** Według ustawy o ochronie lokatorów, za tego rodzaju mieszkania wystarczy płacić stawkę komornego przedwojenną. Ponieważ jednak już przez dłuższy czas płacił Pan (wzgl pracodawca za Pana) komorne znacznie wyższe, wynik procesu mógłby być dla Pana niekorzystny. Możeby Pan poradził się adwokata. (K)

Pryw. Lecznica Chirurgiczna
Dr. Parczewskiego
Poznań ul. Mickiewicza 22 tel. 18-99.
aw 7663

Borykając się z trudnościami codziennego życia i narzekając na biedę zapominamy, że często winę tego smutnego stanu ponosimy sami Mianowicie lgnąc jak mucha do lepu do towarów zagranicznych, a zwłaszcza specyfików leczniczych, wysyłamy miljony złotych z Polski podczas gdy nabycie ich nie zawsze jest konieczne, gdyż można je z łatwością zastąpić wyrobami krajowemi Pw 7453 47.50

TABLETKI PARAMINT „ERBE" o przyjemnym smaku i zapachu stanowią sympatyczny i **PEWNY ŚRODEK DESINFEKUJĄCY GARDŁO I KRTAŃ,** nietylko dla chorych lecz i zdrowych, przy pielęgnowaniu osób chorych zaraźnie, oraz podczas epidemji tak w domu jak i w szpitalach, szkołach, urzędach, w tramwaju i w kinie. **PARAMINT „ERBE"** zażywaj kilka razy dziennie abyś się nie zaraził **GRYPĄ, ANGINĄ** lub innemi chorobami.

Do nabycia w aptekach i drogerjach.

Spóźnione.

Dziś doszła nas bolesna wiadomość, że w piątek, dnia 17 b. m. zakończył żywot swój doczesny, opatrzony Sakramentami św. w Cleveland (Ohio) w Stanach Zjednoczonych, nasz kochany brat, ś. p.

ks. Jan Czyżak

w 52 roku życia, a 28 kapłaństwa. Pontyfikalne nabożeństwo żałobne za spokój Jego duszy i pogrzeb, celebrowane przez Najprzewielebniejszego ks. arcybiskupa Schrembsa z Clevelandu odbyły się w poniedziałek, dnia 20 b. m. dw 3944

Prosząc o modlitwę donosi o tem w imieniu ciężko strapionego rodzeństwa

Żnin, Strzałkowo, Hajnówka. **ks. Mieczysław Czyżak.**

W sobotę, dnia 18 stycznia 1930 r., o godz. 9.30 rano podobało się Panu Bogu powołać do grona Swych aniołków, naszego najdroższego synka i braciszka

Janeczka

w szóstej wiośnie życia. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 21 b. m. o godz. 16 z kostnicy cmentarza jeżyckiego. dw 3946

W głębokim i nieutulonym smutku pogrążeni

Zygmuntowie Lewalscy
z synkiem Stefankiem.

Poznań, Śniadeckich 17.

Najst. Zakład pogrzebowy P. Piasecki, ul. Klasztorna 14. Tel. 27-69.

W sobotę, dnia 18 stycznia 1930 r., o godz. 11,30, zasnął w Panu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój drogi i troskliwy mąż, nasz kochany ojciec, brat, wuj i szwagier, ś. p. dw 3947

Stanisław Surma

nauczyciel emeryt.
Sodalis Marianus

przeżywszy lat 72. Msza św. odprawi się przy zwłokach w środę, dnia 22, o godz. 10 w kościele św. Marcina, poczem eksportacja i pogrzeb na ul. Bukowską. O czem zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, d. 20. 1. 1930, ul. św. Józefa 6. **żona i rodzina.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Najstarszy Zakład pogrzebowy P Piasecki. Klasztorna 14. Telefon 2769.

Dnia 18 stycznia 1930 r., o godz. 6,30 wieczorem zmarła nagle na udar serca, moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, ś. p.

z Musiałków

Anna Wleklińska

w 65 roku życia. Pogrzeb odbędzie się we wtorek. 21 b. m., o godz. 3 po południu z domu żałoby przy ul. Kilińskiego 10 na cmentarz Bożego Ciała w Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, Nowy York. **mąż i dzieci.**

Zw 21856

Sprzedam dom
oraz dobrze prosperujący **skład rzeźnicki** w centrum miasta Poznania z kompletnem urządzeniem i zapędem elektrycznem tylko mistrzowi. Bliższej wiadomości udzieli
M. Mazyra, Stary Rynek 44.
Pw 5424

Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

NAJWIĘKSZY SPECJALNY DOM ODZIEŻY

DLA DOROSŁYCH, MŁODZIEŻY i CHŁOPCÓW
GOTOWEJ i PODŁUG MIARY

Telefon 29-96. Telefon 29-96.

Olbrzymia Sprzedaż Inwenturowa

Od poniedziałku, 20 stycznia 1930 roku

Na wszelką odzież 30% rabatu

Oto niektóre przykłady

Ubrania męskie	Ubrania dla młodzieży	Ubrania dla chłopców	Ubranka dla dzieci
od 28,90 zł	od 22,90 zł	od 18,90 zł	od 9,90 zł
Ulstry i palta męskie	**Ulstry i palta dla młodzieży**	**Ulstry i palta dla młodzieży**	**Płaszczyki dla dzieci**
od 29,90 zł	od 19,90 zł	od 15,90 zł	od 9,90 zł

Specjalny olbrzymi oddział dla dzieci.

Pw 8770-4,3

Wróciłem

Docent Dr. Żuralski

Przecznica 7 Pw 8766 4,1

Przyjmuje od godziny 12—1 i 4—5.

Bratnia Pomoc uczniów Szkoły Zdobniczej w Poznaniu

chcąc przyjść z pomocą niezamożnym kolegom i ułatwić im studja przez umożliwienie zarobkowania, przyjmuje zamówienia na wszelkiego rodzaju prace z zakresu sztuki stosowanej jako to: grafiki, malarstwa dekoracyjnego, rzeźby, architektury wnętrz, ceramiki, tekstylu. Zamówienia prosimy kierować do **Bratniej Pomocy Państw. Szk. Szt. Zdobn. i Przem. Art. w Poznaniu,** ul. Jezuicka 5. zw 21 320

KARNAWAŁowe

dancingowe i inne artykuły rozrywkowe

Cennik bezpłatnie. Tw 9 1

Wytwórnia MILNER

Warszawa, Mławska 5/17

Parowa Pralnia Bielizny

„POLONIA"

w Gmachu Hotelu POLONIA, ul. Grunwaldzka 19

Telefon 79-56.

Zawiadamiamy uprzejmie naszych Szanownych Odbiorców, że po przeprowadzonej renowacji oraz uzupełnieniu maszyn, **uruchomiliśmy na nowo naszą „Parową Pralnię i Prasowalnię".**

Na zawiadomienie piśmienne lub telefoniczne **odbieramy brudną bieliznę a dostarczamy gotową do domu bezpłatnie.** Kw 15 7

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku odżywczego „PLENUSAN". W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmacnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów: 1 pudełko 6,—zł; 3 pudełka 15.— zł. Przy zapłacie zgóry wysyłka franco. Pw 6937-46.31

Dr. GEBHARD & Sp. — GDAŃSK, Oddz. 153a.

LOSY

do 4 klasy Loterji Państwowej już nadeszły. Cena dla **nowonabywców** za ćwiartkę **40 zł.**

A. Kędziora, kolektor

Poznań, Sieroca 5-6 narożnik Nowej.

zw 21 53

POMOCNIK

rutynowany do składu żelaza **potrzebny.** Pisemne oferty z odpisem świadectw, curiculum vitae i pretensjami uprasza się do ekspedycji Kurjera pod **zw 21 357**

Dyrektora

poszukuje renomowany i dobrze zaprowadzony zakład przemysłowy w Poznaniu, istniejący kilkadziesiąt lat, który przejmie pod samodzielne kierownictwo odnośne przedsiębiorstwo z zapasami i t. d. Wymagana gotówka w kwocie zł 100 000,—. Przejęcie z dniem 1 lutego 1930. Zgłoszenia zainteresowanych pp uprasza się do Kurjera pod zw 21 359

KSIĘGARZ

do pracy samodzielnej pod ogólną dyspozycję, dobrze obeznany w dziale sortymentu książek krajowych i zagranicznych, szczególnie z dziedziny teologji, biegły w dziale materjałów piśmiennych, sprawach wysyłkowych i wydawniczych, władający językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, **potrzebny od 1 kwietnia r. b.** Zgłoszenia tylko piśmienne z życiorysem, odpisami świadectw, których się nie zwraca i podaniem pretensyj co do pensji przyjmuje

Drukarnia i Księgarnia Spółka z o. por.

nw 7744 **Pelplin (Pomorze).**

Spółdzielnia Rolniczo - handlowa poszukuje zaraz młodszego dzielnego

kupca-zbożowca

biegłego książkowego i bilansisty z kilkoletnią praktyką w spółdzielniach, ewtl. na stanowisko członka zarządu. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem referencyj oraz warunków należy przesłać do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 21 361

Bankowca-giełdziarza

dobrze obeznanego z giełdą jak i notowanemi i nienotowanemi akcjami, **poszukuje finansista** do przeprowadzenia poszczególnych zleceń tego rodzaju ewtl. na stałą posadę. Propozycje w tym zakresie są także pożądane za ewtl. udziałem w zyskach lub wynagrodzeniem. Uprzejme zgłoszenia upraszam pod **„Finansista"** do Biura Ogłoszeń **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 8742-63,40

Książkowy - bilansista

z długoletnią praktyką fachowiec w podatkach, z dobremi referencjami, **poszukuje zaufanej posady** w większem przedsiębiorstwie handlowem lub przemysłowem. Przy pracy odpowiedniej poważna gwarancja pieniężna. Łaskawe zgłoszenia upraszam skierować do Biura Ogłoszeń **„PAR" Toruń,** Szeroka 46, pod nr. 219. Pw 8755-64,22

Płaszcze Damskie Żałobne

poleca gotowe, wykonuję miarowe w 24 godzinach. Ceny bezkonkurencyjne.

JÓZEF SZUSTER

Stary Rynek 76, I. ptr (naprzeciw Odwachu).

zw 21 59

---

4 ubikacje

na parterze, nadające się na biura lub składy, w najlepszym punkcie miasta, są zaraz wprost od właściciela **do wynajęcia.**

JAN CWSIANNY

Inowrocław, ul. Król. Jadwigi narożnik Jakóba.

nw 7747

Doberman

suka, czarny, żółtopodpałany wabiący się „Lady" **zaginął** pomiędzy Kostrzynem a Pobiedziskami. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje **Majętność Kociałkowa Górka, p. Kostrzyn za** wynagrodzeniem.

zw 21 55

4-pokojowe

mieszkanie

komfortowe we willi przy Błoniach Grunwaldzkich oddam od 1. II. 30. Pośrednicy nie pożądani. Zgłosz. proszę do Kurjera Poznańskiego pod **zw 21 360**

Kocie skórki

wypróbowany środek przeciw **reumatyzmowi**

poleca Pw 8767-8,77

Drogeria Monopol, Poznań, Szkolna 6.

Maszyny piekarskie

najnowszego systemu, nie używane i to:

maszynę do gniecenia ciasta na 175 kg z jednym kotłem,
maszynę do bicia piany,
maszynę do dzielenia ciasta,

sprzedam okazyjnie, bardzo tanio. Zgłoszenia proszę do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 21 358

Przeziębić się łatwo

może dorosły, lub dziecko, lecz tylko dlatego, że nie nosi ciepłej bielizny trykotowej. Bieliznę trykotową, oraz czysto wełnianą Dr. Jaegera pulowery, swetry, getry, szale, czapki, rękawiczki wełniane i skórkowe, pończoczy wełniane, skarpety, niedźwiadki, ubranka dziane i wiele innych artykułów poleca znany z niskich cen i solidnego towaru

Mały Bazar Wildecki, Poznań, Górna Wilda 21.

Zarząd Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń Związek Ubezpieczeniowy Przemysłowców Polskich zgodnie z §§ 70, 71 i 73 (dawne 72, 73 i 75) statutu, podaje do wiadomości, że Nadzwyczajne Zgromadzenie Walne Członków z dnia 28 grudnia 1929 r., uchwaliło od dnia 1 stycznia 1930, **rozwiązanie i likwidację Towarzystwa** i że odpowiedzialność Towarzystwa wobec ubezpieczonych za wyniknąć mogące straty wygasa po upływie 4-ch tygodni od daty uchwały t. j. z dniem 25 stycznia 1930 r. Pw 8771-4,5

Państwowa Wytwórnia Prochu i Materjałów Kruszących w Zagożdżonie ogłasza konkurs na:

GODŁO PAŃSTWOWEJ WYTWÓRNI PROCHU I MATERJAŁÓW KRUSZĄCYCH.

1. Do udziału zaprasza się wszystkich artystów polskich.
2. Godło powinno być proste i poważne.
3. Wymiar projektu wykonany na papierze rysunkowym ma wynosić 20 × 20 cm. i w zmniejszeniu 2 × 2 cm
4. Elementem zasadniczym projektu winno być zobrazowanie wytwórczości P. W. P., t. j. materjałów wybuchowych przemysłowych lub prochów myśliwskich.
5. Dobór barwy pozostawiony jest do uznania projektodawcy z tym, że w rysunku winien być zawartym motyw godła państwowego i brzmienia firmy: „P. W. P."
6. Projekt zasadniczy nie powinien przypominać w niczem jakiejkolwiek już istniejącej reklamy z tej dzidziny
7. Projekty należy nadsyłać pod adresem:
„Państwowa Wytwórnia Prochu i Mat. Kruszących" w Zagożdżonie (pow. Kozienice).
Dyrektor Handlowy.
8. Projekty należy nadsyłać niepodpisane, z uwidocznionem hasłem, w zapieczętowanych kopertach, z napisem **KONKURS NA GODŁO.** Równocześnie załączyć należy w drugiej zapieczętowanej kopercie nazwisko i dokładny adres projektodawcy. dw 3942
9. Jako nagrodę wyznacza się: nagroda I. — zł 600,—
nagroda II. — zł 400,—
nagroda III. — zł 250.—
Prace nagrodzone przechodzą na wyłączną własność P. W. P. z nieograniczonem prawem reprodukcji. Poza tem P. W. P. zastrzega sobie prawo zakupienia pewnej ilości prac nienagrodzonych, na ogółem zł 1 000,—.
10. Jury powołuje Dyrekcja P. W. P. Wynik konkursu podany będzie do wiadomości w ciągu dnia 14 po ostatecznym terminie nadsyłania projektów, w dziennikach, w których zamieszczone zostaje niniejsze ogłoszenie.
11. Ostateczny termin nadsyłania projektów do dnie 1 marca 1930 r.
12. Wszelkie informacje, których ewentualnie niniejsze ogłoszenie nie wyczerpuje, udzieli Państwowa Wytwórnia Prochu i Materjałów Kruszących w Zagożdżonie, pow. Kozienice, Biuro Sprzedaży.

UWAGA: Wszelką korespondencję w tej sprawie należy zaopatrywać napisem „KONKURS NA GODŁO".

Magistrat miasta Gdyni, Zakład Oczyszczania Miasta ogłasza niniejszem

PRZETARG PUBLICZNY

na dostawę **2-ch samochodów skrapiarek — szczotkarek uniwersalnych do skrapiania i czyszczenia ulic z zastosowaniem przeciwpożarowem o pojemności 4—5000 litrów każda,** oraz **2-ch samochodów ciężarowych do wywozu śmieci (uniwersalnych) z mechanicznem wyładowaniem o pojemności 8—10 m³ względnie 5—6 tonn.**

Dostawa samochodów winna być uskuteczniona do dnia 15 maja r. b. nw 6394

Oferty na dostawę powyższych samochodów ze szczegółowym opisem technicznym oraz warunkami dostawy i spłaty ratalnej należy złożyć do dnia 25 stycznia r. b. pod powyższym adresem II. dom Magistratu, pokój 44, do godz. 10 rano.

Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia, o godz. 11 przed południem.

Magistrat miasta Gdyni zastrzega sobie prawo wyboru i oddania dostawy powyższych samochodów dowolnemu oferentowi, lub też nieuwzględnienia żadnej oferty.

Gdynia, dnia 12 stycznia 1930 r.

Prezydent Miasta: wz. (—) J. Grubba.

Magistrat miasta Gdyni, Zakład Oczyszczania Miasta ogłasza niniejszem

PRZETARG

na dostawę **500 sztuk śmietników metalowych podwórzowych do zbierania śmieci o pojemności 100—150 litrów, format czworokątny, wzgl. cylindrowy.**

Śmietniki winny być wykonane z blachy 1—1,5 mm grubej i ocynowane. Dostawa winna nastąpić do dnia 1 kwietnia r. b. nw 6392

Oferty na dostawę powyższych śmietników, ze szczegółowym opisem technicznym i warunkami dostawy należy nadesłać do dnia 25 stycznia r. b. pod powyższym adresem II-gi dom Magistratu, pokój 44, do godziny 10 rano. Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia, o godz. 12 w południe

Magistrat m. Gdyni zastrzega sobie prawo wyboru oddania dostawy powyższych śmietników dowolnemu oferentowi lub też nieuwzględnienia żadnej oferty.

Gdynia, dnia 12. 1. 1930 r.

Prezydent Miasta: wz. (—) J. Grubba.

PRZETARG

Magistrat miasta Gdyni ogłasza niniejszem **przetarg ofertowy** na dostarczenie dla Straży Pożarnej w Gdyni:

a) **samochodowego wozu rekwizytowego bez worka ratunkowego** — który powinien zawierać:
1. jakość podwozia, markę samochodu, budowę podwozia
2. nośność 3—4 tonn na pneumatykach, szybkość 60 klm. w tyle podwójne pneumatyki, jedno koło zapasowe,
3. zwijadło z tyłu na dwóch kołach,
4. miejsca na 12 łopat i podpory do drabin,
5. miejsce na 12—14 strażaków;

b) **samochodowej drabiny — mechanicznej,** w zasięgu 25 mtr poruszana motorem samochodu t. j rozsuwana, obracana około poziomej osi za pośrednictwem ślimaka samoczynnie się regulującego i hamującego **z automatyczną regulacją na nierównym terenie,** dynamometrem wskazującym maksymalnie dopuszczalne obciążenie, automatyczną kontrolę ilości rozsuwanych metrów odchyleń bocznych, odchyleń do przodu i sygnalizację dzwonkową.

Równocześnie należy podać warunki płatności. Należycie wygotowane oferty składać należy do **Magistratu — Wydział Administracyjny — w Gdyni,** do dnia 27 stycznia 1930 r., godz. 12 w południe w zapieczętowanych kopertach.

„Oferta na....."

W dniu tym o godzinie 13 nastąpi otwarcie ofert.

Reflektuje się tylko na poważniejsze, finansowo odpowiedzialne firmy. nw 6393

Oferty nieodpowiadające warunkom nie będą uwzględnione.

Magistrat zastrzega sobie wolny wybór oferty.

Prezydent Miasta: wz. (—) J. Grubba.

---

2. F. 5/29.

WYWOŁANIE

Paweł Haase w firmie **Fr. Haase — Miały,** pow. Czarnków, **wniósł o wywołanie** następujących weksli, które mu dnia 20 lipca 1929 r. w Poznaniu skradziono:

1. weksla na 700,— zł, płatnego dnia 2 listopada 1929 r., wystawca firma „Simon i Stecki" — Warszawa. żyrowanego przez Hartwiga Kantorowicza i Nast. — Poznań, następnie przez St. Lipecką, Wronki i Fr. Haase — Miały;
2. weksli na 300,— zł i 700,— zł, płatnych dnia 5 listopada 1929 r., wystawca firma „Simon i Stecki" — Warszawa, pierwszy żyrant Hartwig Kantorowicz i Nast — Poznan, następny żyrant St. Lipecka — Wronki i Fr. Haase — Miały; nw 6389
3. weksla na 100,— zł, płatnego dnia 5 listopada 1929 r., wystawca Michał Bobkowski — Lida. pierwszy żyrant Hartwig Kantorowicz Nast. — Poznań, następny żyrant St. Lipecka — Wronki i Fr Haase — Miały

Posiadaczy tych weksli wzywa się, by najpóźniej w terminie wywoławczym. wyznaczonym w podpisanym sądzie na dzień **18 marca 1930 r., godzina 10,** swoje prawa zgłosili i weksle te przedłożyli, gdyż w przeciwnym razie nastąpi pozbawienie mocy prawnej tychże weksli.

Wieleń n/Not., dnia 4 stycznia 1930 r.

Sąd Grodzki.

W sprawie rozpoznania wniosku kupca **Ryszarda Pawłowicza w Wągrowcu, o odroczenie wypłat,** wyznaczony termin na dzień 29 stycznia 1930 r., w niżej podpisanym Sądzie, pokój nr. 20, **znosi się,** z powodu cofnięcia wniosku. nw 6395

Wągrowiec, dnia 16 stycznia 1930 r.

Sąd Grodzki.

OGŁOSZENIE

Na wniosek **Walentego Wawrzyniaka,** właściciela składu bławatów **w Wielichowie,** pow. Śmigiel (Pozn.), **o odroczenie wypłat,** wyznacza się celem rozpoznania sprawy termin na dzień 4 lutego 1930, godz. 11, pokój 12, podpisanego sądu. W terminie tym mogą się jawić wierzyciele firmy celem udzielenia sądowi wyjaśnień. nw 7757

Śmigiel, dnia 15 stycznia 1930.

Sąd Grodzki.

Magistrat miasta Grudziądza ogłasza

KONKURS

na stanowisko **lekarza weteryn.** jako asystenta do Rzeźni Miejskiej z poborami VII. kl. plus 15% dodatku komunalnego. dw 3941

Kandydat musi posiadać ukończone kwalifikacje akademickie z dziedziny weterynarji.

Wnioski z dokładnym życiorysem z dołączeniem wszelkich dokumentów wymaganych przy ubieganiu się o posady należy przesyłać do Magistratu miasta Grudziądza w terminie do 10 lutego 1930 r.

Grudziądz, dnia 17 stycznia 1930 r.

Magistrat miasta Grudziądza
(Lipowski)
Decernent.

PRZETARG PUBLICZNY

W dniu 23 stycznia 1930, o godz. 11, sprzedam **w Swarzędzu,** pow. pozn. za gotówkę najwięcej dającemu: dw 3934

jeden bufet i kredens z lustrami szlifowanemi.

Zbiórka pół godz. przed przetargiem w Swarzędzu na rynku (przystanek autob.).

GABRYSIAK
urzędnik egzekucyjny Wydziału Powiatowego pow. poznańskiego.

PRZETARG PUBLICZNY

W dniu 24 stycznia 1930, o godz. 12, sprzedam **w Chludowie,** pow. pozn. za gotówkę najwięcej dającemu:

jedną kanapę zieloną plusz. i jedną kanapę czerwoną plusz. dw 3935

Zbiórka pół godz. przed przetargiem w Chludowie przed Urzędem Gminnym.

GABRYSIAK
urzędnik egzekucyjny Wydziału Powiatowego pow. poznańskiego.

PRZETARG PUBLICZNY

W dniu 21 stycznia 1930, o godz. 9,30, sprzedam **w Żegrzu,** pow. pozn za gotówkę najwięcej dającemu:

jeden wóz (platforma 2 i pół cal.) oraz jedną powózkę.

Zbiórka pół godz. przed przetargiem przed Urzędem Gminnym w Żegrzu. dw 3933

GABRYSIAK
urzędnik egzekucyjny Wydziału Powiatowego pow. poznańskiego.

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W środę, dnia 22 stycznia r. b., o godz. 12 w południe **w Pniewach,** sprzedawać będę najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: dw 3940

maszynę d oszycia, kanapę, stół, 3 fotele, 3 pary firan, garnitur koszykowy, szafkę i traktor.

Zbiórka 10 minut przed licytacją w ulicy Wronieckiej przy torze kolejowym.

JUJA, komornik sąd. w Pniewach.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W środę, dnia 22 stycznia 1930, o godz. 11 **w Kowanówku,** pow. Oborniki, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: dw 3939

bufet dębowy, kredens, zegar stojący, samowar do herbaty, kanapę pluszową, obraz religijny, 2 krajobrazy, 6 krzeseł krytych gobeliną, wazon, cukierniczkę srebrną, 4 wagi decymalne, wiewnik „Lesser", 4 skrzynie do mąki, siewnik, kartoflarkę, 2 pary bron, pług, dwuskibowiec, 2 czterocalowe koła do wozu, grabie konne, 3 wózki do mąki i krowę.

Zbiórka przed Młynem Parowym w Kowanówku.

Tata, komornik sądowy z p. w Obornikach.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

---

1 SPRZEDAŻ

Segregatory
„Rekord" — poleca Kartonaż, Dąbrowskiego 79, telefon 7468. zdw 89 792

Realność
z kompletnem urządzeniem składowem, nadająca się na każde przedsiębiorstwo z ogrodem owocowym, 7 mórg roli, około ½ morgi łąki, stajnię, stodołę, 8-pokojowe mieszkanie w dobrem położeniu w Gorznie pow. Brodnica stacja Radoszki natychmiast do sprzedania lub wydzierżawienia. T. Magdziński, Inowrocław, ulica Solankowa 33. zdw 91 435

Piekarnia
bardzo dobrze prosperująca w mieście powiatowem. gimnazjum i wojsko na miejscu. zaraz korzystnie do objęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 91 746

Skład
z wolnem mieszkaniem w powiatowem mieście w rynku odstąpię. Oferty Kurjer zdw 90 911

Fryzjerski
zakład pierwszorzędny sprzedam. Oferty Kurjer zdw 91 594

Zakład
fryzjerski damsko-męski na 5 obsług z mieszkaniem za 5 000 sprzedam. Bydgoszcz Helmańska 19. zdw 91 813

Sypialnie
dobrze wykonane, szafy dwumetrowe, rzeźbione sprzedam tanio. Tucholski, ul. Śródka 7. zrw 53

Dom
w Chodzieży w dobrem położeniu z dużym składem o 2 oknach wystawowych, wraz z mieszkaniem komfortowo urządzonem korzystnie do sprzedania lub wydzierżawienia. Zgłoszenia Julius Lieber, Spandau — Berlin, Potsdamerstrasse 47. dw 3922

Zaprowadzone
przedsiębiorstwo artykułów budowlanych i opałowych w mieście powiatowem, gdzie mieszczą się dwa pułki wojska i wszelkie wyższe uczelnie, natychmiast na dogodnych warunkach do odstąpienia — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 7740

Motocykl
Rex Akme mało używany sprzeda tanio Koszczyński. Pasaż Kino Apollo. zdw 91 850

Gospodarstwo przy Poznaniu
rentowe, 78 mórg pszennej ziemi, 9 mórg łąki, budynki murowane welbowane, dom, 7 ubikacyj, elektryczne światło w domu i chlewach, żywym i martwym inwentarzem. Cena 30.000, wpłaty 20.000, sprzedam. Spieszne zgłoszenia: Nowak. Poznań, Górna Wilda 50, pierwsze piętro. zdw 92 316/7

Drogeryjne
i kolonjalne urządzenie w bardzo dobrym stanie izolowane oddziały szuflad wyrób zagraniczny długości 16 m sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 92 072

Maszyny do szycia
wielki wybór. niskie ceny. dogodne warunki spłaty. „Titania". T. z o. p., Poznań ul. Gwarna 15. Pw 8828-4,35

Zielononóżek
jaja wylęgowe 60 gr sztuka. — Pisklęta jednodniowe 2 zł. dwutygodniowe 3 zł. 4 tyg. 4 zł oddaje Majątek Unisław — dwór. dw 3926

Restauracja
dobrze prosperująca w śródmieściu na sprzedaż. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 92 099

Młyn parowy
dobrze prosperujący korzystnie na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 92 108

Ford
osobowy. rok 27. dobrze utrzymany korzystnie sprzedam. Piotr Zimny. Koźmin. Krotoszyńska 9 zdw 92 097

Pianino
zagraniczne Irmler sprzedam. Matejki 7. I. piętro. prawo. zdw 92 159

Autodorożkę
z koncesją i zegarem sprzedam. Garaże. Skarbowa 5. zdw 92 170

Biurowe urządzenie
sprzedam, ewtl. objęcie lokalu parterowego śródmieściu od 1. 2. Oferty Kurjer zdw 92 208

Dom
wolny ogrodem przy Poznaniu 10 500. wpłaty 6 000. Tomczak. Poznań, Wierzbięcice 31. zdw 92 213

Parcela
w Mosinie, 7 mórg. przy szosie Puszczykowo w całości lub 1 metr kwadratowy 1 złoty. Zgłoszenia: Michał Dobrowolski. zdw 92 208

Willa
7 pokoi, ogrodem 45 000, wpłaty 30 000. Tomczak. Poznań. Wierzbięcice 31. zdw 92 212

Młode
czarne charty na sprzedaż. Koszarowa, nowy dom, III. ptr., Najnert. jw 3 260

Skład
kolonjalny z dwoma pokojami i kuchnią sprzedam. Adres Kurjer zdw 90 941

Szafa oszklona
gablotami, stoły, regal, lampy, biurko dziecięce tanio. Bukowska 9, stolarnia. zdw 92 247

Karakułowe
futro duże, okazyjnie. Młyńska 5. III., lewo. zdw 92 250

Jadalnię
dębową, solidną, bogato rzeźbioną sprzedam tanio. Bukowska 9, stolarnia. zdw 92 248

Pianino
krzyżowe sprzedam. Półwiejska 11, podwórze, lewo, III., prawo. zdw 92 240

Sypialka
od pół roku używana, jasna do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 92 078

Na
sprzedaż białe żelazne dziecięce łóżeczko. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera rw 8423

Maszynę
Singera tanio sprzedam. Szwajcarska 26, II zdw 92 180

Dom
z piekarnią w biegu przy najgłówniejszej ulicy. przy rynku, gdzie gimnazjum żeńskie i męskie sąd itd. bardzo duże podwórze wjazd z drugiej ulicy. nadające się na każde inne przedsiębiorstwo z powodu choroby zaraz na sprzedaż. E. Klichowicz. Kościan zdw 92 309

Samochód ciężarowy
w dobrym stanie marki „Ford" sprzedam okazyjnie za gotówkę 3 000 zł Ignacy Bujakiewicz Kobylin, Rynek. zdw 92 301

Składy
na korzystnych warunkach odstąpię. Adres Kurjer zdw 92 330

Pianino
sprzedam Dębrowskiego 49, prawe skrzydło, parter, prawo. zdw 92 278

Rzeźnictwo
z mieszkaniem, zapęd elektryczny, nadające się na inne branże. Adres wskaże Kurjer zdw 92 283

Okazyjnie
sprzedam sypialnię jasnodębową oraz kanapę dużą rozbieraną, krytą gobelinem. Bydgoska 4 a, biuro. zdw 92 285

Dom
frontowy, 4 ubikacje, w małem mieście, 2 minuty od dworca, chlew, ogród i łąka. Cena według ugody. Małeckiego 16, I., lewo. zdw 92 290

Łóżeczko
dziecięce żelazne korzystnie sprzedam. — Wiatr, Górna Wilda 31. zdw 92 310

W Zakopanem
okazyjnie do sprzedania w centrum jedyna szlifiernia szkła i luster. Wiadomość: Wojak drogerja. Zakopane. nw 7752

5 KUPNA

Stare
dokumenty wojskowe z czasów Stanisława Augusta, nominacje itd. kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 533

Lokomobilę
używaną w dobrym stanie, małą, 6—7 nominalnych P. S. kupię. I. Dekowski, Środa. zdw 91 739

Domek
lub wilkę kupię. Solacz lub Starołęka. Pośrednicy nie pożądani. Oferty Kurjer zdw 91 882

Maszynę do pisania
nowszy system, małą walizkową kupię gotówką. Oferty cena Kurjer zdw 92 132

Kto
sprzeda meble używane na raty? Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 92 134

Kupię
parcelę mniejszą w Poznaniu. — Oferty Kurjer zdw 92 167

Kupię skład
nadający się na bławaty towary krótkie. z towarem lub bez z mieszkaniem w powiatowem mieście w dobrem położeniu. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod dw 3938

6 KAMIENICE

Kamienicę
z piekarnią, 3 składy sprzedam. Środa, Kilińskiego 6. dw 3919

Kamienicę
kupię zaraz z wolnem mieszkaniem przy wpłacie 130 000 Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia z dokładnym opisem do Kurjera zdpw 92 087

Kamienicę
1 piętrowa, składy, centrum, czynsz 15.000, cena 140.000 zł, wpłaty 80.000, zaraz sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 92 224

7 PIENIĄDZ

Szukam
wspólniczki z kapitałem do pensjonatu w Krynicy. zdw 91 817

Poszukuję
pożyczki w wysokości 6—15 tysięcy złotych na pierwszą hipotekę. Procent podług ugody. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 91 797

150.000 zł
wypożycze zaraz 2-3 lat na kamienice tylko na I. hipotekę — Zgłoszenia z podaniem procentu do Kurjera zdp 92 086

5—10.000
złotych pożyczki poszukuję po 1½% miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 91 599/600

Dobry
zastaw oraz wysoki procent dam za 1.000 zł pożyczki. Oferty do Kurjera zdw 92 073

60.000 zł
poszukuję na I. hipotekę dobrze się rentującej kamienicy w Poznaniu wprost od właściciela. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 92 095

1.000 dolarów
wypożycze na zastaw I. hipoteki. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 92 098

10 — 12
tys. wypożycze na I. hipotekę kamienicy. Warunek mieszkanie 2—3 pokojowe. Oferty Kurjer zdw 92 133

500—1.000 zł
pod dobry zastaw i procent poszukuję. Oferty Kurjer zdw 92 200

1.000—2.000 zł
do przedsiębiorstwa handlowego poszukuję. Dam dobry procent i gwarancję. Oferty Kurjer zdw 92 199

15.000 zł
wypożycze na I. hipotekę. — Śpieszne zgłoszenia Kurjer zdw 92 225

Pożyczki
do 1 000 zł poszukuje inteligentna wdowa. Własne mieszkanie. — Oferty Kurjer zdw 92 254

Urzędnik
stat. poszukuje pożyczki 1.000 zł na 1 rok. Oferty Kurjer zdw 92 307

8 DO WYNAJĘCIA

Pokój
kuchnia. 1½ roku dzierżawa 2.000. Informacja, plac Sapieżyński 7, I zdw 92 286/7

Pokój
z kuchnią odstąpię. Oferty Kurjer zdw 92 113

Dwa
duże pokoje, II., front, śródmieście, na biura lub przemysł wydzierżawi „Krakus", Pocztowa 30, telefon 58-66. zdp 92 124

Mieszkania
każdej wielkości, pokoje próżne, umeblowane poleca Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 92 204

Skład
rzeźnicki z mieszkaniem od 1. 4. do wynajęcia na prowincji. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 186

Kto
udzieli pożyczki 10—15.000 zł otrzyma 3 pokojowe mieszkanie w centrum m. Poznania od właściciela. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 222

Pokój
kuchnia, czynsz miesięczny, bezdzietne małżeństwo; — pokój wspólny dla dwóch panów. Traugutta 7, parter, prawo. zdw 92 265

3 pokojowe
komfortowe, zwrot kosztów, — wskaże Sołtysiak, Prusa 18 zdw 92 270

Mieszkanie
6 pokoi, komfort, 6.000 rok dzierżawa. Informacje: Misiorny, św. Marcin 15, I., prawo zdw 92 274

Mieszkanie
nadające się na Salon Mód, biura hurtownie lub t. p. 4 pokoje kuchnia, jadalnia umeblowane, śródmieście, I. p. odstąpię zaraz 6.500 zł. Adres Kurjer rw 8422

Pożyczka
2.500 zł za procent wynajmę umeblowany pokój 2 osobowy kuchnię, pełna gwarancja. Zgłoszenia Kurjer rw 8428

Mieszkania
3×2 pokoje, kuchnia za dzierżawę. Zgłoszenia: Szczepański, św. Marcin 15, I., prawo. zdw 92 275

Duży
pokój kuchnię wynajmie gospodarz miesięcznie 45 zł za opłatą zgóry za 2½ roku. Zajączkowski, Junikowo. zdw 92 256

9 SZUKA MIESZK

Mieszkania
1—2 pokojowego z kuchnią poszukuje młode bezdzietne małżeństwo, wprost od gospodarza. — Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 92 351

Mieszkania
3 pokojowego (ewentualnie 2 pokojowego) możliwie zaraz wolnego z przynależnościami poszukuję. Zapłacę 200 zł miesięcznie dzierżawy, ewentualnie za rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 601

Poszukuję
zaraz 3—4 pokojowego mieszkania z wygodami, okolica obojętna czynsz wedle umowy. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 90 936

Młode
małżeństwo poszukuje pokoju z kuchnią, czynsz zgóry 1.200. — Oferty Kurjer zdw 92 125

Mieszkania
pokój z kuchnią poszukuję zaraz. Czynsz według umowy. Do Kurjera zdw 92 242

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
trzypokojowe śródmieściu na jeden pokój, kuchnię. Adres Kurjer zdw 92 116. Pośrednicy wykluczeni.

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany. Żupańskiego 21 I. ptr., prawo. zdw 91 966

Pokój
ładny, słoneczny, dobrze umeblowany, dla 2 lub 3 solidnych studentów tanio do oddania. Informacyj udzieli skład kolonjalny i delikatesów, ul. Kraszewskiego 3. zdw 91 598

Gabinet, sypialnia
dobrze umeblowane komfortowe 90 zł natychmiast wolne Domin Śniadeckich 9, I. zdw 92 018

Panienkę
skromną przyjmę od 1. Działyńskich 3. podwórze, lewo, wysoki parter. zdw 91 705

Pokój
słoneczny 1—2 panom wynajmę. Dominikańska 7 III., prawo. rw 8 399

Pokój
dla pani do wynajęcia. Łąkowa 16, I. ptr., lewo. Oglądać między 7—8. zdw 91 903

Pokój
umeblowany lepszemu panu od 1 wynajmę. Trzcieliński, Mickiewicza 1. zdw 92 077

Pokój
umeblowany wynajmę. Szwajcarska 26, III. prawo. zdw 92 100

Pokój umeblowany
frontowy ewentualnie z używaniem fortepianu do wynajęcia. — Strzelecka 6, wysoki parter. Kiełczewska. zdw 92 114

Inteligentnemu
małżeństwu, panom pokoje umeblowane. Wielkie Garbary 53, III. lewo. zdw 92 149

Pokój
frontowy, elektryka, inteligentnemu, solidnemu panu wynajmę. Wielka 18, III. prawo. zdw 92 154

Kulturalnemu
wynajmę pokój, elektryka, telefon kaloryfery. Ratajczaka 14 III. prawo. zdw 92 162

Wynajmę
pokój. Matejki 65, II lewo, ogród zdw 92 182

Pokój
umeblowany wolny. — Stempel. Wielka 17. zdw 92 185

Pokój
dwuosobowy wynajmę zaraz. — Knaflewska, Sew. Mielżyńskiego 5. zdw 92 198

Pokój
z dobrem utrzymaniem dla inteligentnego małżeństwa lub 2 panienek. Telefon i fortepian przy Rzeczypospolitej. Adres Kurjer zdw 92 205

Dobrze
umeblowany pokój do wynajęcia. Kwiatowa 4, II. piętro, prawo. zdw 92 215

Pokój
przy dworcu umeblowany. Focha 27, front, Adamski. zdw 92 211

Sypialnia
i gabinet dla pana lub pań. Adres Kurjer zdw 92 216

Pokój
dla studenta osobne wejście. — Piotra Wawrzyniaka 21. Łatwiński. jw 3 263

Pokój
dwom panom blisko teatru Nowego od 1. 2. wynajmę Dąbrowskiego 34, III., prawo. zdw 92 232

Umeblowanych
pokoi poszukuje „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 92 226

Pokoje umeblowane
poleca „Informator", Ratajczaka 15, Pasaż. zdw 92 227

Pokój
na 2 osoby od 1. do wynajęcia. Aleje Marcinkowskiego 2 a, II., lewo. zdw 92 230

Pokój
dwuosobowy z utrzymaniem wynajmę zaraz lub 1. 2. Pocztowa 20, II., lewo. zdw 92 267

Słoneczny
dobrze umeblowany pokój dla 1 lub 2 osób, spokojny dom. Konopnickiej 16, II. zdw 92 264

Pokój
duży umeblowany. Wierzbięcice 13, parter, prawo. zdw 92 251

Pokój
wolny. Plac Bernardyński 2, II. lewo. zdw 92 244

Pokój
umeblowany dla małżeństwa lub dla pana do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 92 239

Gabinet
sypialnia dla lepszego pana. Towarowa 21 I. prawo. zdw 92 320

Pokój
dwom panom. Cieszkowskiego 8, III. prawo. zdw 92 319

Pokój
lepszemu panu wynajmę. Gen. Kosińskiego 12 I. prawo. zdw 92 318

Frontowy
dla panienek tanio 1. 2. Działyńskich 2. parter, prawo. zdw 92 326

Pokój
wynajmę 1. 2 3 Maja 6, Kindler. zdw 92 277

Pokój
umeblowany wolny, fortepian. — Wierzbięcice 53, III zdw 92 279

Zamienię
mieszkanie 3 pokojowe i kuchnię i pokój dla służącej, centrum, dom ogrodowy, na 4—5 pokoi, początek Jeżyc lub Łazarza, za dopłatą. Oferty Kurjer zdw 92 284

Duży
frontowy pokój dla lepszego pana zaraz do wynajęcia. Staszica 17, II., lewo. zdw 92 299

Pokój
dla 2 osób, chętnie panów, zaraz lub 1. 2. elektryczność, łazienka, z całkiem utrzymaniem lub bez. Emilji Sczanieckiej 1, wysoki parter, lewo. zdw 92 298

Pokój
dla inteligentnego, bezdzietnego małżeństwa. Górna Wilda 17, III., lewo. zdw 92 294

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
w pobliżu Uniwersytetu niekrępującego zaraz lub 1 lutego poszukuje solidny pan. Zgłoszenia z warunkami do Kurjera zdw 91 997

Pokój
umeblowany z telefonem, wejście niekrępujące poszukiwany od 1. 2. 30. Zgłoszenia Kurjer zdpw 92 059

Lekarz
wojskowy żonaty poszukuje dużego lub dwóch pokoi z używalnością kuchni. Mogą być próżne. Oferty Kurjer zdw 92 110

Młode
bezdzietne małżeństwo poszukuje od 1 lutego dwóch elegancko umeblowanych pokoi z używalnością kuchni. Cena obojętna. Oferty Kurjer zdw 92 136

Pokoiku
skromnego od 1. 2. szuka panna. Oferty Kurjer zdw 92 253

Małżeństwo
jedno dziecko dwa lata, poszukuje umeblowanego pokoju używaniem kuchni ewentualnie próżnego. Oferty podaniem ceny Kurjer zdw 92 246

Poszukuję
pokoju w śródmieściu ewentl. z klatki schodowej. Oferty Kurjer zdw 92 327

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje skromnego pokoju z używaniem kuchni. Oferty Kurjer zdw 92 300

13 LOKALE

Ubikacyj
nadających się na warsztat samochodowy z garażami lub bez poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 607

Lokale
handlowe przy Placu Wolności suche, jasne z centralnem ogrzewaniem na biura, składnice itp. 350 kw m zaraz od gospodarza do wynajęcia Oferty Kurjer zdw 91 990

2 ubikacje
osobne wejście, parter, Rynek Łazarski na biuro lub składnicę do wydzierżawienia. Oferty Kurjer zdw 92 081

2 pokoje
na biura w centrum, z telefonem odstąpię. Oferty Kurjer zdw 92 268

Gospodarz
wynajmę 2 ubikacje handlowe śródmieście. Kurjer zdw 92 325

Lokalu
do zebrań, towarzyskich i na biuro poszukuje się śródmieście. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 92 328

14 DZIERŻAWY

Ogrodnik
poszukuje dzierżawy 10—20 mórg dobrej ziemi z mieszkaniem przy Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 91 582

Rzeźnictwa
poszukuje celem dzierżawy. Zgłoszenia Kurjer zdp 92 088

Wydzierżawię
skład rzeźnicki z warsztatem i kompletnem urządzeniem w pełnym biegu na kilka lat przy najgłówniejszej ulicy Poznania. — Zgłoszenia Kurjer zdw 92 053

Skład węgli
z bliską składnicą, kantorkiem i stajnią ewentualnie mieszkanie w śródmieściu od gospodarza do wynajęcia Zgłoszenia Nowa Drogerja, Wrocławska 38 Pw 8753 3.164

Skład
ewtl. mieszkaniem, w dobrem położeniu, nadający się na każdą branżę wydzierżawię natychmiast. Edward Ludkiewicz, Żabikowo, plac Wolności. zdw 92 206

Skład
z mieszkaniem, cena 3.200, w tem rok dzierżawa, odstąpię. — Strzałkowski, Wielkie Garbary 44, restauracja. zdw 92 202

15 UZDROWISKA

Zakopane
Pensjonat „Ziemiański", Bulwar Słowackiego poleca komfortowe pokoje centralne ogrzewanie, bieżąca ciepła i zimna woda. Wykwintna domowa kuchnia, ceny przystępne. Tel. 15. nw 7 669

Czerwony Dwór
luksusowy pensjonat w Zakopanem ciepłe pokoje, wykwintna kuchnia, ma wolne pokoje. Zarząd. zdw 92 143

Truskawiec — sezon zimowy do 28 lutego
Ceny mieszkań i kąpiel zniżone o 40 proc. Mieszkanie z całym utrzymaniem w willach „Farys", „Goplana", „Łazienki", „Postój", „Jadwinówka" od zł 12 dziennie. Zgłoszenia tylko: Zarząd Zdrojowy, Truskawiec. dw 3936

Zakopane
pensjonat „Jasna" Chramcówki nowootwarty dwudziestopokojowy, centrum ceny umiarkowane. dw 3937

Zakopane
„Tarnowianka" Chramcówki, pokoje słoneczne z utrzymaniem 10 zł dziennie, przy ziemiańskiej zdrowej rodzinie. nw 7755

16 OSOBISTE

Jola Z.
25 stycznia godzina 15.30 tam gdzie 19 stycznia i list swój przed tem pod numer niniejszego ogłoszenia. Kurjer zdw 92 181

Który z panów
z inteligencji najchętniej student pragnie się zabawić na kilku balach w towarzystwie rodzinnem? Warunek dobry tancerz, gdyż jest odpowiednia partnerka. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 217

Panią
która niedzielę 19. bm. była na „Casanowa" II. balkon 50, prosi pan zainteresowany łaskawe podanie adresu Kurjer zdw 92 252

Z dniem
1 stycznia 1930 objęłam kawiarnię Przemysłowa, Poznań, Marsz. Focha 32 i za długi poprzednika nie odpowiadam. Józefa Juraszewska. Pw 8670 58.28

Weksle
z moim podpisem na 3 000 zł wystawione w roku 1927 bez daty przez p. A. Janka w Poznaniu, unieważniam. Marja Grytkowa, Moszczanka, powiat Odolanów. zdw 92 323

2 ZGUBY

Zgubiłem
papiery wojskowe na nazwisko Bolesław Majchrowicz, unieważniam. zdw 92 109

Wilczek
bez kagańca przybłąkał się 18. 1. Szamarzewskiego 23, I. lewo. Po trzech dniach uważam za swego. zdw 92 223

22 ROZMAITE

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F Tarkowska plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4 941

Robótki ręczne
rysuje po cenach umiarkowanych Jankowska Stary Rynek 48, II. zdwp 90 453

Obiady
smaczne abonament — Wielkie Garbary 18, wejście Woźna, II. piętro, prawo. zdpw 91 737

Fotografje
portrety artystycznie wykonują Bracia Pęcherscy, Aleje Marcinkowskiego 8, telefon 39-55. dw 2835

Modelki
do czesania przyjmuje. Pelasia Hankiewicz. Wodna 14. zdw 91 685

Tysiące
chorych na katar żołądka, wzdęcia kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie etc. odzyskało zdrowie używając zioła sławnego na cały świat Dr Dietla Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej. — Adres. Liszki Apteka. nw 6 415-6

Kolacje, obiady weselne
od 3 złotych do najwykwintniejszych dostarczamy. Zamówienia Kursy Gospodarczo Zawodowe św. Marcin 69 Tamże obiady w stołowni od złotych 1.50 do 3.50 nw 7603

St. Jarosz
ul. 27 Grudnia 3 naprawia gramofony fachowo, tanio. zdwp 92 115

W zakładach fryzjerskich

dla Pań i Panów N. Muszyńskiego przy ul. 27 Grudnia nr 4 i przy ul 3 Maja nr 3, wykonuje się wszelkie zabiegi fryzjerskie, jak farbowanie włosów trwała i wodna ondulacje manicure, masaże, opakowania parafinowe i błotne i t. p. najstaranniej przez pierwszorzędne siły. zdw 92 272

Przyjmuję
fortepiany do reparowania, polerowania oraz prace stolarska. Meller, Grobla 28. zdw 92 067

Lekarz
może się osiedlić w większem mieście powiatowem Wielkopolski. Mieszkanie w ruchliwym punkcie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 92 066

Wypożyczam
nowy kryty samochód prywatnie Zgłoszenia telefon 55 54. zdw 92 107

Oczka
w pończoszkach podnosi Sawicka Małeckiego 10, III. ptr., podwórze zdw 92 163

Krawcowa
rutynowana poza dom. Oferty Kurjer zdw 92 171

Krawcowa
poleca się na wszelką garderobę damską i dziecięcą oraz futra poza dom, wyjazd. Brzeskwiniewicz, Poznańska 52, dom ogrodowy. zdw 92 231

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość, dobrze wróży z ręki kart. Rom. Szymańskiego 8, podwórze, parter, lewo, przy placu Świętokrzyskim. zdw 92 258

Dam
wynagrodzenie za wskazanie nauki montera lub mechanika. — Czajkowski, ul. Piotrowo 3 zdw 92 280

23 OŻENKI

Urzędnik
lat 28 stałe stanowisko, 640 zł miesięcznie z mieszkaniem, poszukuje żony. Panny od 18—26 lat, niebrzydkie, prawego charakteru, przystojne z wyprawą i posagiem 8—10 tysięcy raczą złożyć wyczerpujące oferty z dołączoną fotografją do Kurjera Poznańskiego pod zdw 91 819

Tysiące
bogatych pań pragnie w tym karnawale wyjść zamąż. Jeżeli nie masz odpowiednich znajomości zwróć się natychmiast do największego biura matrymonjalnego „Postęp", Warszawa, Poznańska 22. Wysyłamy dyskretnie kilkadziesiąt ofert. nw 76 91

Starsza
przystojna panna w posadzie, nieskazitelnej przeszłości, szuka dla braku znajomości męża. Panowie dobrego charakteru na stanowisku, którym zależy na szczęśliwym pożyciu małżeńskiem raczą oferty swe złożyć do Kurjera Poznańskiego zdw 92 062

Panna
lat 22, przystojna, poszukuje znajomości pana do lat 30, wyższego urzędnika w celu matrymonjalnym. Rzecz poważna i dyskretna. Oferty Kurjer zdw 92 259

Panna
z czterdziestoma tysiącami majątku, mająca 2 pokoje fachowe, cichego charakteru, z wykształceniem średniem, nie ładna, pragnie poznać pana przystojnego, szczupłego, wysokiego, z wykształceniem choć w części średniem, inteligentnego, z dobrym charakterem i z jakąkolwiek pracą. Od lat 32—37. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotografją, która zwracam, proszę do Kurjera zdw 92 123

Blondynka
lat 20 inteligentna posiadająca 28 tysięcy z braku znajomości, pragnie poznać urzędnika. Cel matrymonjalny. Oferty z fotografją do Kurjera zdw 92 135

Brunetka
lat 24, posiadająca 2 tysiące zł pozna pana na stałem stanowisku Cel matrymonjalny. Oferty z fotografją Kurjer zdw 92 218

Kawaler
lat 23, kupiec na kierowniczem stanowisku pragnie ożenić się z panną przystojną do lat 22 Posag dla wspólnego dobra pożądany Łaskawe zgłoszenia uprasza się do Kurjera zdw 92 119

Brunetka
lat 29, inteligentna, z lepszej rodziny, na stałej posadzie, pragnie poznać pana od lat 30—40. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotografją Kurjer zdw 92 219

Dla
przyjaciela przystojnego, inteligentnego kupca kierownicze stanowisko, średnim wieku szukam żony religijnej, nie dzisiejszych poglądów dla wspólnego dobra, majątek pożądany. Pośrednictwo krewnych mile widziane. Łaskawe zgłoszenia Kurjer rw 8426

Kawaler
lat 36, zawod kupiec drogerzysta posiadający odpowiednią realność w większem mieście pow. woj. pozn., szukam znajomości pań z jakimkolwiek posagiem o ile możliwe z dołączeniem fotografji. — Cel matrymonjalny. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 92 306

Blondynka
lat 21, przystojna, smukła, muzykalna, z gospodarstwa, posagu 15.000 gotówki, pragnie poznać etatowego urzędnika lub nauczyciela. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 195

Kawaler
lat 29, inteligentny, postępowy, miłego usposobienia i dobrego serca, poszukuje znajomości pań celem ożenku. Panny lub wdowy do lat 35 z małą gotówką lub własnością, kath., o dobrem sercu raczą swe oferty nadesłać do Kurjera Pozn. pod zdw 92 306. Rzecz dyskretna i poważna.

Majętna
gospodarna, inteligentna, młoda panienka pozna szlachetnego i prawego człowieka z wyższej sfery ziemiańskiej Cel matrymonjalny. Fotografja mile widziana Pierwszą korespondencję proszę skierować do Kurjera pod zdw 92 304

Blondynka
inteligentna, lat 22 gospodarna, miła, posiadająca wyprawę i gotówkę, pragnie poznać mężczyznę kulturalnego do lat 35 w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 303

2' NAUKA

Z polskiego na francuski
(względnie odwrotnie) tłomaczenia każdego rodzaju handlowe, naukowe, teologiczne, przekłady literackie, przez siłę fachową. — Red Zarembina Przecznica 6, tel. 66 85, od 2—5. dp 3 909

Pedagogiczna szkoła tańców
Baletmistrza Szczurka
wyucza bez względu zdolności pod gwarancją. Plac Wolności 14a, III. p., 4—9. zdw 90 322

Kursy stenografji
pisania na maszynach Kantaka 1, II. piętro. zdw 89 328

Szkoła tańców
Stelli Kledeckiej
Pocztowa 29 telefon 33-29 Pw 8342 1.13

Szkoła tańców
Antoszewskiego
Zielona 3 Pw 8354-2 29

Taniec najnowszy
Sześć - Ósmych
wyuczenia w jednej lekcji. Vala Jennings, Ratajczaka 29 III. dw 3 898

Kto
udzieli lekcji języka francuskiego 7 klasiście? Zgłoszenia Kurjer zdw 92 070

Student
matematyk korepetytor do VII gimnazjalnej potrzebny. Zgłoszenia pod zdw 92 190

Nauczycielka
udziela korepetycyj (francuski, matematyka). Oferty Kurjer zdw 92 203

Tani kurs tańców
Opaliński, Mielżyńskiego 1, II., 6,30—9. zdw 92 266

Niemieckiego, francuskiego
udziela tanio lekką metodą. Oferty Kurjer rw 8417

25 MUZYKA

Pianino
krzyżowe do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 129

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej rzeczej cenie drobnych

Fachowiec
znający się na wyrobie świec, poszukuje pracy zaraz. Oferty do Kurjera zdw 91 931

Rutynowana
książkowa kilkoletnią praktyką, znająca język polski, niemiecki, poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 89 487

Dzielna
krawcowa poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 91 585

Prasowaczka
czysto i tanio prasująca szuka pracy. Dybizbańska. Piekary 25, parter, podwórze, pralnia. zdw 91 166

Ekspedjentka
z branży bławatów, towarów krótkich i konfekcji poszukuje posady od 1. 3. Oferty Kurjer zdw 91 252

Panienka
z dobrej rodziny, z ukończoną szkołą gospodarczą szuka posady do dzieci, najchętniej w majątku. Adres wskaże Kurjer zdw 91 620

Książkowy
korespondent polsko niemiecki, rutyn., trzeźwy i obowiązkowy, z kilkuletnią praktyką poszukuje od 1. 3. odpowiedniej posady. Prima świadectwa referencje — (miejscowość obojetna) Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 92 058

Gospodyni
znająca się na wszelkiej pracy domowej mająca dobre świadectwa szuka odpowiedniej posady najchętniej u samotnego pana w Poznaniu lub pobliżu. Oferty Kurjer zdw 92 026

Dla
mej córki poszukuję miejsca uczenicy fryzjerskiej. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 741

Ogrodnik
samotny, lat 24, z dobremi świadectwami (egzaminowany) poszukuje posady, miejscowość obojetna Łaskawe zgłoszenie Jan Olejnik, Wytomyśl, pow. Nowy Tomyśl. zdw 91 372

Bufetowa
przystojna, uprzejma, dzielna w swem zawodzie poszukuje posady samodzielnej na prowincji. Oferty Kurjer zdw 92 324

Panienka
inteligentna poszukuje posady zaraz lub od 1. 2. 30. do towarzystwa pani lub panienki. Łaskawe oferty Kurjer zdw 91 824

Służącą
kucharkę mogę polecić, 1—3 osób dorosłych od 1. 2., pracowita, religijna, uczciwa. Adres wskaże Kurjer zdw 92 106

3—4.000 zł
wypożycze za przyjęcie posady w poważnem przedsiębiorstwie jako portjer, woźny lub inkasent Zgłoszenia do Kurjera zdw 92 111

Były
posterunkowy poszukuje posady inkasenta, woźnego lub portjera za złożeniem kaucji. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 112

Praczka
szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 92 118

Krawcowa
szyje po domach garderobę damską dziecięcą, bieliznę, przeróbki, szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 120

Praczka
czysta poszukuje prania. Oferty do Kurjera zdw 92 128

Dentystka
uprawniona poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 92 236

Praczka
uczciwa, poszukuje prania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 92 234

Werkmistrz
dyplomowany ślusarz tokarsko-kotlarski na ogólny remont maszyn parowych i motorów poszukuje posady od 1. 3. lub później w większych albo mniejszych fabrykach. Oferty Kurjer zdw 92 305

Poszukuję
małego miejsca jako włódarz lub szachtmistrz. Wyjeżdżałem rok rocznie do Niemiec, lecz z powodu niemożności zabrania z sobą 2 dzieci poszukuje posady w Polsce miejscowość obojetna. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 302

Aptekarska siła techniczna
żeńska z kilkoletnią praktyka, obeznana z wszelkiemi pracami apt., poszukuje od 1. 3. rb., posady najchętniej we Wielkopolsce. Łaskawe oferty proszę do Kurjera zdw 91 826

Szofer - stangret
dzielny w swoim zawodzie poszukuje zaraz posady miejscowość obojetna. Zgłoszenia Jan Koperski, Poznań, Górna Wilda 189, u p. Mularczyk. zd 91 791

Bona - nauczycielka
religijna i doświadczona wychowawczyni z krawieczczyzną, język polski i niemiecki poszukuje posady zaraz lub później. Miejscowość obojetna Oferty Kurjer zdw 91 687

Biegła stenotypistka
z praktyką biurową i adwokacką poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Kw 1496

Panna
skromna poszukuje od 1 marca posady do dzieci z szyciem. Oferty do Kurjera zdw 92 130

Szofer
z praktyką warsztatową, żonaty poszukuje posady. Okolica obojetna, punktualny, chętny i dobrem poleceniem. Oferty Kurjer zdw 91 932

Czeladnik
piekarsko-cukierniczy, który ukończył wojskowość poszukuje posady. Zgłoszenia Piotr Jankowski, Kwieciszewo, pow. Mogilno. zdw 92 131

Stenotypistka
polsko - niemiecka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 92 157

Bona
nauczycielka z dobremi referencjami i szyciem szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 146

Bona
II. kl. poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 92 147

Kucharka
lub gospodyni restauracyjna pierwszorzędna szuka pracy zaraz lub 1. Oferty Kurjer zdw 92 137

Kucharka
prywatna pierwszorzędna z dobremi świadectwami szuka pracy zaraz lub 1. Oferty Kurjer zdw 92 138

Ogrodnik - strzelec
kawaler z długoletnią praktyką obeznany z usługą i pszczelnictwem poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia pod zdw 92 322

Która
z pań krawczyń przyjmie panienkę celem douczenia się. Oferty Kurjer zdw 92 329

Biuralista
z długoletnią praktyką poszukuje posady jako pomocnik książkowego wzgl. korespondenta. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod nw 7758

Rysownik
budowlany i maszynowy wykonuje wszelkie rysunki, z długoletnią praktyką biurową, poszukuje posady jakiejkolwiek. Oferty Kurjer zdw 92 289

Szofer
kowal monter szuka posady, referencje dobre. Oferty Kurjer zdw 92 291

Praczka
poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 92 296

Stenotypistka
biegła, początkująca, pisząca biegle na maszynach, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 295

Panienka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 92 292

Posługaczka
pracowita szuka posady zaraz lub od pierwszego. — Zgłoszenia Kurjer zdw 92 314

Nauczycielka
wychowawczyni z dłuższą praktyką i pozwoleniem nauczania, poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 92 164

Przyjmę
posadę jako dziewczyna do wszystkiego lub do dzieci zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 311

Służąca
z gotowaniem i dobremi świadectwami szuka zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 92 158

Skromna
panienka, która pracowała dłuższy czas cukierni i piekarni szuka podobnej posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 92 165

Panienka
która ma zamiłowanie do mniejszego gospod. domowego, zna cośkolwiek szycia szuka posady. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 92 166

Dwie pokojowe
wzorowe czyste bardzo dzielne w swym zawodzie poszukują posady na wyjazd do hotelu możliwe od pierwszego. Oferty Kurjer zdw 92 160

Zegarek
damski znaleziony piętnastego do odebrania. Skarbowa 10, pokój 65 zdw 92 161

Młoda
energiczna panna poszukuje posady w składzie lub fabryce do ekspedycji ewentualnie do dzieci w lepszym domu lub do pielęgnowania chorej osoby. Referencje i świadectwa na żądanie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 87 099

Rządca - administrator
wszechstronnie wykształcony posiadający chlubne świadectwa i rekomendacje poszukuje posady zaraz lub później Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 89 075

Osoba
inteligentna, uczciwa, postać reprezentacyjna, znająca gruntownie gospodarstwo domowe oraz szycie, poszukuje posady zarządczyni domu, także z opieką nad dziećmi. Oferty Kurjer zdw 90 627

Szofer
kowal poszukuje posady, pierwsze tygodnie bezpłatnie. Oferty Kurjer zdw 92 313

Dziewczyna
z prowincji z dobrej rodziny lat 18, szuka jakiejkolwiek posady początkującej. Oferty Kurjer zdw 92 169

Posługaczka
z świadectwami poszukuje posługi. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 176

Posługaczka
poszukuje posługi od 1. z praniem Oferty Kurjer zdw 92 175

Gospodyni
do prowadzenia gospodarstwa domowego poszukuje posady gdzie brak pani domu. Oferty Kurjer zdw 92 174

Student
znający język polski, niemiecki, francuski, ładne pismo, prosi o jakiekolwiek zajęcie 2—3 godziny dziennie. Kurjer zdw 92 183

Dziewczyna
uczciwa i skromna poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 92 184

Kucharka
kasynowa i restauracyjna poszukujeposady Oferty Kurjer zdpw 92 153

Magister farmacji
z dłuższą praktyka poszukuje posady lub zastępstwa zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdpw 92 080

Rymarz
dominjalny, samotny poszukuje posady od 1. 2. lub od 1. 4. 1930. T. Thiem, Pacholewo, powiat obornicki, p. Długa Goślina. nw 8426/7

Dwie siostry
poszukują posady w lepszym domu, kucharka i pokojowa, lub do 1 dziecka, z długoletniemi świadectwami od 1. 2. Oferty Kurjer zdw 92 188

Osoba
inteligentna pozamiejscowa w średnim wieku, znająca wykwintną kuchnię, wszystkie prace w zakres gospodarstwa domowego wchodzące, szuka posady samodzielnej gospodyni u samotnej osoby w lepszym domu w Poznaniu lub okolicy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 92 094

Panna
z lepszej rodziny lat 19 z ładnym charakterem pisma, dobrze liczy poszukuje posady do składu żywnościowego, najchętniej na prowincji z przyłączeniem do rodziny Zgłoszenia Kurjer zdw 92 101

Służąca
szuka posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer zdw 92 191

Introligator
poszukuje pracy. — Przyjmuje wszelkie książki do oprawy po najniższych cenach. — Łaskawe oferty Kurjer zdw 92 194

Gospodyni
samodzielna, starsza poszukuje posady, była kilkanaście lat na probostwie. Świadectwa dobre. Oferty proszę Kurjer zdw 92 193

Poszukuję
zajęcia 2 do 3 godzin dziennie po południu w pracach korespondencyjnych, buchalteryjnych czy biurowych. Łaskawe oferty proszę skierować do Kurjera pod zdw 92 196

Maszynistka
polsko-niemiecka, obznajmiona wszelkiemi pracami biurowemi, dzielna w swym zawodzie, przyjmie posadę na wyjazd od 1 lutego lub później. Oferty Kurjer Kw 1 516

Szuka
posady kasjerki wzgl. pomocn. biurowej z kaucją do 400 zł. — Oferty Kurjer zdw 92 214

Sierota
szuka posady do bufetu jako początkująca, wolnych chwilach pomoże w gospodarstwie. Kaucja niewykluczona. Oferty Kurjer zdw 92 220

Pw 8860-3.7

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 92 189

Kantorzystka
pisząca na maszynie, biegła w języku polskim i niemieckim, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 92 260-1

Mistrz stolarski
z prawem wyzwalania uczni władający polskim i niemieckim językiem w słowie i piśmie na prace budowlane oraz na białe meble z gotówką 2 500 zł poszukuje posady z mieszkaniem lub wydzierżawi stolarnię z mieszkaniem Oferty Kurjer zdw 92 140/41

Biegła stenotypistka biuralistka
z praktyką biurową i adwokacką poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Kw 1 499/500

Książkowy
zwolniony z wojska szuka jakiejkolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer K 1 501/502

Służąca
umiejąca gotować, zna się na wszelkiej pracy domowej, szuka posady od 1. 2. 1930. Oferty z podaniem pensji do Kurjera zdw 92 054

Biuralistka
pisząca na maszynie z znajomością książkowości poszukuje posady od 1. 2. lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 92 055

Dziewczyna
wiejska z dobrem gotowaniem poszukuje od 1. 2. posady. Oferty Kurjer zdw 92 071

Praczka
poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 92 074

Pielęgniarka
poszukuje posady do niemowlęcia od 1. 2. Oferty Kurjer zdw 92 089

Służąca
sierota poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej zaraz. Oferty Kurjer zdw 92 090

Posługaczka
sumienna i czysta poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 92 092

Osoba
inteligentna w średnim wieku, znająca gospodarstwo wiejskie i miejskie z wykwintnem gotowaniem poszukuje posady samodzielnej gospodyni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 92 093

Prawnik
kończący studja posiadający praktykę biurową poszukuje pracy biurowej Zgłoszenia Kurjer zdw 92 105

Krawcowa
z długoletnią praktyką poszukuje posady. Wykonuje wszelką garderobę, przeróbki oraz dla chłopców. Sobkowiakówna, Różana 12. III. zdw 92 201

Praczka
poleca się poza dom Oferty Kurjer zdw 92 197

Poszukuję
posady do wszystkiego w lepszym domu jako druga ze szyciem. — Oferty Kurjer Jeżyce jw 3 264

Ogrodnik
kawaler, sumienny dobrze wykwalifikowany fachowiec, w wszelkich pracach ogrodniczych, specj. w cieplarniach, inspektach warzyw wczesnych, nasionach, zakładaniu ogrodów i t. d., poszukuje posady zaraz lub później Mierzejewski, Duszniki, p. Szamotuły. jw 3 262

Młodsza
początkująca ekspedjentka, poszukuje posady zaraz lub od 1 lutego. Oferty Kurjer jw 3 261

Posługaczka
poszukuje posługi (sierota). Oferty Kurjer zdw 92 269

Bufetowa
poszukuje posady, Oferty Kurjer zdw 92 255

Żelaźniak
ostatnio zatrudniony w większem przedsiębiorstwie żelaza, z dobremi świadectwami, przyjmie posadę zaraz lub 1. 2. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 262

Służąca
dziewczyna w średnim wieku, czysta, wierna i pracowita, z gotowaniem z dobremi świadectwami, poszukuje posady od 1 lutego u lepszych starszych państwa. Oferty Kurjer zdw 92 243

28 WOLNE MIEJSCA

Zastępcy losowi!
Płacimy wam przeszło 3 raty prowizji, koszta podróży patent Ze względu na nowość dotychczas nieznaną zapewnione kolosalne zyski! Początkujących pouczamy Oferty składać: Lwów Skrytka Pocztowa 165 nw 6069

Nowy Bank
poszukuje zdolnych zastępców losowych, najwyższa prowizja bilet kolejowy. Oferty „Bank" Reklama Polska, Poznań. Kw 1 515

Ogrodnik
samotny, lat 24 z dobremi świadectwami (egzaminowany) poszukuje posady miejscowość obojetna. Łaskawe zgłoszenia Jan Olejnik, Wytomyśl, pow. Nowy Tomyśl. zdw 91 372

Uczeń
syn uczciwych rodziców potrzebny. Dom Odzieży Kramarska 25 rw 8421

Uczeń
celem wyuczenia zegarmistrzowstwa i optyki może się zgłosić. Carl Wolkowitz, ul. 27 Grudnia 9 mistrz zegarm. i dyplom. optyk. zdw 92 321

Gospodyni
starsza, samodzielna zaufana na mniejsze gospodarstwo z składem do starszego pana. Dobre świadectwa pożądane. Oferty Kurjer rw 8419

Chłopak
który już pracował w biurze adwokackiem, może się zgłosić do adwokata dr. Stefana Opielińskiego w Poznaniu, św. Marcin 37. zdw 92 273

3.000 zł
i więcej zarobią zdolni zastępcy. Zgłaszajcie się u szefa-organizatora, Poznań, Hotel Francuski, pokój 57, 12—2, 5—7 Z prowincji piszcie. Początkujących pouczamy. zdw 92 271

Służąca
wiejska, uczciwa samodzielna potrzebna od 1. 2 1930. Św. Marcin 54. II. piętro, lewo. zdw 92 297

Dziewczyna
czysta, uczciwa, pracowita z gotowaniem potrzebna zaraz. Ratajczaka 28, III., lewo. zdw 92 312

Fryzjera damskiego
pierwszorzędnej siły poszukuje Salon . Langer. Katowice, św. Jana 15. Pw 8 723-71,32

Potrzebna
biegła stenotypistka polsko-niemiecka na trzy do czterech godzin wieczorem. Reflektuje się tylko na siłę pierwszorzędną. — Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera pod nw 7736

Apteka
w Zbąszyniu poszukuje zaraz asystenta (tki) dobrze polec. z wiadomościami języka niemieckiego. Proszę podać warunki przy wolnem mieszkaniu i utrzymaniu w domu. zdw 91 814

Potrzebna
zaraz służąca nosząca się po wiejsku, z podaniem dotychczasowego zajęcia Pensja 60 zł miesięcznie. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdw 91 542

Bufetowa młodsza
dobrze polecona z obsługą gości potrzebna zaraz. Zgłoszenia do Hotelu Hüttner, Środa Stary Rynek 12. Pw 8664 3.85

Pań
inteligentnych wymownych do propagowania zadań humanitarnych, za korzystnem wynagrodzeniem poszukuje się Zgłoszenia piśmiennie pod „4456" do Reklamy Polskiej Aleje Marcinkowskiego 6 Kw 1488

Agentów
do zbierania fotografji angażuje firma Diana Rynek Łazarski 9 Wypłaca gotówkę zgóry. zdw 90 221

Elektromonter
z dyplomem szoferskim z gotówką 3—4 tys. potrzebny jako wspólnik albo stała posada Oferty Kurjer zdpw 92 082

Pani wykształcona
na miesiąc luty jako zastępstwo potrzebna na 2 godz. dziennej popołudniowej lub wieczornej pracy umysłowej. Umiejętność pisania na maszynie pożądana. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 92 065

Służąca
może się zgłosić Wegner, budowniczy, Górna Wilda 115. zdw 92 076

Służąca
uczciwa z dobrem gotowaniem do wszystkiego do 2 osób bezdzietnych. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 92 096

Służąca
uczciwa, gotowaniem, praniem potrzebna Wały Królowej Jadwigi 5 a. II prawo. zdw 92 156

Panie
do szydełkowania potrzebne Wofsi, Wroniecka 3. rw 8418

Pensjonat
w Zakopanem poszukuje osoby inteligentnej, znającej się na kuchni, prowadzeniu służby, podejmowaniu gości, na wskroś sumiennej, zaufanej z dobremi rekomendacjami zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 92 144 z podaniem pretensji przy wolnem utrzymaniu i życiorys.

Poszukuję
pana do prowadzenia książkowość. w pensjonacie i przedsiębiorstwa samochodowego w Zakopanem, przy luksusowem utrzymaniu Pan na wskroś sumienny i zaufany, z małemi pretensjami gotówk., może się zgłosić z poleceniami Kurjer zdw 92 145

Introligatora
młodego, trzeźwego i dobrego fachowca na stałą posadę do powiatowego miasta poszukuje od 1 lutego. Zgłoszenia Kurjer zdw 92 150

Dziewczyna
do prac domowych uczciwa pracowita potrzebna zaraz. Łosiak, Mickiewicza 13. zdw 92 1[illegible]

Służąca
do wszystkiego od 1. 2. potrzebna Zgłoszenia między 5—7. Sławica 15, m. 3. zdw 92 1[illegible]

Dziewczyny
uczciwej do gotowania, sprzątania, prania z dojeniem jednej krowy szukam do katolickiego domu pod Krakowem Helena Cieślewiczowa, Grebałów p Mogiła. nw 7751

Kierownika
stolarskiego z kaucją 3.000 zł, dwóch stolarzy budowlanych z kaucją 2 000 zł na stałe przyjmę. Oferty Kurjer zdw 92 168

Dziewczyny
uczciwej, sumiennej, czystej lubiącej porządek szukam od 1. 2. Szwajcarska 22. II., lewo. zdw 92 172

Restauracja
Belweder, ul. Marszałka Focha 18, poszukuje praczki zaraz. — Zgłoszenia od restauracji. zdw 92 192

Fabryka cukierków
poszukuje natychmiast majstrową i zawijaczki oraz chłopca do posyłek. Spieszne zgłoszenia do fabryki, Poznań, ul. Różana 23. zdw 92 209

Uczenica
biegła w liczeniu, potrzebna do składu rzeźnickiego. Kordylewski, mistrz rzeźnicki Poznań, ul. Piotra Wawrzyniaka nr. 15. zdw 92 187

Biuralistka
początkująca z lepszem wykształceniem potrzebna. Pisemne zgłoszenia z odpisem świadectwa szkolnego do Kurjera zdw 92 207

Chłopców
na przed południe poszukuje „Polonia", Zielona 1 zdw 92 229

Służąca
z gotowaniem zaraz potrzebna. Piekary 22/23, parter, lewo. zdw 29 233

Służąca
potrzebna do wszystkiego z gotowaniem od 1. 2. 30. Góra Przemysława 4. I. zdw 92 245

Posługaczka
potrzebna zaraz przed południem. Bielasiak, Górna Wilda 15. zdw 92 249

50—70
zarobią zdolni agenci na bardzo pokupny artykuł. Al. Marcinkowskiego 16. III. p. zdw 92 237

20—30 złotych
można zarobić dziennie. Zgłoszenia od 5—7. Czartorja 8 gdzie rewir, I. prawo. zdw 92 235

Dziewczyna
młodsza uczciwa z gotowaniem potrzebna zaraz lub później. Antkowiak, Kopernika 2 III. zdw 91 968

Maszynistkę
początkującą przyjmie Czystopis Wjazdowa 10 zdw 91 777

Młynarz
dobrze obeznany maszyna parowa, dzielny w swym zawodzie może się zgłosić zaraz Oferty Kurjer zdw 91 696

Humor zagraniczny

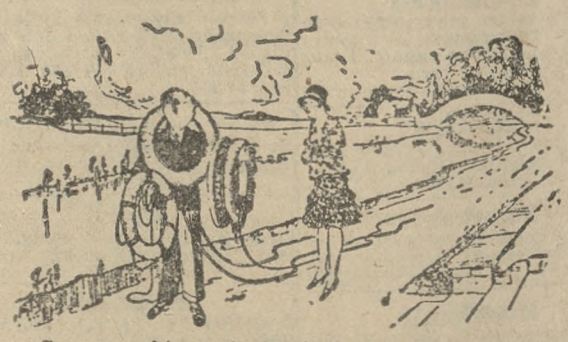

— Co pan robi, panie Edzio?
— Jeżeli się pani nie zdecyduje przyjąć mnie za męża, wskoczę do rzeki i będzie mnie pani miała na sumieniu przez wieczne czasy...
(Humorist London) S. F.

Przedpłata na luty 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70 z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80 pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6 łamowej 30 gr. na stronie 4 łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr na stronie czwartej 120 gr na stronie drugiej 150 gr przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1 łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz 18.30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża do wydania wieczornego do godz 10 w dn. przedświąt do godz 9 przed południem. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 20 gr Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada

Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305 w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149